

Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

**Zorgenquête 2021
Technisch rapport**

Anna Willems
Margot Bracke
Anja Declercq
Benedicte De Koker
Leen Heylen
Dimitri Mortelmans

Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 Minderbroedersstraat 8 – B-3000 Leuven
 Tel 0032 16 37 34 32
 E-mail: swvg@kuleuven.be
 Website: <http://www.steunpuntwvg.be>

Publicatie nr. 2022/07
 SWVG-Rapport 75
 Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 Titel rapport: Technisch rapport Zorgenquête 2021 (EF63)
 Onderzoekers: Anna Willems¹, Margot Bracke¹
 Promotor: Prof. dr. Dimitri Mortelmans¹
 Copromotoren: Prof. dr. Anja Declercq², dr. Benedicte De Koker³, dr. Leen Heylen⁴

¹ UAntwerpen

² KU Leuven

³ HoGent

⁴ Thomas More

Dit rapport kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid. In deze tekst komen onderzoeksresultaten van de auteur(s) naar voor en niet die van de Vlaamse Overheid. De Vlaamse Overheid kan niet aansprakelijk gesteld worden voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de meegedeelde gegevens.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No material may be made public without an explicit reference to the source.

Het consortium SWVG

<i>Deelnemende instellingen - Dagelijks bestuur</i>	
KU Leuven	
· LUCAS, Centrum voor zorgonderzoek en consultancy	Prof. dr. Chantal Van Audenhove
· Instituut voor Sociaal Recht	Prof. dr. Anja Declercq
· HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving	Prof. dr. Johan Put
· Leuvens Instituut voor Gezondheidsbeleid	Prof. dr. Tine Van Regenmortel
· Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen	Prof. dr. Erik Schokkaert
UGent	
· Vakgroep Marketing, Innovatie en Organisatie	Prof. dr. Paul Gemmel
· Vakgroep Publieke Governance, Management & Financiën	Prof. dr. Joris Voets
· Vakgroep Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg	Prof. dr. An De Sutter
Vrije Universiteit Brussel	
· Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen	Prof. dr. Dominique Verté
Universiteit Antwerpen	
· Centrum OASeS, Departement Sociologie	Prof. dr. Peter Raeymaeckers
<i>Partnerinstellingen</i>	
Universiteit Hasselt	
· Centrum voor Statistiek	
ThoM.A.S. More Hogeschool	
· Opleiding Toegepaste Psychologie	Dr. Peter De Graef
Arteveldehogeschool	
· Dienst onderzoek en dienstverlening	
Hogeschool Gent	
· Faculteit Mens en Welzijn	
UC Leuven-Limburg	
· Groep Gezondheid en Welzijn	
<i>Coördinatie en secretariaat</i>	
Coördinator SWVG Administratieve ondersteuning	Dr. Kathleen De Cuyper Manuela Schröder Lut Van Hoof

Rapport 75

Januari 2022

Zorgenquête 2021: Technisch rapport

Onderzoekers: Anna Willems¹, Margot Bracke¹

Promotor: Prof. dr. Dimitri Mortelmans¹

Copromotoren: Prof. dr. Anja Declercq², dr. Benedicte De Koker³, dr. Leen Heylen⁴

¹ UAntwerpen ² KU Leuven, ³ HoGent, ⁴ Thomas More

Samenvatting

Dit rapport kadert binnen het survey-onderzoek EF63 naar informele zorg in Vlaanderen van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Maatschappelijke en demografische veranderingen en een beleid gericht op de 'vermaatschappelijking van zorg' bevestigen het toenemend belang dat wordt gehecht aan informele zorg. Het centraal doel van dit onderzoek is een terugkerend cijfermatig beeld te verwerven van verschillende informele zorgvormen bij Vlamingen van 18 jaar en ouder. Hierbij richten we ons op informele zorg als proces, wat betekent dat we zowel de determinanten van het verlenen en ontvangen van (potentiële) informele hulp, alsook de actuele praktijken en gevolgen in kaart brengen. Voor de bevraging van de respondenten werd een vragenlijst ontwikkeld gebaseerd op verkennend onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen (Bronselaer et al., 2018).

Dit technisch rapport heeft als doel de lezer te informeren over de technische aspecten van het uitgevoerde veldwerk. Het rapport is opgebouwd volgens twee hoofdstukken: pilootstudie en hoofdstudie.

Pilootstudie

In het voorjaar van 2021 organiseerde het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Universiteit van Antwerpen, in samenwerking met het veldwerkbureau M.A.S., een pilootstudie in functie van survey-onderzoek EF63 naar Informele zorg in Vlaanderen (Zorgenquête 2021). Het centrale doel van de pilootstudie was de vragenlijst grondig aftoetsen bij alle leeftijdsgroepen (18 t/m 25 jaar, 26 t/m 64 jaar en 65 jaar en ouder). Hiervoor werden uit een adressenbestand afkomstig van het veldwerkbureau (M.A.S.) 660 personen inwonend in het Vlaams Gewest van 18 jaar en ouder aangeschreven. Verdeeld onder de drie leeftijdsgroepen waren dit 280 personen tussen 18 en 25 jaar; 200 personen tussen 26-64 jaar en 180 personen 65 jaar en ouder. Het vooropgestelde zendschema door de UAntwerpen werd herzien omwille van enkele overtuigende argumenten die M.A.S. aanbracht naar aanleiding van hun ervaring met soortgelijke surveys. Het zendschema van de pilootstudie verliep als volgt:

- Week 1: *zending 1*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen)
- Week 2: *zending 2*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen) én papieren vragenlijst (enkel 65+'ers)

- Week 5: *zending 3*¹: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen) én papieren vragenlijst ((iedereen))

Uit de evaluatie van de pilootstudie blijkt dat de organisatie van het veldwerk van de pilootstudie vlot is verlopen. De keuze voor het herziene zendschema van het veldwerkbureau M.A.S. is een goede aanvulling op de kennis en ervaring van UAntwerpen. De vooropgestelde responspercentages van respectievelijk 30 en 40% worden behaald voor de leeftijdsgroep 26 t/m 64 jaar en 65 jaar en ouder. Enkel de respons bij de jongste groep, 18 t/m 25 jaar, is onder het vooropgestelde doel van 20%. Een vierde zending is essentieel in de hoofdstudie om de beoogde respons te behalen. Andere mogelijkheden om de respons te verhogen bij de jongste groep zijn het aanbieden van een incentive of het herformuleren van de deelname- en herinneringsbrief.

Verder blijkt uit de evaluatie van de pilootstudie dat de gemiddelde invulduur van de enquête 30 minuten bedraagt. De lengte van de vragenlijst lijkt niet zozeer een probleem, maar de moeilijkheid en lengte van specifieke vragen. Ook wordt er door deelnemers meermaals herhaald dat er een duidelijkere definiëring of uitleg via voorbeelden moet zijn van de verschillende zorgvormen. Verder is er nood aan structuur of een leidraad doorheen de enquête, het wisselen tussen onderwerpen gebeurt te willekeurig.

Tijdens de verwerking van de schriftelijke vragenlijst zijn er een aantal systematische fouten opgevallen. Dit betreft de wijze waarop bepaalde vragen zijn ingevuld of hoe de respondenten met sommige vragen zijn omgegaan. Zo worden vaak vragen bestaande uit deelvragen niet helemaal ingevuld. Een duidelijke vermelding en/of herinnering is nodig zodat alle antwoordcategorieën ingevuld worden. Deze melding onderaan de vraagstelling wordt niet vaak genoeg opgemerkt.

Ook de optie 'weet niet' is bij bepaalde vragen niet nodig. Verder moeten de aanduidingen van springvragen en routings duidelijker en deze mogen niet in de vraagstelling staan. Een andere mogelijkheid is om filtervragen in te voegen (bv. studeer je nog? Ja/Nee). Bij de vragen rond redenen of ondersteuningsmaatregelen is het moeilijk om één antwoord aan te duiden. Een oplossing kan zijn om meerdere antwoorden toe te laten (al dan niet met een limiet op het aantal toegelaten antwoorden) of de antwoordmogelijkheden verminderen.

Doorheen de vragenlijst zijn er verschillen in de numerieke vragen. Bij sommigen moet men verplicht een cijfer of nul invullen, bij anderen weer niet. Dit is een probleem voor de datacollectie en consistentie in de vragenlijst. De beslissing zal zijn om consistent "nul"-antwoorden te verplichten, ofwel lege vakken toelaten. Om het vele invulwerk te verlichten (bv. vragen rond relatie mantelzorg geven of krijgen) bestaan er twee mogelijkheden: het samenvoegen van antwoorden (bv. moeder(s) en vader(s) van je partner(s) naar 'ouder(s) van je partner(s)) of vooraf een ja/nee filtervraag (bv. 'Ken jij iemand ...: ja/nee. Indien ja, wie ...).

Hoofdstudie

De resultaten uit de pilootstudie werden gebruikt om aanpassingen te maken voor de hoofdstudie (Zorgenquête 2021) die uitgestuurd werd. Het centrale doel van de Zorgenquête 2021 is een cijfermatig beeld te verwerven van verschillende informele zorgvormen bij Vlamingen van 18 jaar en ouder. Hierbij werd een focus gelegd op twee groepen informele zorggevers: mantelzorgers en zorgvrijwilligers. De

¹ In de pilootstudie werd er beslist geen 4de zending in week 7 te doen wegens de korte tijdsperiode van de pilootstudie. Tijdens de hoofdstudie werd deze 4de zending wel verzonden.

studie maakte expliciet de keuze om extra aandacht te besteden aan de leeftijdsgroep van 18 t/m 25 jaar en personen boven de 64 jaar omdat deze in voorgaand onderzoek minder belicht werden (Bronselaer et al., 2018).

We stelden een vragenlijst op, gebaseerd op verkennend onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen (Bronselaer et al., 2018), die we herwerkten en aanpasten na een uitgebreide pilootstudie. De finale vragenlijst telt 81 vragen, opgedeeld in twaalf modules:

- Opstart (vraag naar leeftijd en geslacht)
- Hulp en ondersteuning krijgen
- Hulp en ondersteuning geven
- Mening over overheid en zorg
- Informatie over (gezins)situatie respondent (nationaliteit, kinderen, broers en zussen, diploma)
- Informatie over de woonsituatie respondent
- Ondersteuning bij de zorg en opvang van kinderen van de respondent
- Inkomen
- Werk
- Gezondheid
- Communicatie en technologie
- Impact van de Coronacrisis

De survey gaat uit van een random steekproef van 21096 personen van 18 jaar en ouder die zich in een privaat huishouden in het Vlaams Gewest bevinden getrokken uit het Rijksregister. We maakten gebruik van een gestratificeerde steekproef voor drie leeftijdsgroepen: 18-25 jaar; 26-64 jaar en 65 jaar en ouder. Hierbij werd zowel expliciete stratificatie toegepast om voldoende aantallen in elke leeftijdsgroep te selecteren. Daarnaast werd om het toeval te verhelpen impliciete stratificatie toegepast naar nationaliteit, geslacht en leeftijd.

In samenspraak met de stuurgroep werd voor en tijdens de hoofdstudie het zendschema licht aangepast in functie van de te behalen responscijfers per leeftijdsgroep. De leeftijdscategorie 18 t/m 25 jaar kreeg een cadeaubon ter waarde van vijf euro aangeboden als incentive bij de eerste zending². Deze incentive bleek nodig te zijn na de evaluatie van de pilootstudie (responscijfer van 20% werd hier niet behaald). Door het gebruik van een incentive werd een alternatief zendschema voor de jongste leeftijdsgroep afgesproken. Zij kregen pas een tweede deelnamebrief (zending twee) twee weken na de eerste zending, zodat brieven elkaar niet zouden kruisen. Daarnaast werd enkel een online vragenlijst aangeboden omdat uit de pilootstudie bleek dat er weinig tot geen papieren versies van de vragenlijst werden teruggestuurd in deze leeftijdscategorie. Een vierde zending bleef uit voor deze categorie, aangezien het beoogde responscijfer behaald werd na zending 3. Tijdens het verloop van het veldwerk van de hoofdstudie werd beslist om de leeftijdscategorie 26 t/m 64 jaar bij de vierde, tevens de laatste, zending een cadeaubon ter waarde van vijf euro aan te bieden. Deze incentive bleek nodig te zijn na een onvoldoende hoog responscijfer binnen deze leeftijdsgroep. Het zendschema van de hoofdstudie ziet er dan als volgt uit:

- Week 1: *zending 1*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen)
 - o Incentive voor 18 t/m 25-jarigen

² Indien men de vragenlijst tot op het einde invulde.

- Week 2: *zending 2*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (26 t/m 64 jaar en 65+) én papieren vragenlijst (enkel 65+'ers)
- Week 3: *zending 2bis*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (18 t/m 25 jaar)
 - o Incentive voor 18 t/m 25-jarigen
- Week 5: *zending 3*: Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen) én papieren vragenlijst (26 t/m 64 jaar én 65+)
 - o Incentive voor 18 t/m 25-jarigen
- Week 7: *zending 4*: Herinneringsbrief met unieke online code tot deelname (26 t/m 64 jaar en 65+)
 - o Incentive voor 26 t/m 64-jarigen

Op voorhand werden een aantal doelstellingen opgesteld met betrekking tot het responscijfer en het minimaal behalen van volgende aantallen in de netto-steekproef:

- Een responscijfer van respectievelijk 20, 30 en 40% in de respectievelijke leeftijdsgroepen
- 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep
- 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep
- 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep
- 384 zorgvrijwilligers in de volledige netto-steekproef

Het responspercentage voor de 18- tot en met 25-jarigen bedraagt 30,7%, voor de 26- tot en met 64-jarigen 35,4% en voor de 65-plussers 45,0%. De vooropgestelde streefdoelen met betrekking tot de responspercentages in elke leeftijdscategorie werden hierdoor behaald. In totaal kent de Zorgenquête 2021 een responscijfer van 35,3% en een totale netto-steekproefomvang van 7439 respondenten. Het streefdoel van minimaal 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep in de netto-steekproef werd bereikt. De aantallen die bereikt werden in de netto-steekproef zijn: 3381 respondenten van 18-25 jaar, 1779 respondenten van 26-64 jaar en 2279 respondenten van 65 jaar en ouder. Daarnaast streefden we naar 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep, dit streefdoel werd enkel bereikt voor de 18- tot en met 25-jarigen (495 actieve mantelzorgers). In de leeftijdsgroep 26 tot en met 64 jaar telden we 352 actieve mantelzorgers en bij de 65-plussers telden we 260 actieve mantelzorgers. Het streefdoel van 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep in de netto-steekproef werd behaald. Voor de respectievelijke leeftijdsgroepen gaat het om respectievelijk 493, 477 en 814 respondenten met een langdurige ziekte of handicap. Tot slot telden we 267 zorgvrijwilligers in de totale netto-steekproef, waardoor het vooropgestelde streefdoel niet werd behaald.

De survey leverde volgende algemene verdelingen op: 14,7% van de respondenten hebben een hulpnood; 68,7% hiervan ontvangt hulp van een mantelzorger en 9,8% hiervan ontvangt hulp van een zorgvrijwilliger. Daarnaast heeft 60,0% van de respondenten een potentiële zorgvrager in zijn of haar netwerk. 25,1% hiervan geeft actief mantelzorg en 30,1% enkel in de voorbije 12 maanden. Het aantal zorgvrijwilligers als je een potentiële zorgvrager in je netwerk hebt ligt beduidend lager. 1,3% van de respondenten met een potentiële zorgvrager in hun netwerk is momenteel zorgvrijwilliger, 0,5% is dat momenteel en in de voorbije 12 maanden en 4,6% was dat enkel in de voorbije 12 maanden.

Een meer diepgaande analyse van de resultaten zal terug te vinden zijn in het inhoudelijk vervolgrapport van deze studie. De data van de Zorgenquête 2021 zijn beschikbaar voor verder onderzoek. De aanvraag hiervoor kan gebeuren bij het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (contactpersoon: Joost Bronselaer).

Inhoud

Lijst Tabellen	9
Lijst Figuren	10
Hoofdstuk 1 Pilotstudie	13
1 Keuze veldwerkbureau Zorgenquête 2021	13
2 Veldwerk pilootstudie	14
2.1 Aanpassingen in onderling overleg	14
3 Timing veldwerk pilootstudie 2021	16
3.1 Tijdschema	16
4 Designkenmerken	18
4.1 Populatieomschrijving	18
4.2 Steekproefprocedure pilootstudie	18
5 Constructie vragenlijst	19
5.1 Onderzoeksvragen mantelzorg geven	20
5.2 Onderzoeksvragen zorgvrijwilligers	22
5.3 Onderzoeksvragen niet-helpers	24
5.4 Vragen volledige Vlaamse bevolking	24
6 Respons pilootstudie	28
6.1 Respons per dag	28
6.2 Respons naar leeftijdsgroep	30
7 Analyse van de respons pilootstudie	32
7.1 Inhoud en kwaliteit van de vragen	32
7.2 Lengte vragenlijst	43
7.3 Informele zorg in cijfers	45
8 Conclusie: evaluatie van de pilootstudie	46
8.1 Organisatie van het veldwerk	46
8.2 Respons	46
8.3 Inhoud	46
Hoofdstuk 2 Hoofdstudie	47
1 Onderzoeksmethode	47
1.1 Steekproefkader	47
1.2 Steekproefdesign	47
1.3 Steekproefomvang	48
1.4 Survey-onderzoek	48
1.5 Vragenlijst	49

2	Veldwerk hoofdstudie	50
2.1	Aanpassingen in onderling overleg	50
2.2	Timing veldwerk	52
2.3	Permanentie tijdens veldwerk	53
2.4	Refusal conversion	53
3	Beschrijving van de bruto-steekproef	54
4	Finale uitkomstcodes	55
5	Beschrijving van de gerealiseerde netto-steekproef	58
6	Representativiteit van de gerealiseerde steekproef	60
7	Wegingscoëfficiënten	62
8	Datacleaning	64
9	Aanmaak indicatoren	65
10	Informele zorg in cijfers	66
10.1	Zorgvragers omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking	66
10.2	Zorggevers omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking	69
11	Conclusie	75
	Literatuur	77
	Bijlagen	79

Lijst Tabellen

Tabel 1	Zendschema pilootstudie	15
Tabel 2	Timing pilootstudie M.A.S.	16
Tabel 3	Verloop respons pilootstudie per dag	29
Tabel 4	Respons pilootstudie naar leeftijdsgroep	31
Tabel 5	Mondelinge feedback respondenten – module ‘Hulp en ondersteuning’	37
Tabel 6	Mondelinge feedback respondenten – module ‘Overheid en zorg’	38
Tabel 7	Mondelinge feedback respondenten – module ‘Jij (en je gezin)’	38
Tabel 8	Mondelinge feedback respondenten – module ‘zorg en opvang voor jouw kinderen’	39
Tabel 9	Analyse van de lengte van de vragenlijst - pilootstudie	44
Tabel 10	Steekproef pilootstudie en streefcijfers hoofdstudie (procentuele vergelijking)	45
Tabel 11	Zendschema hoofdstudie	51
Tabel 12	Timing hoofdstudie M.A.S.	52
Tabel 13	Verdeling naar geslacht en nationaliteit per leeftijdsgroep – bruto-steekproef	54
Tabel 14	Aantal online en schriftelijke enquêtes naar leeftijdsgroep	56
Tabel 15	Finale uitkomstcode bruto-steekproef	57
Tabel 16	Verdeling naar geslacht en nationaliteit per leeftijdsgroep – netto-steekproef	58
Tabel 17	Frequenties te behalen streefdoelen in netto-steekproef	59
Tabel 18	Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijdscategorie	60
Tabel 19	Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijd en geslacht (N, rijpercentages)	60
Tabel 20	Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijd en nationaliteit (N, rijpercentages)	61
Tabel 21	Verdeling naar leeftijdscategorie – ongewogen en gewogen steekproef	63
Tabel 22	Bijkomend aangemaakte indicatoren in finaal databestand	65
Tabel 23	Hulpnood hebben (N = 20972)	66
Tabel 24	Hulpnood hebben naar achtergrondkenmerken (N = 18648)	67
Tabel 25	Informeel hulp ontvangen als er een hulpnood is (N = 2951)	68
Tabel 26	Informeel hulp ontvangen als er een hulpnood is naar achtergrondkenmerken	69
Tabel 27	Iemand kennen met langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem (N = 20825)	69

Tabel 28	Iemand kennen met langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar achtergrondkenmerken	70
Tabel 29	Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem (N = 11518)	71
Tabel 30	Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar leeftijdscategorieën (N = 11518)	71
Tabel 31	Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar geslacht (N = 11518)	72
Tabel 32	Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar herkomst (N = 10903)	73
Tabel 33	Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar opleidingsniveau (N = 10828)	74

Lijst Figuren

Figuur 1	Reflectievraag pilootstudie – lengte	39
Figuur 2	Reflectievraag pilootstudie – verstaanbaarheid	40
Figuur 3	Relevantie pilootstudie - zorg krijgen	41
Figuur 4	Relevantie pilootstudie - zorg geven	41
Figuur 5	Relevantie pilootstudie - internet en sociale media	42
Figuur 6	Relevantie pilootstudie - invloed Corona	42
Figuur 7	Relevantie pilootstudie - overheid en zorg	43
Figuur 8	Gemiddelde invultijd pilootstudie - online	44

Inleiding

Dit rapport kadert binnen het survey-onderzoek EF63 naar Informele zorg in Vlaanderen. Het centrale doel van dit onderzoek is een terugkerend cijfermatig beeld te verwerven van verschillende informele zorgvormen bij Vlamingen van 18 jaar en ouder. We richten ons hierbij op informele zorg als proces, wat betekent dat we zowel de determinanten van het verlenen en ontvangen van (potentiële) informele hulp, de actuele praktijken en gevolgen in kaart brengen.

Dit technisch rapport heeft als doel de lezer te informeren over de technische aspecten van het veldwerk. Het rapport is opgebouwd volgens twee hoofdstukken: pilootstudie en hoofdstudie.

Hoofdstuk 1

Pilootstudie

In het voorjaar van 2021 organiseerde het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Universiteit van Antwerpen, in samenwerking met M.A.S., een pilootstudie in functie van survey-onderzoek EF63 naar Informele zorg in Vlaanderen (Zorgenquête 2021). Uit een adressenbestand afkomstig van het veldwerkbureau werden 660 personen inwonend in het Vlaams Gewest van 18 jaar en ouder aangeschreven. Verdeeld onder de drie leeftijdsgroepen waren dit 280 personen tussen 18 en 25 jaar; 200 personen tussen 26-64 jaar en 180 personen 65 jaar en ouder. De pilootstudie had als doel om de vragenlijst grondig af te toetsen bij alle leeftijdsgroepen. De aandachtspunten zijn vooral de eenvoud van vraagformulering en de totale invulduur voor de respondent.

Dit rapport heeft als doel de lezer te informeren over de technische aspecten van het veldwerk. Er wordt eerst ingegaan op de keuze van het veldwerkbureau. Vervolgens wordt de opstart van de pilootstudie en timing besproken. Hierna worden de designkenmerken en de constructie van de vragenlijst besproken. Daarna worden de responscijfers en analyse van de respons uitgediept. Tot slot wordt ingegaan op de evaluatie van de pilootstudie in het kader van het survey-onderzoek EF63 naar Informele zorg in Vlaanderen.

1 Keuze veldwerkbureau Zorgenquête 2021

Voor het veldwerk werd een extern bureau aangeworven via een openbare procedure (art. 36 Wet van 17 juni 2016) met Europese bekendmaking. De opdracht werd gegund o.b.v. gunningscriteria zoals gedefinieerd in het onderzoeksvoorstel 'EF63 Survey informele zorg Vlaanderen'.

De volgende criteria werden bij de beoordeling gehanteerd:

	criterium	Gewicht
1	Totaalprijs	40 %
2	Plan van aanpak veldwerk	50 %
3	Respecteren van privacywetgeving	10 %

Op grond van een uitvoerige vergelijking tussen de verschillende inschrijvers, werd de firma Homo Sapiens Sapiens BVBA – M.A.S. deze opdracht gegund.

2 Veldwerk pilootstudie

Een eerste samenkomst vond plaats op 18 december 2020 te Antwerpen tussen de aanbesteder, UAntwerpen, en de opdrachtnemer, M.A.S.. Op deze vergadering werden er afspraken gemaakt over de studie en werd er gefocust op de opstart van de pilootstudie en het zendschema (zie Tabel 1).

2.1 Aanpassingen in onderling overleg

2.1.1 Contactprocedure deelnemers pilootstudie

Een grote verandering in de steekproefprocedure is de aanpassing van de contactprocedure. Het oorspronkelijke zendschema i.v.m. het tijdsverloop van het sturen van de brieven verloopt als volgt:

- Een eerste brief dient ter kennisneming met uitleg over de selectie van respondenten voor het onderzoek en een aankondiging dat ze binnen een week een brief zullen ontvangen met een uitnodiging om deel te nemen aan de enquête via het web (week 1).
- Exact een week later krijgen alle geselecteerde respondenten een brief met een persoonlijke code waarin een link staat naar de online enquête (week 2).
- Diegenen die niet deelnamen aan deze eerste ronde krijgen, 1 week na het versturen van de eerste brief tot deelname, opnieuw een brief (week 3). Enkel de geselecteerden behorende tot de leeftijdscategorie 65 en ouder krijgen hierbij reeds een (eerste) papieren enquête meegestuurd.
- In de laatste stap (week 4) worden alle steekproefpersonen die nog niet eerder antwoordden, een brief gestuurd met vraag tot deelname. Hierbij krijgt iedereen ook een papieren enquête meegestuurd (voor de oudste groep is dit dus de tweede papieren enquête die zij ontvangen).

Wanneer deze stappen zijn doorlopen, stopt de dataverzameling van deze steekproefpersoon. In principe zal het veldwerk dus 4 weken in beslag nemen. Elke respondent wordt op minstens drie momenten uitgenodigd om mee te werken aan het onderzoek.

De firma M.A.S. leverde enkele overtuigende argumenten aan voor een herziening van het zendschema. Uit hun ervaring met soortgelijke survey 's stellen zij een alternatief schema voor (zie tabel 1):

- De introductiebrief wordt meer en meer weggelaten wegens 'laag rendement' temeer omdat deze er zelfs toe kan leiden dat de daaropvolgende brief met vraag tot deelname niet meer geopend wordt. In geen enkele van de monitors van het Agentschap Binnenlands Bestuur wordt nog een introductiebrief gebruikt.
- In de eerste brief (zie Tabel 1 voorstel M.A.S.) worden de respondenten onmiddellijk getriggerd door het aanbieden van de online link (is niet zo in de introductiebrief).

- Er moeten minstens 3 weken zijn tussen zending 2 en 3, ook om vele klachten van respondenten te vermijden³. Dit omwille van aangepaste werkwijze van Bpost (sinds begin 2020)⁴
- Het laatste contactmoment is een noodzakelijke herinneringsbrief voor iedereen. M.A.S. heeft veel cijfergegevens die aantonen dat deze zending een groot rendement heeft. Op deze zending komt nog veel online én schriftelijke respons. Wanneer er geen laatste zending is, dan kunnen nooit de opgegeven responscijfers (20 – 30 – 40 %) gehaald worden.

UAntwerpen en M.A.S. besloten om het herziene tijdschema te hanteren zowel in de piloot- als de hoofdstudie. In de offerte van M.A.S. laat men twee weken tussen de 3^e en 4^e zending. Gezien de korte tijdsperiode om zowel piloot- als hoofdstudie uit te voeren besliste UAntwerpen in samenspraak met M.A.S. om de laatste zending (zending 4) niet mee te nemen in de pilootstudie. Deze laatste zending zal essentieel zijn in de hoofdstudie om de beoogde respons te behalen, terwijl de pilootstudie vooral focust op de inhoud en lengte van de vragenlijst.

Tabel 1 Zendschema pilootstudie

		Contactprocedure deelnemers	
Voorstel UAntwerpen		Voorstel M.A.S.	
Week 1	Versturen introductiebrief (alle groepen) Zending 1	Week 1 t(0)	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code tot deelname (iedereen)
Week 2	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code tot deelname (iedereen) Zending 2	Week 2 t(0) + 1 week	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code tot deelname (18-24j - 25-64j) Versturen van vraag tot deelname met unieke online code én een papieren enquête tot deelname (65j en ouder)
Week 3	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code tot deelname (18-24j - 25-64j) Versturen van vraag tot deelname met unieke online code én een papieren enquête tot deelname (65j en ouder) Zending 3	Week 5 t(0)+ 4 weken	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code én een papieren enquête tot deelname (iedereen)
Week 4	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code én een papieren enquête tot deelname (iedereen) Zending 4	Week 7 t(0) + 6 weken	Versturen van vraag tot deelname met unieke online code tot deelname (iedereen) = refusal conversion
Week 5 (optioneel)	Refusal conversion		

Verschillende voorstellen in contactprocedure deelnemers hoofdstudie

³ Uit de stads- en gemeentemonitor 2020 waren er heel wat klachten van personen omdat ze alle zendingen kregen ondanks ze al bij de eerste zending hadden deelgenomen. M.A.S. stelt als oplossing voor om meer tijd tussen de zendingen te laten (en vooral week 2 versus week 3 (voor de 65+) en week 3 - week4 (voor allen), dan kunnen (de meeste) van deze terecht klachten vermeden worden door de respondenten die hebben geantwoord uit zendingen week 4 en week 5 te halen.

⁴ Er moet twee weken voordien gecommuniceerd worden naar Bpost naar wie een bepaalde zending moet verstuurd worden zodanig dat er op voorhand een sorteerplan kan opgemaakt worden.

3 Timing veldwerk pilootstudie 2021

3.1 Tijdschema

Bij de eerste vergadering op 18 december 2020 kwamen beide partijen het volgende tijdschema overeen voor het goede verloop van de pilootstudie. Merk op dat de voorbereidende werkzaamheden meer tijd in beslag namen dan UAntwerpen had verwacht. Dit heeft te maken met de nieuwe werkwijze van Bpost (zie 2.1.1).

Tabel 2 Timing pilootstudie M.A.S.

Stappen	Acties	Timing pilootstudie Informele zorg		
		Doorlooptijd	Week van	Bemerkingen
1	Lijst van "benodigdheden" van M.A.S. naar UA tegen 4 januari	1	4 januari	
2	Start voorbereidende werkzaamheden			
	-Aanvraag PB-nummer Bpost - Aankoop adressen Infobel - Afspraken met drukker en mailing handler			
	- Bestellen materialen (papierwaren en enveloppen)			
3	Kritisch nazicht v/d voorliggende vragenlijst en formulieren van feedback van M.A.S. naar UA tegen 8 januari			
Pilootsurvey op basis van formule hoofdsurvey - normale doorlooptijd van 16 weken vanaf beschikbaarheid definitieve materialen. Is nu een doorlooptijd van 15 weken geworden. Is dus minus één week, niettegenstaande drie weken tussen de "nieuwe" Z2 en de "nieuwe" Z3.				
4	Alle definitieve materialen ter beschikking, zeker vragenlijst en codeboek van UA naar M.A.S. tegen 18 januari	2		
5	Uitwerken van de postmaterialen: - Briefhoofden voordruk - Brieven Z1, Z2 - Verzendslagen US	2-3-4-5		

Stappen	Acties	Timing pilotstudie Informele zorg		
		Doorlooptijd	Week van	Bemerkingen
	- Verzendslagen C4 voor Z2 (65+) - Retouromslagen C4 voor Z2 (65+) Afspraken met Bpost (voorafgaandelijke boekingen etc.) Drukken en mailing handling			
6	Vragenlijst online	Einde week 5	01 feb	
7	Drop bij respondent P-Z1	Begin week 6	08 feb	
8	Drop bij respondent P-Z2, met vragenlijst voor 65+	7	15 feb	
8b	Face-to-face tests, feedback naar UA, feedback van UA naar M.A.S.	7 à 10		
9	Drop bij respondent P-Z3 (3 weken na P-Z2)	10	08 mrt	3 weken tussen Z2 en Z3 zoals gevraagd
12	Afsluiten v/d ontvangst v/d schriftelijke één week na P-Z3	11	15 mrt	
13	Einde scannings-/controle proces, dit is 1 week na afsluiten van de ontvangst v/d schriftelijke	12	22 mrt	
14	Einde cleaning en oplevering (dit is gecleande datafile)	13	29 mrt	

Stappen, acties en timing veldwerk door veldwerkbureau M.A.S. - pilotstudie

4 Designkenmerken

4.1 Populatieomschrijving

De populatie voor dit surveyonderzoek wordt gedefinieerd als Vlamingen van 18 jaar en ouder die verblijven in een privaat huishouden. De studie maakt expliciet de keuze om extra aandacht te besteden aan de leeftijdsgroep van 18 tot 25 jaar en personen boven de 64 jaar omdat deze in voorgaand onderzoek minder belicht werden.

4.2 Steekproefprocedure pilootstudie

In het bestek staat beschreven dat de totale omvang van de pilootstudie moet bestaan uit 210 respondenten. Deze respondenten worden niet aangeleverd door de aanbesteder, deze zijn dus niet afkomstig uit het Rijksregister, maar uit een eigen pool respondenten. De totale omvang van de pilootstudie moet verdeeld zijn over de drie leeftijdscategorieën zoals hierboven beschreven: dit wil zeggen dat min. 70 respondenten tussen de 18 en 25 jaar zijn; min. 70 respondenten tussen de 26 en 64 jaar en tot slot min. 70 respondenten met een leeftijd van 65 jaar en ouder.

Uiteindelijk werden er in de eerste ronde (=zending 1) 660 personen aangeschreven, waarvan 280 tussen de 18 en 25 jaar; 200 tussen 26 en 64 jaar en 180 personen die 65 jaar of ouder zijn. Hiervan waren er 34 adressen ongeldig (voor gedetailleerde informatie per leeftijdsgroep zie Tabel 4). Bij deze eerste ronde kreeg iedereen een introductiebrief (zie bijlage 1.1) en code tot deelname aan het surveyonderzoek (enkel online).

Alle 660 personen werden opnieuw aangeschreven in de tweede ronde (=zending 2). Hier kreeg iedereen een deelnamebrief (zie bijlage 1.2.1) met een unieke code tot deelname aan de online survey. Enkel de leeftijdsgroep 65 en ouder kreeg een papieren vragenlijst bijgevoegd (zie bijlage 1.2.2). Merk op dat er maar 1 week tussen zending 1 en 2 is, dus onvoldoende tijd om het adressenbestand te wijzigen en door te geven aan Bpost.

Tot slot in de derde ronde kregen 486⁵ personen een herinneringsbrief (zie bijlage 1.3) met een unieke code tot deelname aan de online survey én bijgevoegd de papieren vragenlijst.

⁵ Op het moment dat het adressenbestand werd doorgegeven aan Bpost voor de derde zending had M.A.S. 34 retours ontvangen waarvan 4 online hadden deelgenomen (totaal van 30 ongeldige adressen). Ook de aantallen 'begonnen online enquêtes' en 'volledig ingevulde online enquêtes', een totaal van 144, ontvingen geen derde zending.

5 Constructie vragenlijst

In dit hoofdstuk bespreken we het tot stand komen van de concepten en de gebruikte meet-instrumenten. Een gedetailleerd overzicht van de concepten kan u terugvinden in bijlage 3.

Alvorens een pilootstudie uit te voeren, werd op basis van voorafgaand verkennend onderzoek door Bronselaer et al. (2018) en de projectfiche een nieuwe vragenlijst opgesteld rekening houdende met de vooropgestelde onderzoeksdoelstellingen en onderzoeksvragen. Vanaf maart 2020 tot einde 2020 werden op herhaaldelijke tijdstippen de vragenlijst met bijhorende concepten afgetoetst aan de stuurgroep. Leden van de stuurgroep kregen steeds op voorhand de nodige documenten opgestuurd en konden hun vragen en opmerkingen vanuit hun expertise geven op de vergadering of schriftelijk. Daarna werden steeds alle vragen of opmerkingen beantwoord en verantwoord waarom welke keuze werd gemaakt door de onderzoekers. Ook hier kregen de leden van de stuurgroep tijd om hun feedback hierop te formuleren.

De modules werden gegroepeerd o.b.v. de onderzoeksvragen in de initiële projectfiche. De Zorgenquête 2021 beoogt immers zowel onderzoeksvragen beantwoord te zien voor de hele Vlaamse bevolking als vragen gericht op deelgroepen van de Vlaamse bevolking (niet-helpers, mantelzorgers, zorgvrijwilligers en zorgontvangers). Mantelzorg is gedefinieerd doorheen de vragenlijst als hulp en ondersteuning van of aan familieleden, burens, vrienden of kennissen omwille van een langdurige ziekte of beperking. Wij kozen hiervoor omdat niet iedereen zich herkent in de term 'mantelzorg' en we personen geen stempel willen geven als mantelzorger of mantelzorg krijgen. Het begrip zorgvrijwilliger is beschreven als iemand die vrijwilliger is vanuit een organisatie aan personen omwille van een langdurige ziekte of beperking. De vrijwilliger neemt vrijwillig en (meestal onbetaald) bepaalde activiteiten op aan een persoon of personen die men vooraf niet kende.⁶

De vragenlijst start met twee openingsvragen. De eerste toetst naar de leeftijd (in cijfers) en de tweede vraagt naar het geslacht waarmee men zich identificeert. Deze twee vragen dienen ter controle of de aangeschrevene wel degelijk zelf de vragenlijst invult. Daarnaast geeft de vraag rond de identificatie van het geslacht de respondenten de kans om naast de binaire indeling man-vrouw hen anders te identificeren.

De antwoordmogelijkheden worden doorheen de vragenlijst zoveel als mogelijk geharmoniseerd. Uiterst links staat de negatieve antwoordmogelijkheid en uiterst rechts de positieve. Naast de eerste twee openingsvragen (naar geslacht en leeftijd) die verplicht zijn om in te vullen, zijn er extra antwoordmogelijkheden weet niet, geen antwoord (vraag openlaten) en niet van toepassing⁷.

⁶ Later wordt ook een definiëring van een langdurige ziekte of beperking gegeven. De feedback op de pilootstudie toonde ons dat het niet duidelijk was wat we hiermee bedoelden.

⁷ Na evaluatie van de pilootstudie beslisten we om elke vraag verplicht te maken. Een opengelaten vraag kon immers niet uitsluitend geïnterpreteerd worden als niet van toepassing of geen antwoord. De antwoordcategorie 'weet niet' werd bij een gelimiteerd aantal vragen nog wel aangeboden (zie hiervoor bijlage 4). Ervaring leert ons dat antwoordmogelijkheid 'weet niet' een snelle manier kan zijn om doorheen de vragenlijst te gaan. Wij beogen kwalitatieve gegevens en vroegen daarom aan de respondenten om aandachtig en met de tijd door de vragenlijst te gaan.

5.1 Onderzoeksvragen mantelzorg geven

5.1.1 Welke hulp geven mantelzorgers? Wie helpen ze? Waarom helpen ze?

De respondenten die aangeven dat ze mantelzorg hebben gegeven nu of in de voorbije 12 maanden krijgen opvolgvragen naar hun situatie als mantelzorger. Eerst volgt de vraag aan wie men hulp geeft, dit is een meerkeuzevraag. Het soort relatie is opgedeeld in 17 categorieën: partner(s); moeder(s); vader(s); dochter (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin); zoon (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin); zus, halfzus stiefzus; broer, halfbroer, stiefbroer; kleindochter(s); kleinzoon/kleinzonen; moeder van je partner(s); vader van je partner(s); schoondochter; schoonzoon; andere leden van de familie; vrienden; buren en anderen zoals kennissen, collega's etc. Hier kan de respondent de aantallen per categorie invullen en tot slot wordt er gevraagd aan wie men het meeste hulp of ondersteuning heeft geboden tijdens de voorbije 12 maanden. Hier duidt men in een laatste kolom het vakje aan, aan wie men het meeste hulp heeft geboden. De vragen rond welke hulp en waarom worden toegespitst op de persoon die men het meest hulp heeft geboden, hier verder benoemd als 'de persoon in kwestie'. De vraag naar hoe lang men al hulp biedt aan de persoon in kwestie geeft de duurtijd van de mantelzorgersituatie tot nu aan.

Alvorens te vragen naar welke hulp mantelzorgers geven, toetsen we de vraag af waarom ze helpen. Dit bevragen we op basis van de zelfredzaamheid Katz ADL-schaal (zie bijlage 3). Wij voegden hieraan drie activiteiten toe waardoor de deelname aan de samenleving breder wordt opgevat: participeren aan activiteiten georganiseerd in de buurt of in de gemeente/stad; sociale contacten te onderhouden; een dagje erop uit te gaan of een vrijetijdsactiviteit te doen. Vragen naar de mate van zelfredzaamheid kunnen worden beantwoord met twee antwoordmogelijkheden die duiden op het niet zelfredzaam zijn en twee antwoordmogelijkheden van zelfredzaamheid: (1) Helemaal niet (2) Met moeite mits hulp van anderen (3) Met moeite maar op eigen kracht (5) Zonder moeite (gebaseerd op de vragenlijst 'Duurzame Mantelzorg in Vlaanderen 2015'). Ook de oorzaak van de hulpbehoefte bij de hulpbehoevende werd bevestigd. De respondenten konden per oorzaak aanduiden of dit wel of niet van toepassing was (ja/nee): een lichamelijke handicap; een verstandelijke handicap; (beginnende) dementie of geestelijke achteruitgang; psychische problemen; algemene beperkingen door ouderdom; een acute ziekte of ongeval; een chronische of terminale ziekte; een andere oorzaak, omschrijf (open antwoord).

Tot slot volgt een vraag over de hulptaken en intensiteit van de geboden hulp door mantelzorgers. De hulp- of zorgtaken zijn opgedeeld in 12 activiteiten waar telkens de mate van intensiteit wordt aangeduid: huishoudelijke hulp zoals schoonmaken, koken, boodschappen, klusjes opknappen; persoonlijke verzorging zoals hulp bij baden, douchen, aankleden; medische en verpleegkundige hulp zoals klaarzetten en toedienen van geneesmiddelen, wondverzorging; administratieve hulp en regelen van allerhande zaken zoals papieren invullen, afspraken maken,...; hulp bij ICT (pc, smartphone, tablet); vervoer en begeleiding bij bezoek aan arts, familie,...; emotionele steun zoals luisteren naar verhaal, troosten, praten; toezicht houden en oppassen; hulp bij ontspanningsactiviteiten, zinvolle dagbesteding; ondersteuning bij school/studie; organiseren en regelen van zorg, hulp en ondersteuning; andere hulp of ondersteuning (zonder open antwoord). De mate van intensiteit is gecategoriseerd in niet, één of meerdere keren per jaar, één of meerdere keren per maand, één of meerdere keren per week en dagelijks.

5.1.2 Welke hulpbronnen (zelf, informeel, formeel) spreken mantelzorgers aan?

Hulpbronnen voor de mantelzorgers kunnen zowel een financiële vergoeding zijn als formele of informele hulp. Deze drie componenten komen aan bod in de vragenlijst. Voor de financiële vergoeding kozen we als referentieperiode de afgelopen 12 maanden, omdat het inkomen gedurende een lange periode snel kan wijzigen en een financiële vergoeding de persoon op korte tijd kan ondersteunen. De vraag die gesteld werd is: *'Heb jij in de afgelopen 12 maanden een financiële vergoeding ontvangen voor de hulp die jij hebt geboden aan de persoon in kwestie?'* De antwoordmogelijkheden (meerdere antwoorden mogelijk) zijn: nee, ik ontving van niemand een vergoeding; ja, van de hulpbehoevende persoon; ja, van een instantie (bv. mantelzorgpremie via de gemeente); ja, van een andere persoon.

Het zorgnetwerk rond de hulpbehoevende werd in kaart gebracht door de volgende vraag: *'De persoon in kwestie kan tijdens de voorbije 12 maanden nog door anderen geholpen worden. Kruis aan wat van toepassing is.'* De antwoordmogelijkheden zijn verdeeld in 16 categorieën: geen andere hulp of ondersteuning; Andere hulp van bekenden (bijv. partner, kinderen, vrienden, familielid, buur); een vrijwillig(st)er uit het georganiseerd vrijwilligerswerk; een dienst voor gezinszorg of aanvullende thuiszorg; een thuisverpleegkundige; een klusjesdienst, poetshulp of een dienst warme maaltijden; thuiszorgdiensten van gemeente of OCMW (bv. Warme maaltijdendienst); een oppasdienst; dag- of nachtopvang in een woonzorgvoorziening; (kort)verblijf in een woonzorgvoorziening; van een andere instelling zoals een psychiatrische instelling; een therapeut/psycholoog/ centrum voor geestelijke gezondheid; een arts/specialist; een kinesist, logopedist of ergotherapeut; een (gezondheid)applicatie of toepassing op pc/tablet/smartphone; een andere dienst. Deze categorieën zijn gebaseerd op de SCV-survey 2014. Wij kozen voor een opsplitsing tussen thuiszorgdiensten enerzijds en anderzijds specifiek de thuiszorgdiensten van de gemeente of OCMW omdat hier ook een financiële component aan te verbinden is (dit zijn gesubsidieerde diensten). Verder voegden we de categorie 'digitale applicatie of toepassing' toe, omdat we het gebruik van technologie bij gezondheidszorg willen aftoetsen bij de populatie. Tot slot wordt bevraagd waarom de hulpbehoevende geen professionele of betaalde hulp aanspreekt.

5.1.3 Welke ondersteuningsbehoeften ervaren mantelzorgers?

De ondersteuningsbehoeften van de mantelzorger komen aan bod in één gesloten vraag. De respondent wordt gevraagd om één soort ondersteuning aan te duiden waar men het meeste mee geholpen zou zijn of is in de situatie als hulpgever of ondersteuner aan familieleden, vrienden, kennissen of buren omwille van een (langdurige) ziekte of een beperking⁸. De antwoordmogelijkheden zijn: emotionele steun; opvang om af en toe weg te kunnen; advies of lotgenotencontact; meer informatie, opleiding of training krijgen; financiële ondersteuning; meer samenwerking en afstemming met zorgverleners; Hulp bij het aanvragen van voorzieningen en diensten; Hulp bij het regelen en coördineren van zorg; Hulp van anderen uit mijn eigen netwerk of het netwerk van de persoon die hulp nodig heeft; Meer hulp door professionele zorgverleners/ diensten; Combinatie werk en zorg ondersteunen (bv. thuiswerk promoten, flexibel werken, voltijdse of deeltijdse onderbreking van het betaald werk met vergoeding); iets anders (geen open antwoord); Ik heb geen ondersteuning nodig.

⁸ In de pilotstudie werd duidelijk door de kwaliteit van het invullen van deze vraag en door mondelinge feedback dat deze vraag (1) te moeilijk was om in te vullen, omdat er maar één antwoord mocht aangeduid worden en (2) de vraag te lang was. Voor de hoofdstudie besloten we om de vraagstelling te behouden, maar gelijkaardige antwoorden samen te voegen zodat het voor de respondent wel mogelijk was om één antwoord aan te duiden.

5.1.4 Welke positieve en negatieve gevolgen ervaren mantelzorgers?

De positieve en negatieve gevolgen van mantelzorg geven, worden bevraagd naar alle hulp of ondersteuning die men heeft geboden tijdens de voorbije 12 maanden. De vraag *'In welke mate ervaar je, alles bij elkaar genomen, de hulp die je biedt als belastend?'* en volgende vraag *'In welke mate voel je je door de samenleving gewaardeerd voor de hulp die je biedt?'* zijn twee vragen op een tienpuntschaal die toetsen naar de subjectieve beleving van de mantelzorg: enerzijds naar de ervaren belasting en anderzijds naar het ervaren van waardering door de samenleving⁹. Daarnaast krijgt men 6 uitspraken te lezen waarvan men de mate van akkoord of niet akkoord moet aanduiden (één neutrale antwoordmogelijkheid: noch akkoord noch niet akkoord): de hulp die ik bied is fysiek belastend; de hulp die ik bied is emotioneel belastend, ik heb onvoldoende tijd voor mijn gezin omwille van de hulp die ik bied; ik heb onvoldoende tijd voor mezelf omwille van de hulp die ik bied; ik haal voldoening uit de hulptaken die ik opneem en ik ervaar de hulp als zinvol. Deze uitspraken zijn gebaseerd op de SCV-survey 2014. Oorspronkelijk wordt er in die survey getoetst naar de mentale belasting. Wij hebben echter gekozen om mentaal te veranderen naar emotioneel. Dit omwille van de verstaanbaarheid voor de respondenten. Ook is er gelet op de vraagstelling zodat niet alle uitspraken negatief of positief worden gesteld.

5.1.5 Hoe combineren mantelzorgers zorg geven met werk, opleiding en huishouden?

In de vorige alinea kwam de combinatie met huishouden en tijd voor mezelf reeds aan bod. Verder wordt er gevraagd of de persoon in kwestie deel uitmaakt van het huishouden en zo niet, wat de verplaatsingskosten zijn voor de mantelzorg in aantal minuten voor een enkele reis met het voor hun gebruikelijke vervoermiddel. Ook de vraag hoeveel uren gemiddeld de mantelzorg per week hulp biedt of bood aan de persoon in kwestie geeft ons een indicatie over hoeveel tijd mantelzorg zijn inneemt in het dagelijks leven van de respondent. De antwoorden zijn opgedeeld in 7 categorieën van minder dan 10 uren per week tot 60 uren per week of meer. Tot slot worden de mantelzorgers niet apart bevraagd naar hun werkregime en het combineren van werk of opleiding met zorgtaken in deze module. Deze vragen worden gesteld in de module achtergrondkenmerken. Hiervoor is gekozen omdat de module 'mantelzorg' al vrij lang is en de kans op item-nonrespons hoger zou liggen bij deze groep.

5.2 Onderzoeksvragen zorgvrijwilligers

5.2.1 Welke hulp geven zorgvrijwilligers? Wie helpen ze? Waarom helpen ze?

De vragen over het geven van hulp als zorgvrijwilliger lopen grotendeels gelijk met de vragen over mantelzorg geven. Bij de startvraag over het al dan niet hulp bieden als vrijwilliger vanuit een organisatie wordt niet opgesplitst naar nu of in de voorbije 12 maanden¹⁰. Wat nog verschilt is dat er niet wordt bevraagd naar de relatie met de persoon of personen aan wie men hulp biedt. Aan de zorgvrijwilligers wordt gevraagd of ze aan één persoon hulp bieden; aan verschillende personen, maar niet in groep; of mensen in groep. Hiervoor wordt gekozen gezien er een onderscheid is tussen vrijwilligerswerk in de zorg en mantelzorg én de definiëring van zorgvrijwilligers duidelijk vermeld dat er meestal vooraf geen

⁹ De twee vragen met een tienpuntschaal zijn in de hoofdstudie weggelaten. Ter vervanging is er in de vervolgvraag een uitspraak toegevoegd namelijk, 'Ik zou meer waardering willen krijgen voor de hulp die ik bied'.

¹⁰ In de hoofdstudie wordt dit wel gedaan, omwille van continuïteit doorheen de vragenlijst

relatie bestaat tussen hulpbehoevende en de zorgvrijwilliger¹¹. Daarnaast worden de zorgactiviteiten beperkt in de activiteiten waarvan een zorgvrijwilliger gemachtigd is om deze uit te voeren. Zorgvrijwilligers mogen geen medicatie toedienen, persoonlijke verzorging geven of medische en verpleegkundige hulp bieden.

Tot slot bevragen we de motivatie van deze doelgroep om zorgvrijwilliger te zijn. Op de vraag waarom ze tijdens de voorbije 12 maanden hulp of ondersteuning hebben geboden, kon men meerdere antwoorden geven: Om iets voor een ander te kunnen doen; Omdat ik het zelf leuk vind om te doen; Omdat ik het een zinvolle besteding vond; Omdat ik het als mijn plicht vond; Vanwege de sociale contacten; Om nieuwe dingen te leren; Om een centje bij te verdienen; Om de kans op werk te vergroten; Omdat ik dit van thuis uit zo geleerd heb; Omdat ik verplicht werd dit te doen; Ik doe dit zomaar; Andere (geen open antwoord).

5.2.2 Welke ondersteuning krijgen zorgvrijwilligers en welke ondersteuningsbehoeften ervaren ze?

Naar ondersteuning wordt gevraagd of ze al dan niet een kostenvergoeding hebben ontvangen in de afgelopen maand. Ook stellen we de vragen, conform met de vragen bij mantelzorgers, of zij het belastend ervaren en of zij zich gewaardeerd voelen door de samenleving. Verder naar ondersteuningsbehoeften krijgt men 5 uitspraken te lezen met de vraag in hoeverre zij het hier eens of oneens mee zijn (één neutrale antwoordmogelijkheid: niet mee eens, niet mee oneens). Deze uitspraken zijn: Het is helder voor mij wat ik als vrijwilliger wel of niet mag doen; Ik zou graag meer contact willen met andere vrijwilligers; Ik zou meer waardering willen krijgen voor wat ik doe als vrijwilliger; Ik zou meer ondersteuning willen hebben bij mijn vrijwilligerswerk; Ik zou graag (meer) geld hiervoor ontvangen.

5.2.3 Hoe beleven ze het geven van hulp en de samenwerking met hulpfactoren (professionele hulp en mantelzorg)?

Deze onderzoeksvraag trachten we op te vangen door middel van de uitspraken zoals hierboven aangegeven. Expliciet wordt er niet bevestigd naar het zorgnetwerk van de hulpbehoevende en de samenwerking met andere hulpfactoren. Mede omdat de situatie als zorgvrijwilliger vanuit een organisatie gebeurt waardoor men niet altijd kennis heeft over andere hulpfactoren. Een studie die zich focust op deze groep en de beleving in het geven van hulp en de samenwerking met hulpfactoren lijkt ons relevant en zou bijdragen tot deze onderzoeksvraag.

5.2.4 Nieuwe vorm van zorgvrijwilligers: burger- of buurtinitiatieven

Naast de traditionele groep van zorgvrijwilligers die actief zijn binnen het georganiseerde vrijwilligerswerk bestaat er een groep die worden omschreven als ongebonden vrijwilligers. Dit zijn bijvoorbeeld burger- of buurtinitiatieven of het op individuele basis helpen van anderen die men niet kent (Bronselaer et al., 2018). Ook in de Zorgenquête 2021 willen we dit in kaart brengen. Concreet benoemen we enkele initiatieven en vragen we de respondent in welke mate ze hier actief waren tijdens de voorbije 12 maanden in het helpen of ondersteunen van personen met een (langdurige) ziekte of beperking. Dit gaat over: een religieuze instelling, kerk of moskee; via facebook, een groepchat, mail of een app; via

¹¹ Lees hierover meer in de studie van Bronselaer, J., Demeyer, B., Vandezande, V., & Boer, L. V. (2018). *Wat weten we (niet) over informele zorg in Vlaanderen? Voorstel voor het dichten van de cijfer- en kennislacunes*. https://www.departementwvg.be/sites/default/files/media/InformeleZorgInVlaanderen_rapport.pdf

een deeleconomieplatform (al dan niet met een vergoeding); een club of groep; een wijk- of buurtcomité. In de SCV-survey 2014 werd ook al gevraagd naar het uitvoeren van onbetaald vrijwilligerswerk. Met deze studie baseren we ons op deze vraag, maar vragen we expliciet naar de mate waarin onbetaald vrijwilligerswerk werd uitgevoerd aan een persoon met een ziekte of beperking. Tot slot vragen we, zoals bij de groep zorgvrijwilligers, naar hun motivatie om te helpen of te kunnen helpen bij dergelijke initiatieven. Ook mogelijke redenen om niet te willen helpen worden bevraagd. Respondenten krijgen beide vragen te lezen, maar bij elke vraag is er de mogelijkheid om te antwoorden met 'niet van toepassing'.

5.3 Onderzoeksvragen niet-helpers

5.3.1 Wie kan en wil informele zorg opnemen?

Een eerste voorwaarde om informele zorg op te nemen, is het kennen van iemand met een langdurige ziekte of beperking. Alle respondenten krijgen deze vraag te lezen om vervolgens over te gaan naar de filtervraag of men mantelzorg nu of in de voorbije 12 maanden heeft gegeven.¹² Verder kozen wij ervoor om geen vragen te stellen naar het kunnen en willen opnemen van informele zorg. Het kunnen en willen hangt van vele factoren af zoals gezondheid, tijdbesteding, relatie met de zorgbehoevende. Een verdere studie die zich focust op deze groep lijkt ons relevant en zou bijdragen tot deze onderzoeksvraag.

5.4 Vragen volledige Vlaamse bevolking

5.4.1 Wat is de behoefte aan het ontvangen van informele hulp?

De Zorgenquête 2021 bestudeert de behoefte aan het ontvangen van zowel informele als formele hulp. De vragenlijst start met de vraag of men zelf nood heeft aan hulp of ondersteuning omwille van een langdurige ziekte of beperking. Zo krijgen we meteen een zicht op het deel van de Vlaamse bevolking dat een hulpnood heeft. Wanneer de respondent aangeeft dat die hulp nodig is, volgen de vragen over het ontvangen van informele én formele hulp (hier professionele of betaalde hulp).

5.4.2 Wat is de omvang van het geven (zelfzorg, mantelzorg, zorgvrijwilligers, pleegzorg en buurtzorg, semi-agoraal werk) en ontvangen van informele zorg in Vlaanderen?

Elke respondent wordt bevraagd welke ondersteuning zij ontvangen én geven. Zodra de filtervraag (zie hierboven) wordt gesteld, volgen de vragen over hulp ontvangen. De verschillende (informele) zorgvormen komen aan bod. Deze komen grotendeels ook aan bod bij de module ondersteuning geven, mits de filtervraag of de respondent iemand kent met een langdurige ziekte of beperking. De informele zorgvorm pleegzorg komt niet apart aan bod in de vragenlijst. Impliciet wordt pleegzorg steeds opgenomen in de categorieën bij de vragen wie men helpt of van wie men hulp krijgt of wie er behoort tot het huishouden.

¹² Later in de hoofdstudie is de vraag naar het kennen van iemand met een hulpnood veranderd als filtervraag voor de module 'hulp geven'. Uit de pilootstudie bleek dat de structuur verwarrend is en er vaak herhaling is. Door eerst te vragen of men iemand kent en dan pas te vragen welke soort hulp ze geven, wordt de vragenlijst overzichtelijker en korter voor een persoon die niet helpt. We bevatten nog wel wie iemand kent en of de respondent deze persoon of personen helpt.

Ook hebben we aandacht voor het opnemen of hulp ontvangen bij de zorg en opvang van inwonende kinderen, zowel betaald als onbetaald. Het passen op kinderen van de buurt, kenniskring of familie is geen vorm van mantelzorg, aangezien er geen sprake is van een verhoogde zorgnood, maar moet in relatie worden bekeken tot Vlamingen die zowel mantelzorg zouden geven of ontvangen (of beide) én helpen of geholpen worden bij de zorg van kinderen.

5.4.3 Wat is de houding t.a.v. het geven en ontvangen van informele hulp?

De houding bevragen we in een aparte module ‘mening over overheid en informele zorg’. Hiervoor gebruiken we o.a. het concept ‘Attitudes towards welfare state scope and responsibilities’ van de European Social Survey ronde 4 (zie bijlage 3). Daarnaast vragen we iedereen om een verdeling te maken over vier soorten van hulp. Hiermee trachten we een rangschikking naar prioriteit te vinden en zo de houding van de Vlaamse bevolking te capteren. Ook bevragen we de belangrijkste maatregel die de overheid zou moeten nemen om informele zorg te ondersteunen volgens de Vlaamse bevolking. Tot slot bieden we een open vraag aan, waarin de respondenten de kans krijgen om hun persoonlijke boodschap te geven aan de Vlaamse minister voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin i.v.m. het vormgeven van het Vlaamse zorgbeleid.

5.4.4 Met welke kenmerken hangt het geven van informele zorg samen?

Tot slot bevragen we de respondenten naar enkele indicatoren die kunnen samenhangen met het geven van informele zorg. Deze zijn nationaliteit van de respondent en die van de ouder(s), de samenstelling van het zorgnetwerk, opleidingsniveau, activiteitsstatus, woonsituatie, inkomen, en gezondheid.

Naar nationaliteit wordt aan de respondent gevraagd of deze momenteel én bij geboorte de Belgische nationaliteit had. Opvolgend wordt gevraagd naar de geboortenationaliteit van de ouder(s). We stellen de filtervraag naar vader en moeder apart ‘*Had jouw bij geboorte de Belgische nationaliteit?*’ Er kan geantwoord worden met nee/ja/ik weet niet. Een opvolgvraag spitst zich toe of de persoon buiten of binnen de EU is geboren met een andere nationaliteit dan de Belgische. Vervolgens wordt er gevraagd naar de samenstelling van het zorgnetwerk a.d.h.v. vier vragen: ‘*Zijn je ouders nog in leven?*’, ‘*Zijn je schoonouders nog in leven?*’, ‘*Hoeveel zussen of broers heb je? Indien je geen zussen of broers hebt of ze zijn overleden, mag je nul invullen bij beiden. (Stief/Pluszussen of -broers, adoptie of pleeggezin tellen hier mee)*’, ‘*Hoeveel kinderen en eventuele kleinkinderen heb je die niet meer bij je thuis wonen? Indien je geen kinderen of kleinkinderen hebt of ze zijn overleden, vul je nul in*’. Bij de vragen wordt telkens het onderscheid gemaakt naar geslacht (moeder/vader; zus/broer; dochter/zoon; kleindochter/kleinzoon). Naar opleidingsniveau bevragen we het hoogst behaald diploma of getuigschrift (‘*Wat is je hoogst behaalde diploma of getuigschrift? (ben je nog een student, geef dan het diploma aan waarvoor je studeert)*’). Qua woonsituatie wordt er een onderscheid gemaakt naar ,ten eerste, de soort van woning (open bebouwing, halfopen bebouwing, rijwoning, loft, appartement, studie of kamer en andere). Ten tweede of de respondent in een eigendom, een private huurwoning of sociale huurwoning woont (voor kotstudenten bedoelen we het ouderlijk huis). Ten derde bevragen we de gezinssamenstelling met een filtervraag ‘*Woon je alleen, zo nee met hoeveel personen woon je samen?*’. Bij deze laatste vraag is naast het aantal personen ook de relatie tot deze persoon bevragd.

Een andere mogelijke indicator is het totale beschikbare inkomen. Deze wordt als volgt gesteld: ‘*De volgende vragen hebben betrekking op het totale inkomen van jouw gezin. Het totaal beschikbaar inkomen van een gezin bestaat uit: 1) netto-inkomens uit arbeid of bedrijfsinkomen, (2) sociale uitkeringen (vervangingsinkomen, kinderbijslag, werkloosheidsuitkering, pensioenuitkering, tegemoet-*

koming personen met handicap) (3) en bijkomende inkomens zoals huuropbrengsten, intresten, maaltijdcheques e.a. van alle personen uit je gezin samen. Als je de volgende schaal van inkomen bekijkt, met welk cijfer komt het totale beschikbare netto-inkomen van de afgelopen maand van je huishouden (zijnde alle leden wonende onder hetzelfde dak, vergeet jezelf niet mee te tellen) dan overeen?’ De activiteitsstatus, met een eerste filtervraag *‘Heb je op dit moment (betaald) werk? Ook een studentenjob op regelmatige basis telt mee.’*, bevaart of men een betaalde job heeft en zo niet welke formule zij daarvoor gebruiken en hun reden. De respondent die aanduiden dat ze op dit moment betaald werk hebben, worden bevaart naar hun werkregime (voltijds/deeltijd/werkonderbreking/ vakantie-of weekendwerk als student) en welke omschrijving het best past bij het soort activiteit of werk dat men doet. Respondenten die momenteel niet (meer) werken of een tijdelijke onderbreking hebben, worden gevraagd om aan te duiden wat het beste bij hun laatste job aansluit. De antwoordmogelijkheden zijn: (1) Arbeider (2) Bediende (3) Leerkracht leerplichtonderwijs (KO/LO/SO) (4) Lesgever/onderzoeker hoger onderwijs (5) Gezondheidswerker (arts, verpleegkundige, zorgverlener,...) (6) Ordediensten (politie/brandweer/...) (7) Ambtenaar (8) Leidinggevende in loondienst (manager, afdelingshoofd etc) (9) Zelfstandige/vrij beroep/freelancer (10) Zaakvoerder vennootschap (11) Andere (12) Ik heb (nog) nooit betaald werk gehad. Respondenten die aanduiden dat ze op dit moment geen betaald werk hebben, worden gevraagd om voor hun de belangrijkste reden aan te duiden uit volgende antwoordmogelijkheden: (1) Ik zoek werk (2) Ik studeer nog of ik volg een opleiding (3) Omwille van mijn gezondheid, ziekte op beperking (4) Omwille van werksfeer of werkomstandigheden (5) Ik ben huisvrouw of huisman (6) Ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij (7) Ik neem de zorg voor een kind of een andere persoon met een specifieke zorgbehoefte omwille van ziekte, beperking of ouderdom op mij (8) Ik vind geen voldoende of gepaste opvang voor mijn kind(eren) (9) Ik ben op pensioen (inclusief werkloosheid met bedrijfstoelage – het vroegere brugpensioen) (10) Ik doe het wat rustiger aan of ik neem meer tijd voor mezelf (11) Een andere reden. Welke? Respondenten die een werkonderbreking hebben of deeltijds werken, krijgen de vraag welke formule ze daarvoor gebruiken. Hier zijn meerdere antwoorden toegestaan: deeltijds arbeidscontract, tijdskrediet, ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof, verlof voor mantelzorg, ziekteverlof, (tijdelijk) volledige of gedeeltelijke werkloosheid, verlof voor deeltijds werken (ambtenaren), andere (met een open antwoordmogelijkheid) en weet niet. Aan deze groep respondenten wordt ook de reden van werkonderbreking of deeltijds werken bevaart.

Tot slot wordt er aandacht besteed aan de algemene, fysieke, mentale en sociale gezondheid. De algemene gezondheidsvraag, *‘Hoe is jouw gezondheid over het algemeen?’*, is een tienpuntschaal waar de respondent kan aangeven van 0 (zeer slecht) tot en met 10 (zeer goed). De fysieke gezondheid wordt opgesplitst in twee vragen: *‘Heb je een langdurige ziekte, aandoening (gezondheidsprobleem) of beperking?’* en *‘Ben je vanwege een gezondheidsprobleem, sinds 6 maanden of langer beperkt geweest in activiteiten die mensen gewoonlijk doen?’* Respondenten kunnen antwoorden met (1) Nee, niet beperkt (2) Ja, beperkt (3) Ja, erg beperkt. Ook wordt gevraagd naar de zelfredzaamheid van de respondent (idem met deelvragen naar mantelzorgers en zorgvrijwilligers). Als indicator voor mentale gezondheid gebruiken we o.a. de CES-D schaal (uit European Social Survey ronde 3,6 en 7) die bevaart naar depressieve symptomen en hoe vaak deze voorkwamen gedurende de afgelopen week. De mogelijke antwoordmogelijkheden zijn (1) nooit of bijna nooit (2) soms (3) meestal (4) altijd of bijna de hele tijd (5) weet niet. De sociale gezondheid wordt bevaart aan de hand van de 6-itemversie eenzaamheidschaal van De Jong Gierveld & Van Tilburg (2008). De vraagstelling is als volgt, *‘Nu volgen enkele uitspraken die kunnen aangeven hoe jij je onlangs hebt gevoeld. Wil je van elk van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre die op jou momenteel van toepassing zijn?’*. De eerste uitspraak is ‘ik

ervaar een leegte om me heen’, de tweede ‘er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen’, de derde ‘ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen’, de vierde ‘ik mis mensen om me heen’, de vijfde ‘er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel’ en tot slot de zesde ‘vaak voel ik me in de steek gelaten’. Respondenten kunnen antwoorden met nee, min of meer, ja en weet niet.

5.4.5 Wat is het profiel van Vlamingen die informele zorg geven? Bestaan er profielverschillen tussen informele zorggroepen en met Vlamingen die niet zorgen?

Zie: 5.4.4

5.4.6 Wat is het profiel van Vlamingen die informele zorg ontvangen? Bestaan er profielverschillen tussen Vlamingen die wel en geen informele zorg ontvangen?

Zie: 5.4.4

5.4.7 Wat is het gebruik van toestellen en internet in het dagelijks leven en de houding t.a.v. sociale media en (nieuwe) technologie?

Het thema ‘gebruik van toestellen en internet in het dagelijkse leven’ wordt in de vragenlijst opgenomen om een beeld te krijgen van ieders digitale geletterdheid aangezien de Vlaamse bevolking een diverse groep is naar o.a. leeftijd. Ten eerste bevragen we naar de toegang tot internet (via wifi of via kabel), ook de categorie ‘ken ik niet’ wordt opgenomen. Ten tweede volgen uitspraken over sociale media en hoeverre men het hier eens of oneens mee is (één neutrale antwoordmogelijkheid: neutraal): Sociale media wordt geponeerd als een nuttig kanaal om in contact te blijven met familie of nieuwe vrienden te maken of mensen met gelijkaardige interesses te vinden. Daarnaast bevragen we of men zich minder eenzaam voelt of meer verbonden omwille van sociale media en wat het effect is op gesprekken in levenden lijve of het sociale leven in het algemeen. Tot slot krijgt enkel de oudste leeftijdsgroep, 65 jaar en ouder, een vraag naar hun houding en gebruik van technologie¹³.

5.4.8 Extra: invloed van Coronacrisis

Sinds maart 2020 beïnvloeden de Coronapandemie en de overheidsmaatregelen die de pandemie moeten helpen bestrijden het dagdagelijkse leven. Enkele vragen toetsen af of de resultaten die uit deze enquête naar boven komen te maken hebben met de impact van de Coronapandemie. We beslisten deze module achteraan de vragenlijst toe te voegen i.p.v. vooraan of tussen andere vragen, omdat deze vragen de antwoorden te veel zouden kunnen sturen. Ook willen we tegemoetkomen aan het oorspronkelijk doel van de survey om 4 à 5-jaarlijks herhaald te worden, waardoor het achteraan plaatsen van deze module geen volgorde-effect geeft in de resultaten.

In samenspraak met de toen gelijklopende voorbereiding van de ‘Gezinsenquête Vlaanderen 2021’ werden een aantal items opgesteld en dit aan de hand van volgende vraag: *‘Vergeleken met de situatie voor de Coronacrisis, dus voor maart 2020, zijn de volgende zaken minder, meer of hetzelfde gebleven in*

¹³ In de hoofdstudie is deze vraag ook opgenomen in de versie van de andere leeftijdsgroepen. Uit de pilotstudie bleek dat ook de jongere leeftijdscategorieën dit thema relevant vinden en zij zich ook aangesproken voelden om de vragenlijst in te vullen. Omwille van praktische redenen beslisten we om één papieren versie voor iedereen op te maken.

jouw situatie. Kruis NVT aan wanneer een bepaalde vraag voor u niet van toepassing is omdat u bv. Geen kinderen heeft e.d.' De items gaan over het totale inkomen van het gezin, aantal uren werken van alle jobs samen, professionele hulp of betaalde hulp, hulp krijgen/geven door/aan familie, vrienden, burens of kennissen, hulp krijgen/geven door/als vrijwilligers vanuit een organisatie en hulp krijgen/geven in/bij de opvang van de kinderen (zowel betaald als onbetaald). Tot slot bevragen we iedereen naar de impact van de Coronacrisis op het gebruik van communicatiemiddelen. Dit leek ons relevant vanwege de lockdown die onze persoonlijke contacten zwaar fysiek verminderde en kan in verband worden gebracht met de verschillende informele zorgvormen.

6 Respons pilootstudie

6.1 Respons per dag

Tabel 3 toont de dagelijkse respons van de online enquête en de papieren enquête. In de eerste zending werd iedereen aangeschreven per post. Na twee dagen kwamen de eerste enquêtes binnen. Na 1 week (tot en met 16 februari 2021) hadden 87 personen online deelgenomen (ongeveer 60 % van de totale online respons). Na twee weken (23 februari 2021) antwoordden nog 33 extra deelnemers (ongeveer 90 % van de totale respons). Verder merken we op dat bij elke bijkomend verstuurd deelnamebrief er nieuwe deelnemers bijkomen. Eén week na het afsluiten van de laatste zending telt de online enquête 132 deelnemers.

Verder geeft Tabel 3 de respons weer op de papieren enquête. Aangezien de papieren enquête pas bij de 2de zending enkel aan de oudste leeftijdsgroep wordt gepresenteerd, start de respons later. Ongeveer de helft van de totale respons van de papieren enquêtes was voor de start van zending 3. Ook hier zien we bij de laatste zending een verhoging van respons door de herinneringsbrief en de mogelijkheid voor alle drie leeftijdsgroepen om deel te nemen via de papieren enquête. Een verdere analyse van de respons en methode van deelname naar leeftijdsgroep volgt later (zie 6.2).

De totale respons, ongeacht de methode van deelname, bedraagt 209. Het streefcijfer van 210 respondenten wordt niet bereikt. Gezien de korte afsluitingsperiode (één week na de laatste zending) werden enkele papieren enquêtes niet geregistreerd. In de hoofdstudie zal dit geen probleem zijn, aangezien de afsluitingsperiode daar twee weken bedraagt én er een extra contactmoment is (één week na zending 3). Vanwege tijdsgebrek stemden M.A.S. en UAntwerpen in met een verkorte procedure voor de pilootstudie.

Tabel 3 Verloop respons pilotstudie per dag

	Datum	Aantal respons per dag en per methode			
		Online enquête		Papieren enquête	
		Aantal	Cumulatief	Aantal	Cumulatief
Zending 1	8/feb				
	9/feb				
	10/feb	12	12		
	11/feb	25	37		
	12/feb	17	54		
	13/feb	7	61		
	14/feb	11	72		
Zending 2	15/feb	11	83		
	16/feb	4	87		
	17/feb	6	93		
	18/feb	11	104		
	19/feb	9	113	3	3
	20/feb	4	117		
	21/feb	0	117		
	22/feb	2	119	7	10
	23/feb	1	120	7	17
	24/feb	1	121	5	22
	25/feb	0	121	0	22
	26/feb	0	121	0	22
	27/feb	1	122		
	28/feb	1	123		
1/mrt	0	123	5	27	
2/mrt	0	123	0	27	
3/mrt	0	123	3	30	
4/mrt	0	123	0	30	
5/mrt	0	123	6	36	
6/mrt	1	124			
7/mrt	0	124			
Zending 3	8/mrt	0	124	0	36
	9/mrt	0	124	0	36
	10/mrt	0	124	0	36
	11/mrt	4	128	1	37
	12/mrt	1	129	1	38
	13/mrt	1	130		
	14/mrt	2	132		
	15/mrt	0	132	7	45
	16/mrt	0	132	14	59
	17/mrt	0	132	6	65
	18/mrt	0	132	6	71
	19/mrt	0	132	6	77
	Totaal		132		77 ¹⁴

Pilotstudie overzicht respons per dag

¹⁴ Inclusief 2 enquêtes die bij invoer leeg bleken te zijn.

6.2 Respons naar leeftijdsgroep

De responscijfers zijn opgedeeld per zending naar leeftijdsgroep (zie: Tabel 4). Bij aanvang van de pilootstudie werden 660 adressen aangeschreven, verdeeld onder de leeftijdsgroepen. In de tweede ronde werden alle adressen opnieuw aangeschreven om in de derde ronde enkel diegenen aan te schrijven die nog niet deelnamen aan de studie (de ongeldige adressen werden ook niet meer aangeschreven). Verder maakt Tabel 4 een onderscheid tussen 'begonnen online enquêtes' en 'volledig ingevulde enquêtes'. Het responspercentage per leeftijdsgroep over alle zendingen is berekend o.b.v. de volledig ingevulde enquêtes én de papieren enquêtes. Het responspercentage voor de leeftijdsgroep 18- tot 25-jarigen bedraagt in de pilootstudie 9%, hier bereiken we het streefcijfer voor de hoofdstudie niet. Het responspercentage van de 26- tot 64-jarigen en 65 jaar en ouder ligt hoger dan het streefcijfer, in de pilootstudie is dit respectievelijk 35% en 52% (zie Tabel 4). Merk op dat deze absolute aantallen cumulatief zijn. Op het einde van de pilootstudie hadden 18 personen tussen de 18 en 25 jaar de online enquête volledig ingevuld en 4 papieren enquêtes. Bij de 26- tot 64-jarigen zijn dit 51 online enquêtes en 16 papieren enquêtes. Tot slot bij de leeftijdsgroep 65 + zijn er 33 online en 55 papieren enquêtes ingevuld.

Tabel 4 Respons pilotstudie naar leeftijdsgroep

Zendnummer	Leeftijdsgroep	Aantal aangeschreven adressen	Waarvan ongeldige adressen	Aantal begonnen online enquêtes	Aantal volledig ingevulde online enquêtes	Aantal ingevulde papieren enquêtes	Bruto totaal aantal deelnemers	Netto totaal aantal deelnemers	Respons percentage	Streefcijfer hoofdstudie
1	18-25	280		14	7	.				
2	18-25	280	23	24	16	.				
3	18-25	231	28	26	18	4	30	22	9%	20%
1	26-64	200		34	21	.				
2	26-64	200	7	55	45	.				
3	26-64	144	7	61	51	16	77	67	35%	30%
1	65 +	180		30	14	.				
2	65 +	180	7	40	33	27				
3	65 +	111	10	40	33	55	95	88	52%	40%

Berekeningen o.b.v. het wekelijkse voortgangsrapport: Cumulatief

Bruto totaal aantal deelnemers: Som van aantal begonnen online enquêtes en papieren enquêtes

Netto totaal aantal deelnemers: Som van aantal volledig ingevulde online enquêtes en papieren enquêtes

Responspercentage: Som van volledige ingevulde online + papieren enquêtes / som van aantal aangeschreven adressen - ongeldige adressen

7 Analyse van de respons pilootstudie

7.1 Inhoud en kwaliteit van de vragen

7.1.1 Kwaliteit van het invullen van de papieren vragenlijst

Tijdens de verwerking van de schriftelijke vragenlijst zijn er een aantal systematische fouten opgevallen. Dit betreft ook de wijze waarop bepaalde vragen zijn ingevuld of hoe de respondenten met sommige vragen zijn omgegaan. Deze waarnemingen zijn opgedeeld in: onvolledig en foutief ingevulde batterijvragen, 'weet niet' antwoorden, duidelijkere aanduiding van springvragen en routings, meerdere antwoordmogelijkheden en tot slot numerieke vragen en verplichte 'nul'- antwoorden.

A. Onvolledig en foutief ingevulde batterijvragen

De vragen bestaande uit deelvragen (of batterijvragen) worden in veel papieren vragenlijsten slechts deels ingevuld. Men vult vaak de antwoordmogelijkheden die van toepassing of interessant zijn voor de respondent zelf in. De resterende rijen worden dan niet ingevuld.

Dit probleem komt het meeste voor bij de oudere leeftijdscategorie (tevens de leeftijdscategorie met het meeste respons op de schriftelijke vragenlijst). Er moet een duidelijke vermelding en/of herinnering geplaatst worden dat alle antwoordcategorieën horen ingevuld te worden. De melding onderaan de vraagstelling wordt niet vaak genoeg opgemerkt.

Voorbeelden van vragen waar dit een vaak voorkomend probleem is, zijn de vragen rond zorgactiviteiten, zelfredzaamheid, houding tegenover technologie en de vragen over de impact van de Coronacrisis op werk, inkomen en zorg.

B. 'Weet niet' antwoorden

Verder wordt er door de oudste leeftijdscategorie snel teruggevallen op het 'weet niet' antwoord wanneer mogelijk. Het is niet abnormaal om ingevulde enquêtes terug te krijgen waar de meerderheid van de antwoorden 'weet niet' is (bij onder andere batterijvragen). Hier moet echter over nagedacht worden of de frequentie van dit antwoord niet kan gelimiteerd worden.

Dit antwoord heeft ook het gevaar om door respondenten gebruikt te worden als een manier om snel door de enquête te geraken. Het is dus aangeraden om na te denken of deze optie wel degelijk nodig is bij bepaalde vragen.

Vragen waar dit mogelijk kan weggelaten worden: aan wie geef je ondersteuning als zorgvrijwilliger, motivatie zorgvrijwilligers, in welke soort woning woon je en activiteitstatus.

C. Duidelijkere aanduiding van springvragen en routings

Eén van de vaakst voorkomende structurele problemen is het blanco laten van de eerstvolgende vraag na een springvraag (bv. vraag 79 wordt niet ingevuld, hoewel de conditie bij vraag 76¹⁵ stelt: “ga verder naar vraag 79”) en het negeren van springroutes. Dit komt ook vaak bij vraag 15¹⁶ voor, hoewel vraag 15 “niet moet” beantwoord worden.

Dit creëert een probleem voor de datacollectie, aangezien er niet kan worden ingeschat hoeveel mensen foutief naar een volgende vraag zijn gegaan, of hoeveel mensen de vraag bewust blanco willen laten. Springroutes achter het antwoord worden beter opgevolgd dan springroutes vóór de vragen, dus deze eerste zouden de voorkeur moeten krijgen.

Filters die in de vraagstelling staan, moeten zo veel mogelijk vermeden worden (bv. vraag 61: “*Indien je momenteel nog studeert, wat is je hoogst behaald diploma op dit moment?*”). Er is bij dit voorbeeld veel verwarring bij de respondenten of vraag 62 (“*Zit je op kot?*”) al dan niet mee moet overgeslagen worden.

D. Meerdere antwoordmogelijkheden

Bepaalde vragen waar één antwoord gevraagd wordt, worden vaak ingevuld alsof dit meerkeuze is. Dit veroorzaakt problemen bij de scanning van de papieren vragenlijsten.

Voorbeelden hiervan zijn de vragen rond de belangrijkste ondersteuning aan mantelzorgers en algemeen aan de informele zorg. Uit mondelinge feedback (zie 7.1.2) blijkt tevens bij vraag 31¹⁷ dat veel respondenten dit als een moeilijke vraag ervaren. De reden is tweevoudig: één, vraag 31 heeft veel antwoordmogelijkheden en twee het is een zeer belangrijk onderwerp dat aan bod komt. Respondenten hebben dus problemen met het kiezen van het ‘belangrijkste (meest mee geholpen)’ indien er veel antwoordmogelijkheden zijn of in het geval de vraag over een belangrijk thema/onderwerp gaat dat

-
- 15 Vraag 76: “Werk je op dit moment voltijds, deeltijds of werk je op dit moment niet omwille van werkonderbreking?” Indien antwoord voltijds of vakantie-of weekendwerk als student → ga naar vraag 79
- 16 Vraag 15: “Ken jij iemand met een langdurige ziekte of beperking? Vul telkens het aantal in per categorie. Indien je niemand kent, laat je alles open.” → Vraag 16: “Hielp jij tijdens de voorbije 12 maanden familieleden, vrienden, kennissen of burens omwille van een (langdurige) ziekte of een beperking?”
- 17 Vraag 31: “Met wat voor soort ondersteuning zou of ben jij het meest mee geholpen?” Duid één antwoord aan.
- Emotionele steun
 - Opvang om af en toe weg te kunnen
 - Advies of lotgenotencontact
 - Meer informatie, opleiding of training krijgen
 - Financiële ondersteuning
 - Meer samenwerking en afstemming met zorgverleners
 - Hulp bij het aanvragen van voorzieningen en diensten
 - Hulp bij het regelen en coördineren van zorg
 - Hulp van anderen uit mijn eigen netwerk of het netwerk van de persoon die hulp nodig heeft
 - Meer hulp door professionele zorgverleners/diensten
 - Combinatie werk en zorg ondersteunen (bv. thuiswerk promoten, flexibel werken, voltijdse of deeltijdse onderbreking van het betaald werk met vergoeding)
 - Iets anders
 - Ik heb geen ondersteuning nodig

belangrijk is voor de respondent. Ook bij vraag 6¹⁸ en 27¹⁹ vinden respondenten moeilijk om aan te duiden wat de belangrijkste reden is om geen professionele of betaalde hulp te ontvangen.

Er moet zo mogelijk nagedacht worden om voor deze vragen meerdere antwoorden toe te laten (al dan niet met een limiet op het aantal toegelaten antwoorden). De keuze zal ofwel de antwoordmogelijkheden verminderen oftewel meerdere antwoorden toelaten.

E. Numerieke vragen en verplichte 'nul'-antwoorden.

Voor numerieke vragen is het een vaak voorkomend probleem dat het vakje voor de vragen wel wordt aangeduid, maar geen nummer wordt ingevuld. Dit is makkelijk aan te passen door de lay-out te veranderen. Verder is het voor de numerieke vragen met beperkte antwoordmogelijkheden (bv. vraag 59: *"Hoeveel kinderen en eventueel kleinkinderen heb je die niet (meer) bij je thuis wonen? Vul per item één cijfer in. Indien je geen kinderen of kleinkinderen hebt of ze zijn overleden, vul je nul in."*) verplicht nullen in te vullen in elk vakje, maar dit is niet verplicht voor de vragen met een groot aantal antwoordmogelijkheden (bv. vraag 8 en 15: *"Van wie heb jij hulp gekregen tijdens de voorbije 12 maanden? Vul telkens het aantal in per categorie. Indien je van die persoon geen hulp hebt gekregen, laat het vakje dan open"*). Dit is logisch in zover dat dit het invulwerk voor de respondenten vermindert, maar creëert problemen met datacollectie. Er zal moeten beslist worden of de vragenlijst consistent ofwel "nul"-antwoorden verplicht, ofwel lege vakken toelaat.

Elk van deze mogelijkheden heeft implicaties:

Het verplichten van "nul"-antwoorden, zorgt voor het vele invulwerk vooral bij langere batterijvragen (bv. vraag 8). Om het invulwerk voor de respondent zo beperkt mogelijk te houden, zou geopteerd

¹⁸ Vraag 6: "Wat is de belangrijkste reden waarom je geen professionele of betaalde hulp hebt gekregen?" Eén antwoord mogelijk

- Ik heb geen hulp nodig van diensten of voorzieningen
- Ik krijg voldoende hulp van familie, vrienden en de buurt
- Er is geen gepaste hulp beschikbaar
- Ik sta op een wachtlijst voor diensten of voorzieningen
- Ik ken de diensten niet of onvoldoende
- Het is te duur
- Ik wil het niet
- Te veel paperassen
- Ik vrees om mijn zelfstandigheid te verliezen
- Ik vrees om mijn privacy te verliezen
- Andere reden
- Weet niet

¹⁹ Vraag 27: "Indien de persoon in kwestie geen professionele of betaalde hulp heeft gekregen tijdens de voorbije 12 maanden, wat is de belangrijkste reden hiervoor?" Duid één antwoord aan

- Deze persoon heeft geen hulp nodig van diensten of voorzieningen
- Deze persoon krijgt voldoende hulp van familie, vrienden en de buurt
- Er is geen gepaste hulp beschikbaar voor deze persoon
- Deze persoon staat op een wachtlijst voor diensten of voorzieningen
- Deze persoon kent de diensten niet of onvoldoende
- Het is te duur voor deze persoon
- Deze persoon wil het niet
- Het is te ingewikkeld voor deze persoon
- Te veel paperassen voor deze persoon
- Deze persoon vreest om zijn zelfstandigheid te verliezen
- Deze persoon vreest om zijn privacy te verliezen
- Andere reden

worden voor een samenvoeging van de antwoorden (bv. ‘Moeder(s) van je partner(s)’ en ‘Vader(s) van je partner(s)’ naar ‘Ouder(s) van je partner(s)’). Dit is afhankelijk van het belang dat er gehecht wordt aan het al dan niet opsplitsen of samenvoegen van deze antwoorden in functie van verdere analyse.

Indien het invullen van “nul”-antwoorden niet verplicht is, worden deze vragen best voorafgegaan door een voorgaande ja/nee-filtervraag (denk bv. aan vraag 15: ‘Ken jij iemand ... : ja/nee. Indien ja, wie ...).

7.1.2 Mondelinge feedback door deelnemers

Naast een schriftelijke feedback werden 9 respondenten (3 per leeftijdscategorie), gekozen via willekeurige selectie, uitgenodigd tot een face-to-face interview waarin uitdrukkelijk wordt gevraagd naar hun algemene feedback op de vragenlijst en specifieke opmerkingen bij de vragen (wanneer moeilijk te begrijpen, hoe de vragen worden begrepen, onnodige of irrelevante vragen etc.). De interviews werden uitgevoerd door getraind personeel. Er wordt eerst ingegaan op de algemene feedback om vervolgens per module de opmerkingen per vraag te bekijken. Tot slot wordt dit samengevat in een besluit (zie 8.3) dat wordt meegenomen naar de hoofdstudie.

Algemeen:

- Nood aan een duidelijkere leidraad doorheen de enquête. Respondenten zijn zich vaak niet bewust van de algemene route van de vragenstelling (bv. van hulp krijgen naar hulp geven) en de opsplitsingen tussen professionele hulp, vrijwilligerswerk en hulp aan bekenden. Deze wisseling van onderwerpen wordt vaak als ‘willekeurig’ beschouwd. Er zou meer structuur moeten in de enquête.
- Nood aan duidelijkere afbakening van het concept ‘informele zorg’. Vaak voorkomende termen zoals ‘beperking’ of ‘aandoening’ zijn brede termen die mensen meermaals onzeker maken of bepaalde vragen al dan niet van toepassing zijn op hun situatie. Een geïnterviewde respondent stelde voor een kleine uitlegtekst te krijgen die de termen uitlegt (mogelijks een toevoeging op de introductiepagina). Zie vragen 5²⁰, 16²¹ en 45²² voor voorbeelden van dit probleem.
- Nood aan voorbeelden bij de term zorgvrijwilligers (onduidelijkheid van de term) en bij beperking (Bv. voorbeelden van acute ziektes of het verschil tussen geestelijke achteruitgang en algemene beperkingen door ouderdom).

20 Vraag 5: “Van welke diensten, zorgverleners of voorzieningen kreeg je hulp tijdens de voorbije 12 maanden?”

- Een dienst voor gezinszorg of aanvullende thuiszorg
- Een thuisverpleegkundige
- Een klusjesdienst, poetshulp of een dienst warme maaltijden
- Thuiszorgdiensten van gemeente of OCMW (bv. warme maaltijdendienst)
- Een oppasdienst
- Poetshulp
- Dag- of nachtopvang in een woonzorgvoorziening (rusthuis)
- Kortverblijf in een woonzorgcentrum (rusthuis)
- Van een andere instelling zoals een psychiatrische instellingen
- Een therapeut/psycholoog/centrum voor geestelijke gezondheid
- Een arts/specialist
- Een kinesist, logopedist of ergotherapeut
- Een (gezindheid)applicatie of toepassing op pc/tablet/smartphone

21 Vraag 16: “Hielp jij tijdens de voorbije 12 maanden familieleden, vrienden, kennissen of buren omwille van een (langdurige) ziekte of een beperking?”

22 Vraag 45: deze vraag gaat over initiatieven van burens of burgers

- Een duidelijkere afbakening van de vragen omtrent professionele hulp; hulp van gekende personen (vrienden, familie, burens en/of kennissen) en vrijwilligers (vreemden) is nodig. Dit kan via lay-out maar ook door vragenstelling en verduidelijkingen (hetzij vooraan in de sectie 'hulp krijgen' of doorheen de vragenstelling). Dit is een vaker voorkomend probleem.
- Uit de gesprekken is ook gebleken dat de enquête te lang wordt gevonden door diegene waarvoor veel vragen van toepassing zijn (anderen kunnen grote stukken overslaan).
- Doorheen de enquête gaat er moeten nagedacht worden over de juiste markering van bepaalde woorden.
- Vragen rond gebruik van toestellen, internet en sociale media worden door de eerste twee leeftijdsgroepen (18-25; 26-64 jaar) bij de nabespreking van de enquête vaak in vraag gesteld. Men ziet de verbintenis moeilijk met het thema zorg. Diezelfde opmerking geldt bij vraag 90 (*"In welke mate maak je sinds de Coronacrisis (vanaf maart 2020) gebruik van volgende communicatiemiddelen? *Telefoon/gsm/smartphone *Brieven schrijven *Beeldbellen (Facetime, skype, whatsapp,...) *E-mail"*) en vraag 91 (*"Als je de huidige periode vergelijkt met de periode voor de Coronacrisis (maart 2020), in welke mate maak je nu gebruik van het internet voor...? Kruis per item één hokje aan. *Surfen/opzoeken van informatie *Contact met overheid *Contact met familieleden *Sociale media (facebook, twitter,...) *Online winkelen *Online bankieren *Online administratie: tickets kopen, abonnementen regelen"*) in de module rond de impact van de Coronacrisis.
- De vragen moeten consistent in één tijd geformuleerd worden. Het wisselen van 'biedt' en 'bood' wekt bij sommige respondenten ergernis.

Met het oog op de inkorting van de vragenlijst kan er gekeken worden naar de relevantie of nood van vragen 28²³ en 29²⁴. Vraag 30²⁵ kijkt al grondiger naar het gemeten concept van vraag 28 en vraag 29 wordt aangehaald niet belangrijk te zijn voor de respondenten die dit moeten invullen.

-
- 23 Vraag 28: "Op tienpuntenschaal van 0 (helemaal niet belastend) 5 (neutraal) tot 10 (heel belastend): In welke mate ervaar je, alles bij elkaar genomen, de hulp die je biedt als belastend?"
- 24 Vraag 29: "Op tienpuntenschaal van 0 (helemaal niet gewaardeerd) 5 (neutraal) tot 10 (heel erg gewaardeerd): In welke mate voel je je door de samenleving gewaardeerd voor de hulp die je biedt?"
- 25 Vraag 30: In welk mate ga je akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken?
- De zorg die ik bied, is fysiek belastend
 - De zorg die ik bied, is emotioneel belastend
 - Ik heb onvoldoende tijd voor mijn gezin omwille van de zorg die ik bied
 - Ik heb onvoldoende tijd voor mezelf omwille van de zorg die ik bied
 - Ik haal voldoening uit de zorgtaken die ik opneem
 - Ik ervaar de zorg als zinvol
- Likertschaal: helemaal niet akkoord - niet akkoord -noch akkoord noch niet akkoord – akkoord – helemaal akkoord

A. Module: Hulp en ondersteuning

Tabel 5 Mondelinge feedback respondenten – module ‘Hulp en ondersteuning’

Vraagomschrijving	Feedback ‘Hulp en ondersteuning’	
	Opmerking	Optie
Professionele hulp ontvangen	Te lange vraag Moeilijk te begrijpen	Opdeling van de vraag in alinea’s of onderlijning van andere woorden
Relatie mantelzorg	Te veel antwoordmogelijkheden Grootouders niet vermeld	Het samenvoegen van antwoordmogelijkheden (bv. ‘schoonvader’ en ‘schoonmoeder’ omzetten naar ‘schoonouders’). Categorie grootouders toevoegen
Mate van hulp zorgactiviteiten	Wens om extra informatie te geven bij ‘andere’	Mogelijkheid voor verduidelijking toevoegen bij de vragen met een ‘ander’ antwoord. Idem voor andere vragen met deze keuze
Mening voldoende hulp door mantelzorgers	‘Onvoldoende’ verwijst niet naar de kwaliteit van de hulp van vrienden, burens of familie, maar naar het feit dat de aandoening eigenlijk door professionele hulp moet worden opgenomen.	Mogelijke herdenking van deze vraag naargelang wat er gemeten wenst te worden (kwaliteit van informele zorg door kennissen of de tekortkoming van formele zorg)
Opsplitsing mantelzorg geven naar ‘momenteel’ en ‘voorbije 12 maanden’	Wat in te vullen als men tijdens de voorbije 12 maanden, maar ook momenteel, hulp verleent. Beide antwoorden aanduiden?	Mogelijkheid om deze vraag open te stellen voor meerdere antwoorden of om deze vraag te reduceren naar een simpele ja/nee vraag (er wordt reeds al dieper ingegaan op de duur van de hulpverlening in vraag 18, zij het naar één specifieke persoon)
Mantelzorg ‘persoon in kwestie’	Verschillende respondenten hadden vermeld vraag 18 te lezen vooraleer ze wisten wie ‘de persoon in kwestie’ was.	Begrip ‘de persoon in kwestie’ moet duidelijker aangeduid worden
Intensiteit mantelzorg bieden	Vreemde verwoording van antwoordopties. Moeilijk om in te schatten omdat dit zwaar kan schommelen doorheen het jaar, en een moeilijke vraag is om een getal op te zetten afhankelijk de zorg en noden van die periode.	‘21 tot 30 uren per week’ is logischer dan ‘10 tot 20 uren per week’
Vergoeding mantelzorg	Onduidelijkheid over situatie of men uit deze vraag wordt uitgesloten: wel	

	Feedback 'Hulp en ondersteuning'	
Vraagomschrijving	Opmerking	Optie
	in de voorbije 12 maanden, maar afgelopen maand niet.	
Belastend rol mantelzorgers/zorgvrijwilliger	Belastend als vaag begrip, verschillende interpretaties.	Vragen weglaten. Vraag 30 kijkt al grondiger naar het gemeten concept.
Gewaardeerd door samenleving	Idem.	
Motivatie buurthulp	Niet duidelijk voor respondenten of ze hier konden overslaan of niet (indien dit niet van toepassing was).	Een antwoordoptie 'NVT' of 'ik help niet bij initiatieven...' zou dit kunnen verduidelijken. Een ander optie is om filters toe voegen

Feedback module Hulp en Ondersteuning

B. Module: Overheid en zorg

Tabel 6 Mondelinge feedback respondenten – module 'Overheid en zorg'

	Feedback 'Overheid en zorg'	
Vraagomschrijving	Opmerking	Optie
Verantwoordelijkheid overheid	Door verschillende respondenten bekeken als interessant maar te veel tekst om te lezen.	Mogelijk als stelling formuleren? Akkoord/niet akkoord?

Feedback module Overheid en zorg

C. Module: Jij (en je gezin)

Tabel 7 Mondelinge feedback respondenten – module 'Jij (en je gezin)'

	Feedback 'Jij (en je gezin)'	
Vraagomschrijving	Opmerking	Optie
Hoogst behaald diploma & student	Onduidelijkheid routing indien je niet studeert.	Verwijzing na vraag 63 of sorteervraag (Studeer je nog?)

Feedback module Jij (en je gezin)

D. Ondersteuning bij de zorg en opvang voor jouw kinderen

Tabel 8 Mondelinge feedback respondenten – module ‘zorg en opvang voor jouw kinderen’

Feedback ‘zorg en opvang voor jouw kinderen’		
Vraagomschrijving	Opmerking	Optie
Onbetaalde hulp opvang kinderen	Er werd hier de vraag gesteld of dit ook iemand binnen het gezin mocht zijn. (Dus nood aan een verduidelijking)	
Zelf oppas kinderen in buurt/familie	De zin ‘Dit is doorgaans onbetaald’ werd door velen in twijfel getrokken.	De zin ‘Dit is doorgaans onbetaald’ weggelaten

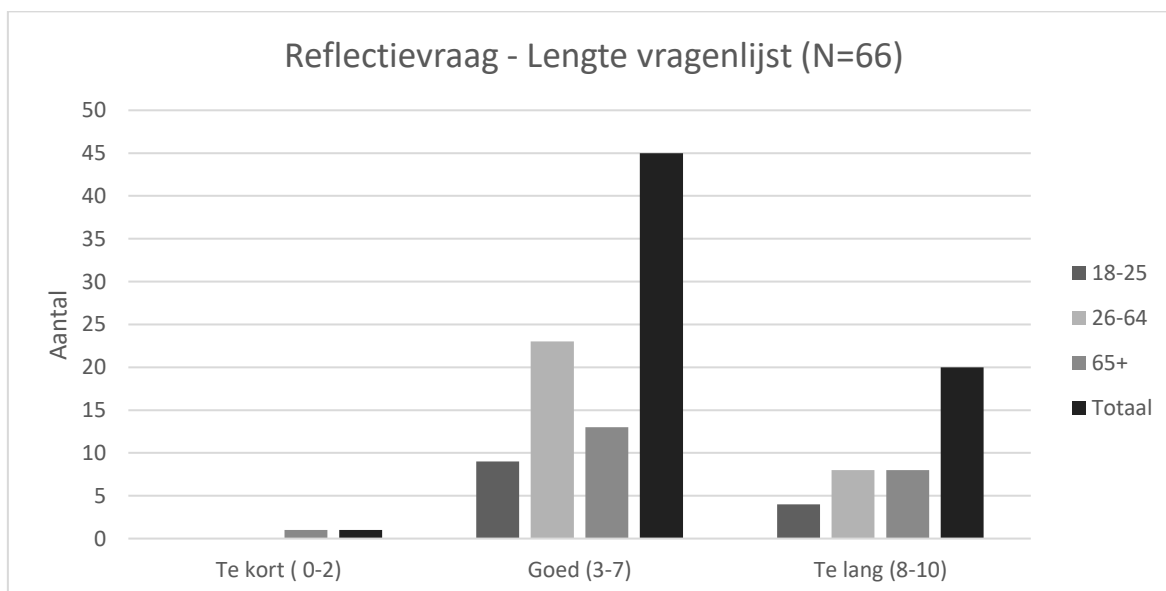
Feedback module zorg en opvang voor jouw kinderen

7.1.3 Reflectievragen door deelnemers

Na de vragenlijst in de pilotstudie (zowel bij online als papieren enquête) was er een bijkomende reflectie module met vragen over lengte, verstaanbaarheid en relevantie van de thema’s in de vragenlijst. Onderstaande figuren geven een overzicht per leeftijdsgroep. Deze figuren zijn gebaseerd op de online enquêtes aangezien er geen grote verschillen zijn tussen de twee methoden én de online enquête meer deelnemers bevat van de jongste leeftijdsgroep. Tot slot werden de deelnemers gevraagd naar hun reden waarom men een thema niet relevant vond.

A. Lengte

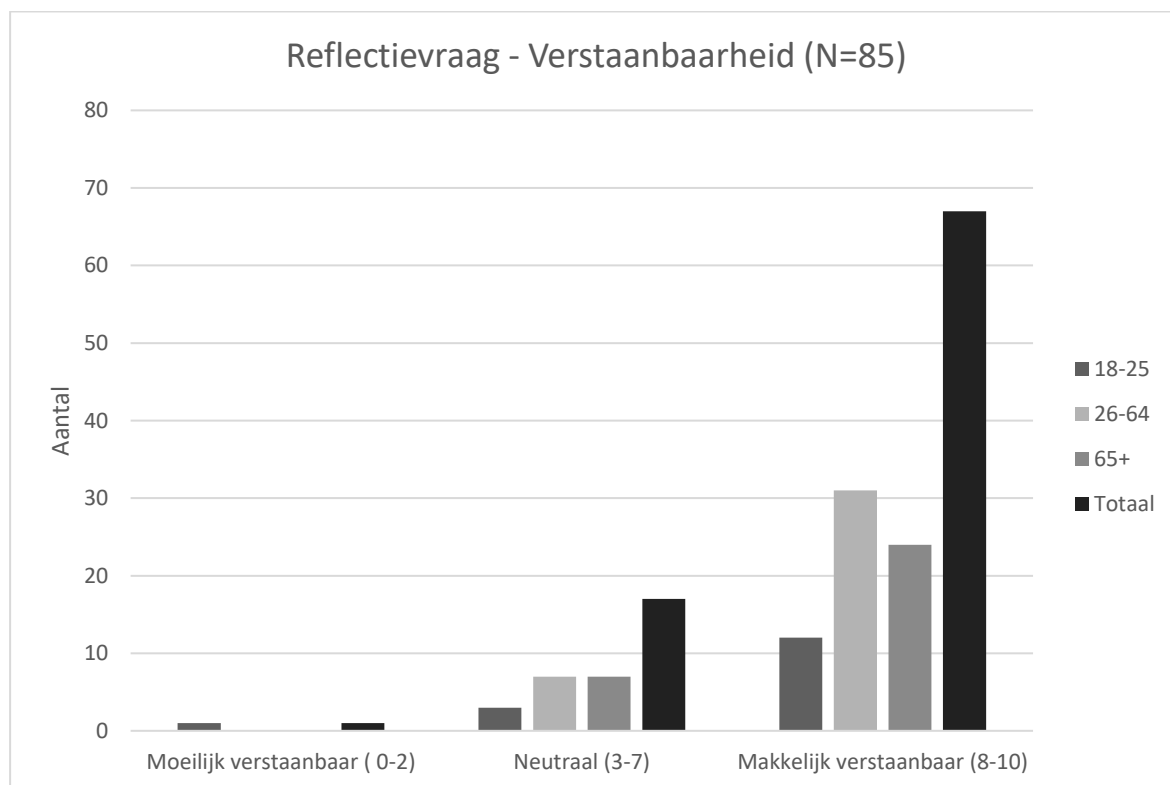
De deelnemers werden gevraagd om op een schaal van 0 – 10 aan te geven of ze de vragenlijst te kort, goed of te lang vonden. Figuur 1 toont de verdeling per leeftijdsgroep en het totaal. De meeste deelnemers vonden de lengte van de vragenlijst goed (een gemiddelde score van 6,70 op 10).

Figuur 1 Reflectievraag pilotstudie – lengte

B. Verstaanbaarheid

De deelnemers werden gevraagd om op een schaal van 0 – 10 aan te geven of ze de vragen moeilijk verstaanbaar, neutraal of makkelijk verstaanbaar vonden. Figuur 2 toont de verdeling per leeftijdsgroep en het totaal. De meeste deelnemers vonden vragen makkelijk verstaanbaar (een gemiddelde score van 8,27 op 10). Uit voorgaande feedback bleek echter de moeilijkheid van de zinnen een terugkomend punt. Deze reflectievraag moeten we dus kritisch bekijken en in acht nemen dat deze vraag omgekeerd is gesteld t.o.v. de vorige vraag naar lengte. Hier werd 8-10 gedefinieerd als te lang.

Figuur 2 Reflectievraag pilootstudie – verstaanbaarheid

C. Relevantie

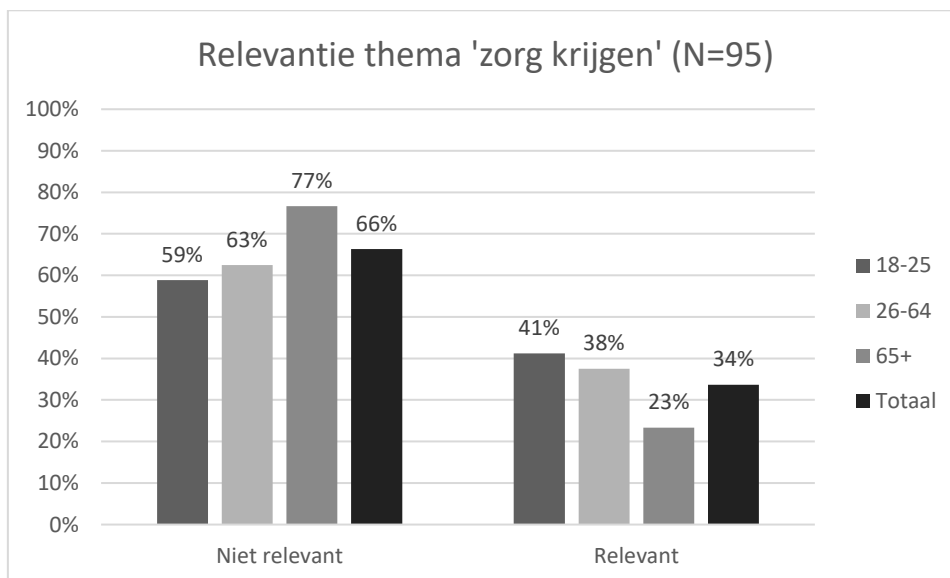
De deelnemers werden gevraagd per thema of dit relevant of niet relevant was voor hen. Onderstaande figuren tonen de percentages per leeftijdsgroep en totaal over de leeftijden heen.

1. Relevantie thema 'zorg krijgen' en 'zorg geven'

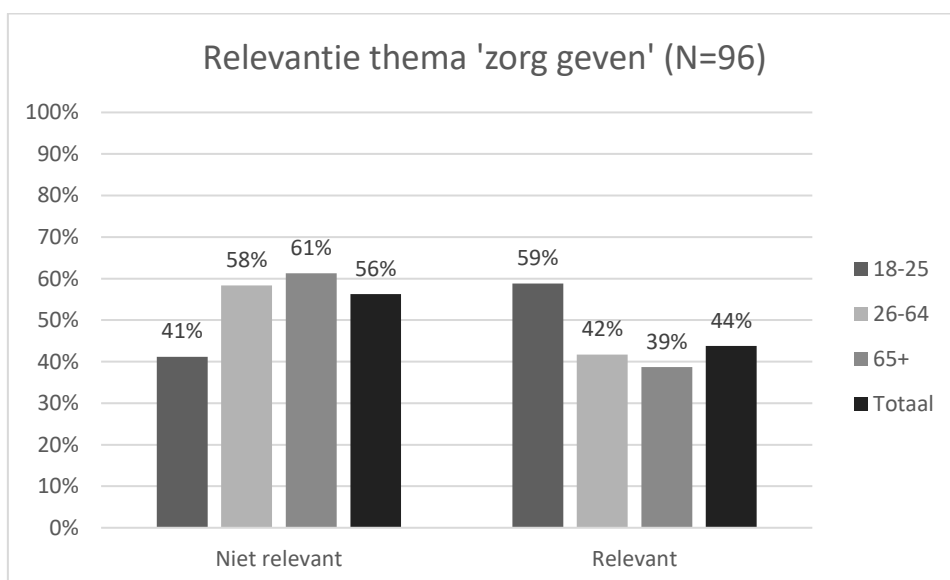
Uit Figuur 3 Relevantie pilootstudie - zorg krijgen blijkt dat de meerderheid van alle deelnemers de vragen rond hulp of ondersteuning krijgen, niet relevant vinden. Een vaak voorkomende reden is het niet nodig hebben of in goede gezondheid zijn. De oudste leeftijdsgroep, 65 +, zegt dan weer vaak dat ze er geen gebruik van maken, dat het niet nodig is of dat ze niemand kennen. Ook het 'ik krijg geen zorg, maar geef zorg' komt bij de twee oudste leeftijdsgroepen voor.

De relevantie van de vragen rond zorg geven ziet er anders uit (zie Figuur 4). Daar geeft ongeveer 60 % van de 18- tot 25-jarigen aan dat het een relevant thema is. De helft bij de twee oudste leeftijdsgroepen vindt dit geen relevant thema voor in de enquête. De redenen om het niet relevant te vinden, zijn verschillend per leeftijdsgroep. De jongste groep geeft aan dat ze het niet geven of niemand kennen die

hulp nodig heeft. Bij de middelste groep (26-64 jaar) zijn er die het zeer beperkt of niet geven, niemand kennen of het te druk hebben om te kunnen helpen. De oudste leeftijdsgroep motiveert het niet relevant vinden o.a. met: het zelf niet kunnen geven omwille van gezondheidsredenen of ouderdom, enkel binnen de familie en niet buitenshuis of geven aan dat men het wel deed maar dat het nu aan jongere generaties is. Een andere reden is het niet opnieuw willen vertellen van de mantelzorgsituatie omwille van een overlijden. Ook wordt er door de oudste leeftijdsgroep aangehaald dat de vragen te moeilijk zijn.

Figuur 3 Relevantie pilotstudie - zorg krijgen

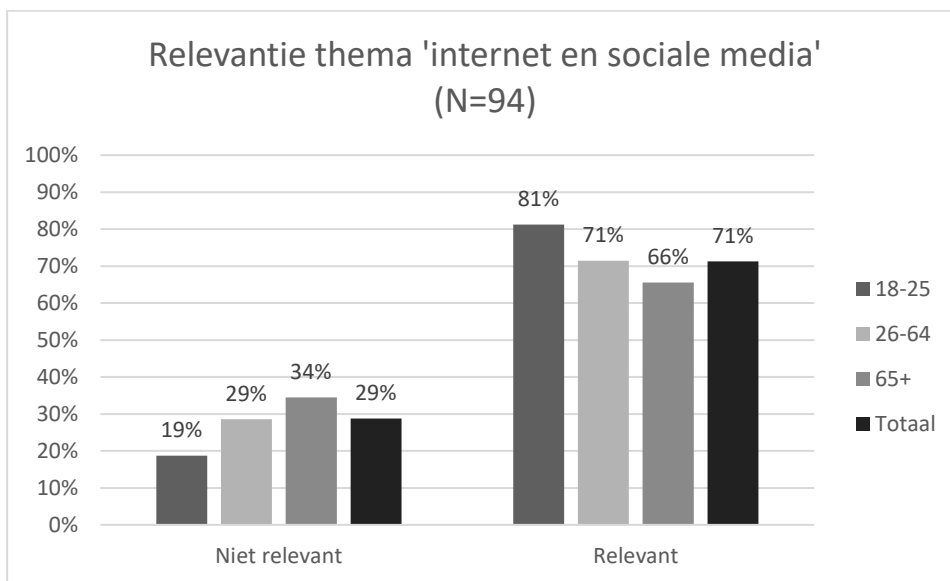

Figuur 4 Relevantie pilotstudie - zorg geven

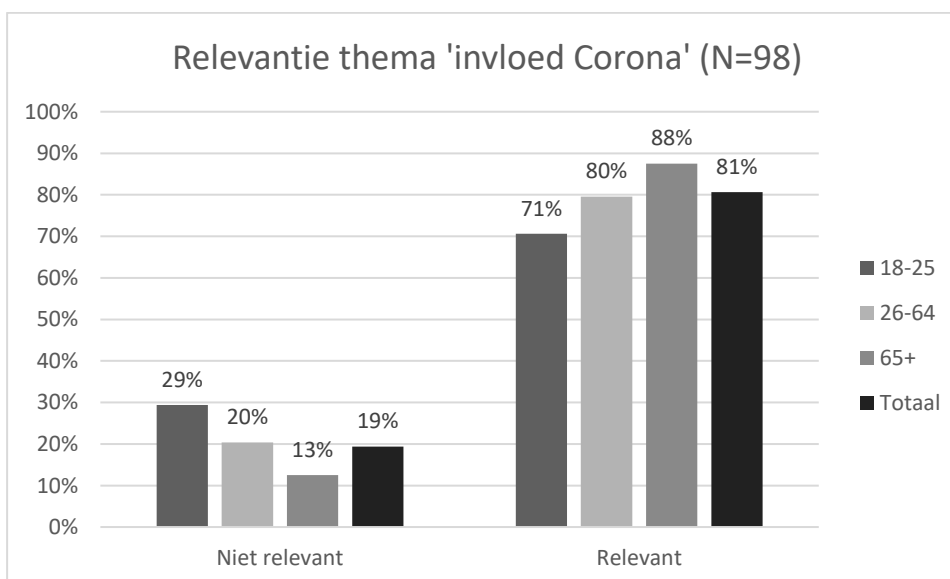
2. Relevantie thema 'internet en sociale media' & 'impact Coronacrisis

Uit de face-to-face interviews bleek dat er relevant werd aangeduid wanneer de deelnemer een aantal vragen kon beantwoorden. Relevant wordt hier anders geïnterpreteerd dan we beoogden, namelijk of deze vragen al dan niet in de enquête thuishoren.

Gezien de interpretatie, kunnen we stellen dat de meerderheid van alle deelnemers in beide thema's vragen konden beantwoorden (zie Figuur 5 en Figuur 6). De deelnemers die het thema 'internet en sociale media' niet relevant vonden, motiveren dit met het niet gebruiken van sociale media of technologie (vooral bij de oudste leeftijdsgroep). De jongste en middelste vermelden vaker dat het standaard in het leven is en dat men zich er geen vragen bij stelt. Rond de impact van Corona haalt men aan dat er geen grote verschillen zijn dan ervoor, enkel het gemis van familie, fysiek contact en isolement.

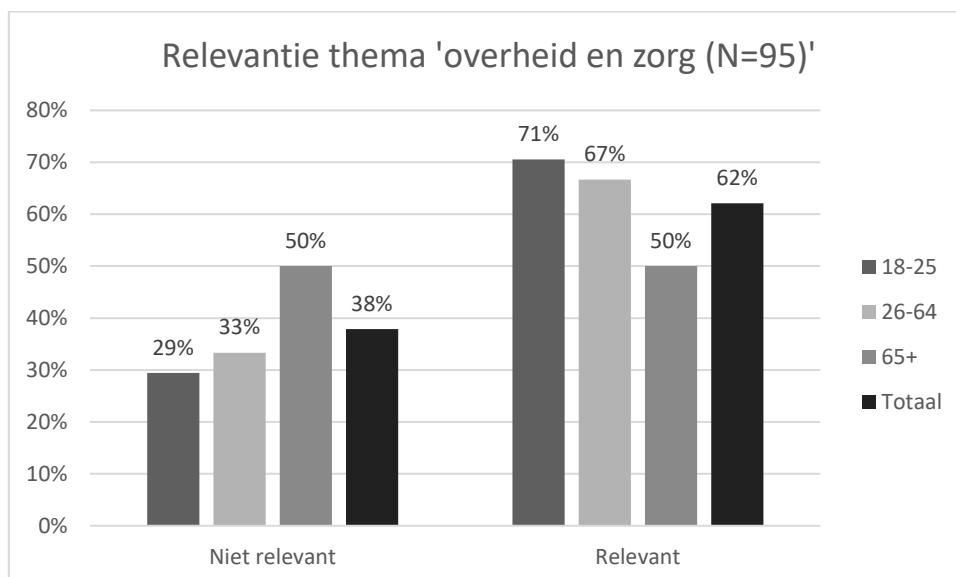
Figuur 5 Relevantie pilootstudie - internet en sociale media

Figuur 6 Relevantie pilootstudie - invloed Corona

3. Impact thema overheid en zorg

Het thema 'overheid en zorg' is voor de meerderheid relevant in deze enquête. De oudste leeftijdsgroep scoort wel het hoogste op niet relevant. Die reden vinden we in de motivatie neergeschreven door de deelnemers. Deelnemers van 65 jaar of ouder geven aan dat ze de vragen niet verstaan en dat ze er geen ervaring of geen contact mee hebben. Ook het gevoel van 'ik beslis hier niet over, overheid belooft en doet niks' is een reden om deze vragen niet relevant te vinden. Bij de jongste en middelste groep is het meestal dat ze niet op de hoogte zijn van het beleid rond zorg en dat ze geen interesse hebben.

Figuur 7 Relevantie pilotstudie - overheid en zorg

7.2 Lengte vragenlijst

7.2.1 Gemiddelde invultijd online enquête

Tijdens het invullen van de online enquête werden timers ingesteld, zodat er per module kan gekeken worden naar de gemiddelde invultijd per leeftijdsgroep. Gemiddeld doet de respondent, over alle modules en leeftijdsgroepen heen, er 33 minuten over om de volledige online enquête in te vullen. Verder toont Figuur 8 dat de gemiddelde duur om de enquête volledig in te vullen stijgt per leeftijdsgroep. Dit betekent dat de jongste groep gemiddeld minder tijd nodig heeft bij elke module dan de twee oudste leeftijdsgroepen. De oudste groep heeft gemiddeld het meeste tijd nodig om elke module in te vullen. We concluderen dat de gemiddelde invultijd van de online enquête overeenstemt met onze doelstellingen (een vragenlijst van maximum 30 minuten. Over de gemiddelde invultijd van de papieren versie hebben we geen informatie.

Gemiddelde invultijd				
Tijdsblokken (volledige enquêtes)	18-25	26-64	65+	Totaal
Hulp Krijgen (1 - 14)	0:00:57	0:01:49	0:01:03	0:01:25
Hulp geven + Overheid en zorg (15 - 49)	0:12:15	0:13:15	0:16:08	0:14:00
Jij (en je gezin) - Totaal Inkomen (50 - 71)	0:02:52	0:03:44	0:04:00	0:03:40
Inkomen - Einde (72 - 91)	0:11:58	0:14:00	0:16:18	0:14:23
Totaal (volledige enquêtes)	0:28:08	0:32:50	0:37:29	0:33:31
Totaal (volledige en gedeeltelijke enquêtes)	0:21:11	0:29:03	0:34:54	0:29:15

Figuur 8 Gemiddelde invultijd pilotstudie - online

7.2.2 Bij welke vraag haakt men af in de online enquête

Tabel 9 toont per leeftijdsgroep waar respondenten afhaken tijdens het deelnemen aan de online enquête. De vragenlijst telt ongeveer 100 vragen (inclusief de reflectievragen) en zijn opgedeeld in vier kwartielen die 25 vragen bevatten. In de leeftijdsgroep 18 tot 25 jaar hebben 30% ongeveer de helft ingevuld (lees 30% van 26 deelnemers tussen 18 en 25 jaar). Bij de twee volgende leeftijdsgroepen haken er minder af in de helft: 17% van de deelnemers tussen 26 en 64 jaar en 13% van de deelnemers van 65 jaar of ouder. De onderste rij (kwartiel 4) toont het aantal deelnemers die bij de laatste vragen afhaken, maar ook diegenen die tot het einde van de vragenlijst zijn gegaan. Bij alle leeftijdsgroepen is de meerderheid tot het einde van de enquête gegaan. Merk op dat deze cijfers enkel de lengte en het aantal vragen evalueren en niet de inhoud.

Tabel 9 Analyse van de lengte van de vragenlijst - pilotstudie

Kwartiel	Vragen	Leeftijdsgroep			
		18-25 jaar (N=26)	26-64 jaar (N=61)	65 + (N=40)	Totaal (N=127)
1	Vraag 0-25	15%	10%	5%	9%
2	Vraag 26 - 50	15%	7%	8%	9%
3	vraag 51 - 75	0%	2%	0%	0%
4	Vraag 76 - einde van de enquête	69%	84%	88%	82%

Lengte van de online enquête opgedeeld in kwartielen en leeftijdsgroep - pilotstudie

7.3 Informele zorg in cijfers

Bij een eerste korte analyse bekijken we het aantal informele zorgvormen per leeftijdsgroep in de pilotstudie. In de netto-steekproef van de hoofdstudie moeten volgende aantallen worden gerealiseerd:

- 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep
- 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep
- 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep
- 384 zorgvrijwilligers in de volledige netto-steekproef

Om te kunnen vergelijken tussen de pilotstudie en hoofdstudie worden de aantallen in Tabel 10 procentueel weergegeven. De 'N' staat telkens voor het aantal respondenten per leeftijdsgroep. In de pilotstudie zijn er 8 actieve mantelzorgers²⁶ in de leeftijdsgroep 18-25 jaar, 32 mantelzorgers tussen de 26-64 jaar en 23 mantelzorgers in de oudste groep (65+). In de pilotstudie bereiken we procentueel het streefcijfer. Bij de informele zorgvorm 'zorgvrijwilligers' zijn er 6 respondenten die aangeven dat ze dergelijke informele hulp bieden. Dit is 3% van de totale steekproef in de pilotstudie. De hoofdstudie beoogt 8% in de volledige netto steekproef. Het duidelijker maken van deze term door uitleg en voorbeelden (zie 7.1.2) kan ervoor zorgen dat we dit cijfer alsnog kunnen bereiken in de hoofdstudie.

Verder wordt er ook beoogt om 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep te bereiken in de hoofdstudie. In alle leeftijdsgroepen in de pilotstudie behalen we dit streefcijfer of percentage.

Tabel 10 Steekproef pilotstudie en streefcijfers hoofdstudie (procentuele vergelijking)

Type informele zorg	Leeftijdsgroep	Cijfers pilotstudie	Hoofdstudie netto steekproef
Mantelzorgers	18-25 jaar	38% (N=29)	25% (N=1537)
	26-64 jaar	43% (N=75)	25% (N=1537)
	65 +	28% (N=81)	25% (N=1537)
Zorgvrijwilligers	In hele steekproef	3% (N=179)	8% (N=4611)
Personen met een beperking	18-25 jaar	35% (N=23)	25% (N=1537)
	26-64 jaar	24% (N=66)	25% (N=1537)
	65 +	35% (N=86)	25% (N=1537)

Analyse van de inhoud: informele zorg in cijfers - pilotstudie

²⁶ In de pilotstudie worden actieve mantelzorgers gedefinieerd als 'in de voorbije 12 maanden mantelzorg gegeven' en 'momenteel'.

8 Conclusie: evaluatie van de pilootstudie

8.1 Organisatie van het veldwerk

De organisatie van het veldwerk van de pilootstudie is vlot verlopen. Elke week werd er door M.A.S. een voortgangsrapport afgeleverd. De keuze voor het alternatief zendschema van de firma M.A.S. is een goede aanvulling op de kennis en ervaring van UAntwerpen.

8.2 Respons

De responspercentages worden behaald voor de leeftijdsgroep 26-64 jaar en 65 + in de pilootstudie. Enkel de respons bij de jongste groep, 18-25 jaar is onder de 20%. Een vierde zending is essentieel in de hoofdstudie om de beoogde respons te behalen. Andere mogelijkheden om de respons te verhogen bij de jongste groep zijn het aanbieden van een incentive of het herformuleren van de deelname- en herinneringsbrief.

8.3 Inhoud

De gemiddelde invulduur van de enquête bedraagt 30 minuten. De lengte van de vragenlijst lijkt niet zozeer een probleem, maar de moeilijkheid en lengte van specifieke vragen. Ook wordt er door deelnemers meermaals herhaald dat er een duidelijkere definiëring of uitleg via voorbeelden moet zijn van de verschillende zorgvormen. Verder is er nood aan structuur of een leidraad doorheen de enquête, het wisselen tussen onderwerpen gebeurt te willekeurig.

Tijdens de verwerking van de schriftelijke vragenlijst zijn er een aantal systematische fouten opgevallen. Dit betreft de wijze waarop bepaalde vragen zijn ingevuld of hoe de respondenten met sommige vragen zijn omgegaan. Zo worden vaak vragen bestaande uit **deelvragen** niet helemaal ingevuld. Een duidelijke vermelding en/of herinnering is nodig zodat alle antwoordcategorieën ingevuld worden. Deze melding onderaan de vraagstelling wordt niet vaak genoeg opgemerkt.

Ook de **optie 'weet niet'** is bij bepaalde vragen niet nodig. Verder moeten de aanduidingen van springvragen en routings duidelijker en deze mogen niet in de vraagstelling staan (bv. vraag rond studeren en diploma). Een andere mogelijkheid is om filtervragen in te voegen (bv. studeer je nog? Ja/Nee). Bij de vragen rond redenen of ondersteuningsmaatregelen is het moeilijk om één antwoord aan te duiden. Een oplossing kan zijn om meerdere antwoorden toe te laten (al dan niet met een limiet op het aantal toegelaten antwoorden) of de antwoordmogelijkheden verminderen.

Doorheen de vragenlijst zijn er verschillen in de numerieke vragen. Bij sommigen moet men verplicht een cijfer of nul invullen, bij anderen weer niet. Dit is een probleem voor de datacollectie en consistentie in de vragenlijst. De beslissing zal zijn om consistent "nul"-antwoorden te verplichten, ofwel lege vakken toelaten. Om het vele invulwerk te verlichten (bv. vragen rond relatie mantelzorg geven of krijgen) bestaan er twee mogelijkheden: het samenvoegen van antwoorden (bv. moeder(s) en vader(s) van je partner(s) naar 'ouder(s) van je partner(s)) of vooraf een ja/nee filtervraag (bv. 'Ken jij iemand ...: ja/nee. Indien ja, wie ...).

Hoofdstuk 2

Hoofdstudie

In het voorjaar van 2021 startte het veldwerk van de hoofdstudie van het survey-onderzoek EF63 (Zorgenquête 2021). Dit rapport heeft als doel de lezer te informeren over het verloop en de technische aspecten van het veldwerk. Eerst wordt er ingegaan op de gebruikte onderzoeksmethode. Daarna wordt het verloop van het veldwerk besproken en de bruto-steekproef beschreven naar achtergrondkenmerken. Vervolgens wordt de bruto-steekproef opgedeeld volgens de AAPOR-classificatie (The American Association for Public Opinion Research, 2016) om tot de finale netto-steekproef te komen en wordt deze beschreven naar achtergrondkenmerken en bekeken naar representativiteit. Hierna wordt er ingegaan op de constructie van de wegingscoëfficiënten, de datacleaning en het aanmaken van bijkomende indicatoren. Tot slot geven we een eerste beperkte cijfermatige blik op informele zorgvormen in Vlaanderen die uit de resultaten van de Zorgenquête 2021 bleken.

1 Onderzoeksmethode

1.1 Steekproefkader

Voor de steekproef werden personen geselecteerd uit het Rijksregister van 18 jaar en ouder (Vlaams Gewest). Gegeven (1) de moeilijkheid van het tweetalig gebied (men weet niet op voorhand wie Franstalig of Nederlandstalig is) en (2) de bijhorende kost, besloten we om geen uitbreiding van het steekproefkader te doen naar inwoners uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

1.2 Steekproefdesign

De survey gaat uit van een gestratificeerde steekproef voor drie leeftijdsgroepen: 18-25 jaar; 26-64 jaar en 65 jaar en ouder. Zowel expliciete als impliciete stratificatie worden toegepast.

Expliciete stratificatie wordt toegepast om voldoende aantallen te selecteren in elk van deze drie leeftijdsgroepen. Uit elke leeftijdsgroep wordt een steekproef geselecteerd waarvan de omvang disproportioneel is aan het aandeel van die groep in de populatie.

Om het toeval te helpen wordt impliciet gestratificeerd naar nationaliteit (Belg, niet-Belg), geslacht (man, vrouw) en leeftijd. Hierbij baseren we ons op het steekproefdesign zoals beschreven bij de survey Stadsmonitor: “Bij impliciete stratificatie wordt de populatielijst volgens de relevante kenmerken geordend waarna systematisch eenheden worden geselecteerd... Nadien wordt de ‘sprong’ van de steekproeftrekking bepaald (gelijk aan de steekproeffractie) en wordt op basis van een toevalsgetal de gehele steekproef getrokken”(Gemeente- en Stadsmonitor Vlaanderen, 2017, p. 15). Concreet bevat de lijst eerst alle Belgen en dan alle niet-Belgen. Binnen de groep van de Belgen eerst alle mannen en dan alle vrouwen, daarna idem bij de niet-Belgen. Die mannen en vrouwen zijn dan ook nog eens gerangschikt van jong naar oud (beperkt tot de leeftijdscategorieën die gelden in dit onderzoek). De “sprong” die bij de steekproeftrekking genomen moet worden, is gelijk aan de steekproeffractie.

De voorgestelde procedure impliceert een sortering volgens de kenmerken nationaliteit (Belg/niet-Belg), geslacht en leeftijd (in dit geval de leeftijdscategorie) – in deze volgorde. Deze impliciete stratificatie wordt per leeftijdsgroep uitgevoerd. In elke vooropgestelde leeftijdsgroep wordt opnieuw dezelfde procedure gevolgd, telkens met een nieuwe sprong dus en telkens ook met een nieuw toevalsgetal.

1.3 Steekproefomvang

De steekproefomvang van deze studie baseert zich op voorbereidend werk van Joost Bronselaer en Jan Pickery op de bevolkingsgegevens van 2018, de aandelen informele zorgverleners uit de SCV-survey 'Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen'²⁷ en de responscijfers van de Stads- en Gemeente-monitor²⁸.

Bij de berekening van de steekproefomvang werd gebruik gemaakt van een responscijfer van respectievelijk 20, 30 en 40% in de respectievelijke leeftijdsgroepen. Er wordt gekozen voor een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een betrouwbaarheidsinterval van 5% (foutmarge van +/-2,5%). Bovendien wordt gevraagd om de bruto-steekproefomvang zodanig te construeren dat netto minimaal volgende aantallen worden gerealiseerd:

- 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep
- 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep
- 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep
- 384 zorgvrijwilligers in de volledige netto-steekproef

Rekening houdend met deze vereisten leidt dit tot een totale steekproefomvang van 21096 adressen. Verdeeld over de drie leeftijdsgroepen wordt dat dan respectievelijk 11000 (18-24j), 5029 (25-64j) en 5067 adressen (65 en ouder).

1.4 Survey-onderzoek

Na een random steekproef getrokken te hebben uit het Rijksregister krijgen de geselecteerde personen een brief toegestuurd, op adres van hun hoofdverblijfplaats. Daarin wordt het doel van het onderzoek beschreven en een link naar de web-enquête waar ze kunnen deelnemen aan de survey.

We hanteren een mixed mode methode waarbij de respondenten eerst gevraagd worden de enquête online in te vullen. Pas in tweede en derde orde wordt een papieren vragenlijst aangeboden aan de respondenten. Elke respondent wordt op minstens drie momenten uitgenodigd om mee te werken aan het onderzoek. De keuze voor een mixed mode methode in dataverzameling heeft twee redenen: (1) de total survey error te minimaliseren (de vier mogelijke vertekeningen die kunnen optreden bij dergelijke 'fouten' hebben te maken met de representativiteit van de steekproef, steekproefdesign, nonrespons en de meting) en tegelijkertijd (2) de kosten van het onderzoek zo laag mogelijk houden. We hebben gekozen om in tweede en derde orde de papieren vragenlijst bij te voegen bij de brief. De optie tot dit alternatief kan ervoor zorgen dat de respons verhoogt omdat de digitale vragenlijst niet toegankelijk is, denk hierbij aan de groep 65+ waar toegang of kennis van technologie en internet moeilijk of niet aanwezig is, en de keuze voor twee verschillende manieren zorgt ervoor dat ieder kan

²⁷ Zie www.statistiekvlaanderen.be naar thema informele zorg

²⁸ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/stadsmonitor-2017-een-monitor-voor-leefbare-en-duurzame-vlaamse-steden>

kiezen voor het aantrekkelijkste alternatief. Dit zou het doel van dit onderzoek ten goede komen, gegevens verzamelen van de leeftijdsgroep 18-25 jaar en 65+, én de kostprijs laag houden (Dillman et al., 2014).

Een vierde zending, met enkel een herinneringsbrief, werd gestuurd naar de leeftijdsgroepen 26 – 64 jaar en 65 jaar en ouder.

1.5 Vragenlijst

De bevraging van de respondenten gebeurt door een nieuw ontwikkelde vragenlijst, gebaseerd op het verkennend onderzoek rond informele zorg in Vlaanderen door Bronselaer et al. (2018) en andere onderzoeken (zie bijlage 3). Deze vragenlijst werd getest tijdens de pilootstudie (zie Pilootstudie) en in samenspraak met het veldwerkbureau én de stuurgroep geoptimaliseerd voor de hoofdstudie.

Er werd in samenspraak met de stuurgroep en het veldwerkbureau beslist om geen verschillende versies van de vragenlijsten op te stellen naar leeftijdsgroep. De vragen werden zo gesteld dat ze verstaanbaar en relevant zijn voor alle leeftijden. We maakten de inschatting dat het drukken van verschillende papieren versies meer werk zou zijn in vergelijking met wat het ons zou opleveren. Ook bij de online vragenlijst waren er geen verschillende versies, enkel de routing o.b.v. de antwoorden van de respondenten.

De finale vragenlijst telt 81 vragen, opgedeeld in twaalf modules:

- Opstart (vraag naar leeftijd en geslacht)
- Hulp en ondersteuning krijgen
- Hulp en ondersteuning geven
- Mening over overheid en zorg
- Informatie over (gezins)situatie respondent (nationaliteit, kinderen, broers en zussen, diploma)
- Informatie over de woonsituatie respondent
- Ondersteuning bij de zorg en opvang van kinderen van de respondent
- Inkomen
- Werk
- Gezondheid
- Communicatie en technologie
- Impact van de Coronacrisis

De vragenlijst en uitnodigingsbrieven om deel te nemen aan de bevraging waren enkel beschikbaar in het Nederlands. We beslisten voor de start van het veldwerk om de bevraging niet in meerdere talen te organiseren omwille van het mogelijk methode-effect dat dit met zich meebrengt en de additionele kost in het onderzoeksbudget. Een studie naar informele zorg bij niet-Nederlandstaligen kan niet de focus zijn van deze algemene populatiesurvey. Een aparte studie lijkt hiervoor meer aangewezen.

2 Veldwerk hoofdstudie

2.1 Aanpassingen in onderling overleg

2.1.1 Contactprocedure deelnemers hoofdstudie

In onderling overleg met de stuurgroep werd voor en tijdens de hoofdstudie de contactprocedure aangepast in functie van de te behalen responscijfers per leeftijdsgroep (zie: Tabel 11).

De leeftijdscategorie 18 tot en met 25 jaar werd bij de eerste zending een cadeaubon ter waarde van vijf euro aangeboden als incentive²⁹. Deze incentive kon verhoogd worden indien de effectiviteit (te zien in responscijfer) onvoldoende zou zijn. Deze incentive bleek nodig te zijn na de evaluatie van de pilootstudie (zie 5.2 Respons naar leeftijdsgroep). Door het gebruik van een incentive werd een alternatief zendschema voor de jongste leeftijdsgroep afgesproken. Zij kregen pas een tweede deelnamebrief (zending twee) twee weken na de eerste zending, zodat brieven elkaar niet zouden kruisen en er verwarring zou kunnen ontstaan indien de incentive hoger zou zijn. Ook werd enkel een online vragenlijst aangeboden, omwille van twee redenen: 1) meer flexibiliteit voor ons (geen drukwerk nodig) en 2) uit de pilootstudie bleek dat er weinig tot geen papieren versie van de vragenlijst werden teruggestuurd (4 van de 22 respondenten tussen 18 en 25 jaar). Een vierde zending bleef uit voor deze groep, aangezien het responscijfer behaald werd na zending 3.

Tijdens het verloop van het veldwerk van de hoofdstudie werd beslist om de **leeftijdscategorie 26 tot en met 64 jaar** bij de vierde, tevens de laatste, zending een cadeaubon ter waarde van vijf euro aan te bieden. Deze incentive bleek nodig te zijn na een onvoldoende hoog responscijfer binnen deze leeftijdsgroep.

²⁹ Indien men de vragenlijst tot op het einde invulde.

Tabel 11 Zendschema hoofdstudie

Week	Zending	Opmerkingen
Week 1 t(0)	Zending 1 Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (iedereen)	Incentive voor 18-25-jarigen
Week 2 t(0) + 1 week	Zending 2 Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (26 – 64 jaar & 65 +) én papieren vragenlijst (enkel 65+’ers)	
Week 3 t(0) + 2 weken	Zending 2bis Versturen van vraag tot deelname met unieke online code (18-25 jaar)	Incentive voor 18-25-jarigen
Week 5 t(0)+ 4 weken	Zending 3 Versturen van vraag tot deelname met unieke online code én een papieren vragenlijst (26-64 jaar én 65 +)	Incentive voor 18-25-jarigen
Week 7 t(0) + 6 weken	Zending 4 Refusal conversion: Herinneringsbrief met unieke online code tot deelname (26-64 jaar en 65+)	Incentive voor 26-64 jarigen

2.2 Timing veldwerk

2.2.1 Tijdschema

Tabel 12 Timing hoofdstudie M.A.S.

Stappen	Acties	Timing pilootstudie Informele zorg		
		Doorlooptijd	Week van	Bemerkingen
15	Overleg UA – stuurgroep	14	2 apr 2021	Evaluatie pilootstudie
16	nieuw materiaal bij M.A.S.	Einde week 14	5 apr 2021	Vragenlijst en codeboek aanpassen
16bis	Adressen Rijksregister	Einde week 14	5 apr 2021	
17	Herprogrammatie online en herwerking papieren vragenlijst	15-16		
18	Uitwerken materiaal tot “drukklare” producten, start drukken	16-17		
19	verder drukken en mailing handling zending 2 (met vragenlijst bij de 65 +) Bpost op vrijdag 7 mei	18-19		
20	Herwerken "brieven" + drukken en mailing handling zending 1	16-18		wegens o.a. voorafgaande boeking bij Bpost e.d. en gezien de druk niet voor/ tijdens het overleg UA-stuurgroep kan gebeuren
21	Vragenlijst hoofdsurvey online	Eind 15 – loop 16		
19	Drop bij respondent Z1	Begin week 19	10 mei 2021	
20	Drop bij respondent Z2 – leeftijdsgroep 26-64 en 65+	20	17 mei 2021	week 20 is het gevolg van de nodige periode weken 15 tot 19 voor de vragenlijsten (nodig voor de 65 +) (zie stappen 18 en 19)
20bis	Drop bij respondent Z2 – leeftijdsgroep 18-25	21	24 mei 2021	
21	drop bij respondent Z3 – leeftijdsgroep 26-64 en 65+	23	07 juni 2021	3 weken tussen Z2 en Z3
22	drop bij respondent Z4 – leeftijdsgroep 26-64 en 65+	25	21 juni 2021	2 weken na Z3

Stappen	Acties	Timing pilootstudie Informele zorg		
		Doorlooptijd	Week van	Bemerkingen
24	afsluiten v/d ontvangst v/d schriftelijke twee weken na Z4	27	05 juli 2021	
25	einde scannings-/controle proces	29	19 juli 2021	
26	einde cleaning en oplevering (dit is gecleande datafile)	31	02 augustus 2021	

Stappen, acties en timing veldwerk door veldwerkbureau M.A.S. - hoofdstudie

2.3 Permanentie tijdens veldwerk

Op alle veldwerkdOCUMENTEN, de introductiebrief en deelnamebrieven (zie bijlage 2), werden contactgegevens voorzien. Een medewerker van de Universiteit Antwerpen was elke werkdag van 9 uur tot en met 16 uur telefonisch beschikbaar om vragen over de inhoud van de vragenlijst, onduidelijkheden of vragen om niet deel te nemen aan de studie te beantwoorden. Daarnaast maakten we een apart mailadres aan waar men ons 24u op 24 digitaal kon op contacteren. Het veldwerkbureau was ook elke werkdag (van 9 uur tot en met 18 uur) beschikbaar om praktische zaken op te volgen en te beantwoorden. De medewerker van de Universiteit Antwerpen en het veldwerkbureau registreerden het aantal contactnames om de samenwerking efficiënt te laten verlopen. Tussen de start van het veldwerk, 10 mei 2021, en het einde op 6 juli 2021, werden we 290 keer gecontacteerd naar aanleiding van de Zorgenquête 2021.

2.4 Refusal conversion

Refusal conversion zijn procedures die gebruikt worden door surveyonderzoekers om een respondent uit de steekproef die initieel geweigerd heeft deel te nemen, toch te overtuigen om deel te nemen (Lavrakas, 2008). Op deze manier kan er een hoger responscijfer gehaald worden zonder de steekproef te vergroten.

Doorheen de hoofdstudie is refusal conversion op verschillende manieren gebruikt om zo het responscijfer te verhogen. Zo werd in een tweede zending aan 65-plussers niet enkel een online code aangeboden, maar ook een papieren vragenlijst. Op deze manier kunnen 65-plussers, die geweigerd hadden deel te nemen omdat ze niet voldoende computervaardig zijn of niet over de juiste infrastructuur beschikken om online deel te nemen, toch deelnemen via een schriftelijke enquête. Ook werd deze papieren vragenlijst aan 26- tot en met 64-jarigen aangeboden vanaf zending 3. Een andere manier die werd toegepast is het geven van een incentive, namelijk een cadeaubon ter waarde van vijf euro, aan de leeftijdsgroep 26 tot en met 64 jaar tijdens zending 4. Tot slot werd tijdens zending 4 een herinneringsbrief tot deelname gestuurd naar de leeftijdsgroepen 26 t/m 64 en 65 en ouder om de responscijfers te verhogen.

3 Beschrijving van de bruto-steekproef

De bruto-steekproef werd getrokken op 1 april 2021 en bevat informatie over de leeftijd, het geslacht en de nationaliteit van de geselecteerde persoon op dat moment. Tabel 13 geeft een overzicht van de verdeling van deze 21096 geselecteerde personen. In de steekproef waren 50,5% vrouwen en 49,5% mannen aanwezig. Verder had 90,7% van de geselecteerde personen de Belgische nationaliteit en 9,3% een niet-Belgische nationaliteit. In de leeftijdsgroep 18 tot en met 25 jaar (N=11000) was 49,0% van de geselecteerde personen vrouwelijk en 51,0% mannelijk. 88,9% was Belg en 11,1% niet-Belg. In de leeftijdsgroep van 26 tot en met 64 jaar (N=5029) was 48,9% van de geselecteerden een vrouw en 51,1% van de geselecteerden een man. 88,9% had de Belgische nationaliteit. Tot slot in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder (N=5067) is 55,2% van de geselecteerde personen vrouwelijk en 44,8% mannelijk. 96,3% van de personen in deze leeftijdscategorie hebben de Belgische nationaliteit.

Tabel 13 Verdeling naar geslacht en nationaliteit per leeftijdsgroep – bruto-steekproef

	Vrouw	Man	Belg	Niet-Belg
18-25 jaar (N=11000)	49,0% (5393)	51,0% (5607)	88,9% (9774)	11,1% (1226)
26-64 jaar (N=5029)	48,9% (2460)	51,1% (2569)	88,9% (4473)	11,1% (556)
65 jaar en ouder (N=5067)	55,2% (2798)	44,8% (2269)	96,3% (4881)	3,7% (186)
Alle leeftijden (N=21096)	50,5% (10651)	49,5% (10445)	90,7% (19128)	9,3% (1968)

4 Finale uitkomstcodes

In wat volgt wordt de bruto-steekproef van 21096 personen ingedeeld volgens de AAPOR-classificatie (The American Association for Public Opinion Research, 2016). Deze classificatie maakt een onderscheid tussen respondenten die “in aanmerking komend” (eligible) zijn en respondenten die “niet in aanmerking komend” (not eligible) zijn. In aanmerking komende respondenten zijn personen die potentieel in de steekproef kunnen zitten om deel te nemen aan de Zorgenquête 2021. Dit zijn personen van 18 jaar of ouder die woonachtig zijn in het Vlaams Gewest.

Het veldwerk startte op 10 mei 2021 en werd twee weken na de laatste zending afgesloten, in de week van 5 juli 2021. Van de 21096 personen in de bruto-steekproef bleven er 7639 over in het databestand dat M.A.S. ons uiteindelijk doorstuurde. De 13457 personen die M.A.S. uit het databestand heeft gehaald kunnen als volgt geclassificeerd worden: 97 personen hebben impliciet geweigerd deel te nemen aan de Zorgenquête 2021 (zie: Tabel 15). Dit wil zeggen dat er lege papieren enquêtes werden teruggestuurd. Daarnaast namen verschillende personen niet deel omwille van verscheidene redenen: niet beschikbaar tijdens de veldwerkperiode (19), sterfte (12), fysiek of mentaal niet competent om de enquête in te vullen (75), onvoldoende begrip van het Nederlands (41) of ongeletterd (2). Daarbovenop weigerden nog eens 100 personen om deel te nemen. 79 personen vulden de vragenlijst in, maar de betreffende vragenlijsten werden pas na afronding van de veldwerkperiode ontvangen waardoor deze niet zijn opgenomen in het finale databestand. Daarnaast kwamen 32 brieven terug zonder dat deze bij de steekprofeenheid zijn geraakt omwille van een fout of onvolledig adres. Van 12998 steekprofeenheden werd niets terug ontvangen, waardoor het onbekend is of deze steekprofeenheden in aanmerking kwamen voor de studie. Verder zijn 2 steekprofeenheden tijdens de veldwerkperiode verhuisd naar het buitenland, hierdoor zijn ze niet in aanmerking komend. Omwille van deze reden worden deze 2 steekprofeenheden in het vervolg van dit rapport uit de bruto-steekproef geweerd. Hierdoor omvat de bruto-steekproef in het vervolg van dit rapport, in plaats van 21096 personen, 21094 personen.

Uiteindelijk kregen we van het veldwerkbureau M.A.S. een databestand doorgestuurd met 7639 observaties. M.A.S. heeft hierbij uitgebreid bekeken of er geen dubbele enquêtes van eenzelfde persoon in de steekproef zaten. Dit kon eenvoudig aan de hand van de unieke tokens verbonden aan elke persoon. Het bleek dat er 140 dubbele enquêtes waren. M.A.S. is bij de betreffende respondenten nagegaan welke versie de correcte was om te verzekeren dat de juiste enquêtes opgenomen werden in het databestand. Tabel 14 geeft een overzicht van het aantal online en schriftelijk ingevulde enquêtes van de initiële respons (N=7639) naar leeftijdsgroep. Over de leeftijdscategorieën heen zijn er 5653 online en 1986 schriftelijke enquêtes ingevuld. Voor de leeftijdscategorie 18 tot en met 25 jaar was het enkel mogelijk online deel te nemen. 22,7% (417/1837) van het totaal aantal ingevulde vragenlijsten in de leeftijdscategorie 26 tot en met 64 jaar zijn schriftelijke enquêtes. Bij de 65-plussers ligt dit percentage aanzienlijk hoger en gaat het over 68,0% (1569/2309) van de ingevulde enquêtes in deze leeftijdsgroep.

Tabel 14 Aantal online en schriftelijke enquêtes naar leeftijdsgroep

	Aantal online enquêtes	Aantal schriftelijke enquêtes
18-25 jaar (N=3493)	3493	
26-64 jaar (N=1837)	1420	417
65 jaar en ouder (N=2309)	740	1569
Alle leeftijden (N=7639)	5653	1986

Om te besluiten welke respondenten in de uiteindelijke netto-steekproef worden behouden, werd er gekeken naar het aantal cases dat verloren zou gaan als we zouden eisen dat respondenten volgende vragen ingevuld moesten hebben:

- Vraag 7: Heb je in de voorbije 12 maanden zelf hulp ontvangen van een familielid, buur, vriend of kennis omwille van je ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?
- Vraag 14: Heb je tijdens de voorbije 12 maanden familieleden, vrienden, kennissen of burenhulpelingen geholpen omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking?

Daarnaast werd een frequentietabel opgevraagd van het percentage van de Zorgenquête 2021 dat respondenten hebben ingevuld. 148 cases hebben 0% van de Zorgenquête 2021 ingevuld. Hiervan hebben 134 respondenten helemaal niets ingevuld, deze respondenten worden geclassificeerd als "impliciete weigering" (zie: Tabel 15). 14 respondenten hebben slechts hun leeftijd of geslacht ingevuld waardoor ze te weinig hebben ingevuld voor verdere analyse. Deze 148 cases leveren bijgevolg geen relevante informatie op, waardoor ze niet worden opgenomen in de netto-steekproef. Hierna werd een frequentietabel opgevraagd van vraag 7 en 14 om na te gaan hoeveel respondenten niet hebben geantwoord op deze vragen, respectievelijk gaat het over 239 en 417 respondenten. Het vereisen dat respondenten vraag 7 of vraag 14 ingevuld moesten hebben, leek ons een te streng criterium waarmee we te veel cases zouden verliezen. Omwille van deze reden werd een kruistabel opgevraagd van vraag 7 en vraag 14 om na te gaan hoeveel cases zowel een leeg veld hebben bij zorg krijgen (vraag 7) als bij zorg geven (vraag 14), dit zijn er 219. Vervolgens werd een frequentietabel opgevraagd van deze groep naar het percentage dat is ingevuld, 202 respondenten hebben minder dan 10% van de totale vragenlijst ingevuld. Van deze 202 observaties die minder dan 10% van de Zorgenquête 2021 invulden zijn er 6 schriftelijke deelnames. Via een schriftelijke deelname is het mogelijk om verder in de vragenlijst vragen in te vullen indien filtervraag 7 of 14 niet ingevuld werd. Het kan dus zijn dat er hierdoor nog relevante informatie werd gegeven. Dit blijkt zo bij 2 respondenten. Uit voorgaande uiteenzetting zijn we gekomen tot het verwijderen van 200 observaties daar zij te weinig informatie hebben ingevuld, waardoor de finale netto-steekproef 7439 respondenten bevat waarop verdere analyses uitgevoerd kunnen worden.

In wat volgt worden nog enkele cijfers uit Tabel 15 verduidelijkt. Code 2.113 bevat 97 lege papieren vragenlijsten die door M.A.S. werden verwijderd uit het databestand en 134 lege online enquêtes die door ons werden verwijderd uit het databestand. Hierdoor komt het totaal aantal steekprofeenheden dat impliciet geweigerd heeft deel te nemen aan de Zorgenquête 2021 op 231. Code 2.12 bevat de 66 cases die wij uit het databestand hebben verwijderd doordat zij te weinig invulden voor verdere analyse. Deze 66 omvatten 14 respondenten die slechts hun leeftijd of geslacht invulden en 52 cases die minder dan 10% van de Zorgenquête 2021 invulden.

Tabel 15 Finale uitkomstcode bruto-steekproef

Finale uitkomstcode ³⁰	18-25 jaar	26-64 jaar	65 jaar en ouder	Totaal
1. Ontvangen vragenlijsten				7439
2. In aanmerking komend, "geen interview"				625
2.11 Weigering				100
2.113 Leeg teruggestuurde vragenlijst, "impliciete weigering"	69	50	112	231
2.12 Onderbreking vragenlijst te onvolledig om te verwerken	43	18	5	66
2.25 Melding dat respondent niet beschikbaar was tijdens veldwerkperiode				19
2.27 Vervolledigde vragenlijst, maar niet teruggestuurd tijdens veldwerkperiode				79
2.31 Sterfte	0	2	10	12
2.32 Fysiek of mentaal niet competent				75
2.332 Taalprobleem respondent				41
2.34 Ongeletterd				2
3. Onbekend of persoon in aanmerking komt, "geen interview"				13030
3.19 Niets is ooit teruggestuurd				12998
3.30 Ongekend adres, post onbezorgd geretourneerd	19	9	4	32
4. Niet in aanmerking komend	2			2

³⁰ Niet voor elke finale uitkomstcode kan een verdeling naar leeftijd worden weergegeven. Wanneer dit wel mogelijk is, wordt de verdeling naar leeftijd in Tabel 15 weergegeven.

5 Beschrijving van de gerealiseerde netto-steekproef

Tabel 16 geeft een overzicht van de verdeling van de finale netto-steekproef (N=7439) en per leeftijdsgroep naar geslacht en nationaliteit. Van de 7439 personen in de netto-steekproef is 55,3% vrouwelijk en 44,7% mannelijk. Van deze personen heeft 94,8% de Belgische nationaliteit en 5,2% een andere dan de Belgische nationaliteit. In de leeftijdsgroep van 18 tot en met 25 jaar (N=3381) is 58,7% van de respondenten vrouw en 41,3% van de respondenten man. Daarnaast heeft 93,1% van de respondenten in deze leeftijdsgroep de Belgische nationaliteit. In de leeftijdsgroep van 26 tot en met 64 jaar (N=1779) is 54,5% een vrouw en 45,5% een man. Verder heeft in deze leeftijdsgroep 94,4% van de respondenten de Belgische nationaliteit en 5,6% een niet-Belgische nationaliteit. Tot slot in de leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder (N=2279) is 50,9% een vrouw en 49,1% een man. In deze leeftijdsgroep hebben 97,6% van de respondenten de Belgische nationaliteit. Bovendien kan uit Tabel 16 worden afgeleid dat elke leeftijdsgroep uit minstens 1537 Vlamingen bestaat, waardoor het streefdoel van minimaal 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep in de netto-steekproef werd bereikt.

Tabel 16 Verdeling naar geslacht en nationaliteit per leeftijdsgroep – netto-steekproef

	Vrouw	Man	Belg	Niet-Belg
18-25 jaar (N=3381)	58,7% (1986)	41,3% (1395)	93,1% (3146)	6,9% (235)
26-64 jaar (N=1779)	54,5% (970)	45,5% (809)	94,4% (1680)	5,6% (99)
65 jaar en ouder (N=2279)	50,9% (1161)	49,1% (1118)	97,6% (2225)	2,4% (54)
Alle leeftijden (N=7439)	55,3% (4117)	44,7% (3322)	94,8%% (7051)	5,2% (388)

Met de gegevens uit Tabel 16 is het tevens mogelijk om de responspercentages per leeftijdscategorie te berekenen volgens de AAPOR-formules (The American Association for Public Opinion Research, 2016). Voor de categorie 18 tot en met 25 jaar is er een responscijfer van 30,7% (3381/10998³¹). Het responspercentage voor de 26- tot en met 64-jarigen is 35,4% (1779/5029). Het responspercentage voor de 65-plussers is 45,0% (2279/5067). De vooropgestelde doelstelling van een responscijfer van respectievelijk 20, 30 en 40 % in de respectievelijke leeftijdsgroepen, werd hierdoor behaald. Wel moeten we opmerken dat er specifieke inspanningen werden geleverd om deze minimale responsdoelen te bereiken. In totaal, over de leeftijdscategorieën heen, bedraagt het responscijfer 35,3% (7439/21094).

³¹ Daar er 2 respondenten in de leeftijdscategorie 18 t/m 25 jaar zijn die tijdens de veldwerkperiode naar het buitenland zijn verhuisd en zij bijgevolg uit de bruto-steekproef werden geweerd (zie: Finale uitkomstcodes), is het totaal aantal getrokken steekprofeenheden in deze leeftijdscategorie gelijk aan 10998 in plaats van 11000.

Tabel 17 geeft een overzicht van het aantal actieve mantelzorgers³², personen met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem en zorgvrijwilligers in de netto-steekproef naar leeftijdscategorieën. We bekijken deze tabel in het licht van de streefdoelen die werden opgesteld met betrekking tot de finale netto-steekproef. Zo streefden we naar minimaal 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep. Uit de tabel is af te leiden dat dit streefdoel enkel werd behaald voor de 18- tot en met 25-jarigen (495 actieve mantelzorgers). Voor de 26- tot en met 64-jarigen werd dit streefdoel niet behaald (352 actieve mantelzorgers). Daarnaast streefden we naar 384 personen met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem in elke leeftijdscategorie. Dit streefdoel werd in elke leeftijdscategorie behaald. Tot slot streefden we naar 384 zorgvrijwilligers in de gehele netto-steekproef. Met slechts 267 zorgvrijwilligers in de netto-steekproef werd dit streefdoel niet behaald.

Tabel 17 Frequenties te behalen streefdoelen in netto-steekproef

	18-25 jaar (N = 2961)	26-64 jaar (N = 1579)	65 jaar en ouder (N = 2106)	Totaal
Actief mantelzorger	495	352	260	1107
Personen met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem	493	477	814	1784
Zorgvrijwilliger	126	44	97	267

³² Actief mantelzorg geven wil zeggen dat een persoon nu mantelzorg geeft of nu en in de voorbije 12 maanden mantelzorg heeft gegeven.

6 Representativiteit van de gerealiseerde steekproef

Om na te gaan of de gerealiseerde steekproef representatief is ten aanzien van de getrokken steekproef, wordt er gekeken naar (1) de personen die in de uiteindelijke netto-steekproef zijn opgenomen en naar (2) een aantal kenmerken van deze personen zoals gekend in het Rijksregister, namelijk: leeftijd, geslacht en nationaliteit. De representativiteit wordt nagekeken op basis van informatie van het Rijksregister over de getrokken steekproef om zo een vergelijking te kunnen maken met de gerealiseerde steekproef.

Tabel 18 toont dat het aandeel personen van 18 tot en met 25 jaar ondervertegenwoordigd is in de Zorgenquête 2021. Het gaat over 45,5% personen in deze leeftijdscategorie in de gerealiseerde steekproef tegenover 52,2% in de getrokken steekproef. Het aandeel 65-plussers is dan weer oververtegenwoordigd, namelijk: 30,6% 65-plussers in de Zorgenquête 2021 tegenover 24,0% 65-plussers in de getrokken steekproef.

Tabel 18 Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijdscategorie

	Steekproefpersonen		Respondenten	
	N	%	N	%
18-25 jaar	10998	52,2	3381	45,5
26-64 jaar	5029	23,8	1779	23,9
65 jaar en ouder	5067	24,0	2279	30,6
Totaal	21094	100	7439	100

In Tabel 19 is te zien dat vrouwen in de leeftijdscategorieën 18 tot en met 25 jaar en 26 tot en met 64 jaar oververtegenwoordigd zijn in de gerealiseerde steekproef. Respectievelijk gaat het over 58,7% in de gerealiseerde steekproef tegenover 49,0% in de getrokken steekproef en over 54,5% in de gerealiseerde steekproef tegenover 48,9% in de getrokken steekproef. In de leeftijdscategorie 65-plussers zijn mannen dan weer oververtegenwoordigd in de Zorgenquête 2021. Namelijk: 49,1% in de Zorgenquête 2021 tegenover 44,8% in de getrokken steekproef.

Tabel 19 Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijd en geslacht (N, rijpercentages)

	Steekproefpersonen			Respondenten		
	Vrouwen	Mannen	Totaal	Vrouwen	Mannen	Totaal
18-25 jaar	5393 49,0%	5605 51,0%	10998	1986 58,7%	1395 41,3%	3381
26-64 jaar	2460 48,9%	2569 51,1%	5029	970 54,5%	809 45,5%	1779
65 jaar en ouder	2798 55,2%	2269 44,8%	5067	1161 50,9%	1118 49,1%	2279
Totaal	10651 50,5%	10443 49,5%	21094	4117 55,3%	3322 44,7%	7439

Uit Tabel 20 kan afgeleid worden dat in alle leeftijdscategorieën het aantal niet-Belgen ondervertegenwoordigd is in de Zorgenquête 2021 en het aantal Belgen oververtegenwoordigd. Voor de leeftijdscategorie 18 tot en met 25 jaar gaat het over 6,9% niet-Belgen in de Zorgenquête 2021 tegenover 11,1% niet-Belgen in de getrokken steekproef. Voor de 26- tot en met 64-jarigen gaat het over 5,6% niet-Belgen tegenover 11,1% niet-Belgen in de getrokken steekproef en is het verschil dus nog iets groter. Bij de 65-plussers is het verschil het kleinst, namelijk: 2,4% niet-Belgen in de gerealiseerde steekproef tegenover 3,7% niet-Belgen in de getrokken steekproef.

Tabel 20 Steekproefpersonen en respondenten naar leeftijd en nationaliteit (N, rijpercentages)

	Steekproefpersonen			Respondenten		
	Belg	Niet-Belg	Totaal	Belg	Niet-Belg	Totaal
18-25 jaar	9772 88,9%	1226 11,1%	10998	3146 93,1%	235 6,9%	3381
26-64 jaar	4473 88,9%	556 11,1%	5029	1680 94,4%	99 5,6%	1779
65 jaar en ouder	4881 96,3%	186 3,7%	5067	2225 97,6%	54 2,4%	2279
Totaal	19126 90,7%	1968 9,3%	21094	7051 94,8%	388 5,2%	7439

7 Wegingscoëfficiënten

Bij de aanvang van dit onderzoek werd gekozen voor een disproportionele gestratificeerde steekproef. Per stratum, de leeftijdsgroep, werden bij toeval de steekproefpersonen getrokken uit het Rijksregister. Het aandeel van de 18- tot 25-jarigen in de bruto-steekproef bedroeg 52 %, de andere leeftijdsgroepen telkens 24 %. Aangezien dit niet proportioneel overeenkomt met de aantallen in de Vlaamse bevolking moeten we corrigeren per stratum. De correctie voor het steekproefdesign gebeurt door elke respondent binnen een leeftijdsgroep éénzelfde gewicht te geven. Dit zorgt ervoor dat de respondenten in leeftijdsgroep 18 tot en met 25 jaar een lager gewicht krijgen dan de respondenten in leeftijdsgroep 2 (26 tot en met 64 jaar) en leeftijdsgroep 3 (65 jaar en ouder).

Daarnaast blijkt uit bovenstaande cijfers (zie Tabel 19) dat mannen, 18- tot 25-jarigen (zie Tabel 18) en personen met een niet-Belgische nationaliteit (zie Tabel 20) ondervertegenwoordigd zijn in de gerealiseerde steekproef. Het Rijksregister beschikt niet over gegevens over informele zorg, de arbeidsmarktpositie van de steekproefpersonen, noch over het opleidingsniveau, waardoor we niet kunnen wegen voor hen. Aan de hand van de beschikbare gegevens uit het Rijksregister met betrekking tot het geslacht, de leeftijd en de nationaliteit van de steekproefpersonen kunnen we deze non respons in rekening brengen.

De wegingscoëfficiënten werden berekend door de Universiteit Antwerpen. Alvorens deze te berekenen werden, conform de AAPOR standaard definities (The American Association for Public Opinion Research, 2016), de steekproefpersonen verwijderd die niet tot de populatie behoren in dit onderzoek (zie Tabel 15). Twee steekproefpersonen bevestigden dat zij niet meer woonachtig zijn in het Vlaams Gewest (zie punt 5 eerder in dit hoofdstuk).

Een eerste wegingscoëfficiënt ter correctie van het steekproefdesign werd berekend op basis van de populatiegegevens van STATBEL in het Vlaamse Gewest naar leeftijd op 1 januari 2021. Deze berekent de kans om geselecteerd te worden in het Rijksregister, dit is gelijk aan het aantal steekproefpersonen gedeeld door de populatie binnen de leeftijdsgroep. Om tot de uiteindelijke wegingscoëfficiënt te komen wordt van deze waarden de inverse genomen (in de data opgenomen als `wght_design`).

Een tweede wegingscoëfficiënt corrigeert voor de ondervertegenwoordiging in de gerealiseerde steekproef en is essentieel in de interpretatie van latere resultaten. Allereerst werd een bivariate analyse uitgevoerd tussen respons en achtergrondkenmerk: geslacht, leeftijd, nationaliteit en provincie waar men woont. De steekproefpersoon krijgt de waarde 1 als deze behoort tot de netto-steekproef. Nadien voerden we een logistische regressie uit. Alle covariabelen (achtergrondkenmerken) hadden een significante correlatie met respons (χ^2 toets met een significantieniveau $<.0001$) en werden opgenomen in het logistisch model. De R^2 waarde is 3%, wat betekent dat slechts 3% van de respons wordt verklaard door de achtergrondkenmerken en de deelname bijgevolg op toeval berust. Anders gezegd, de data hebben slechts een kleine vertekening naar geslacht, leeftijd, nationaliteit en provincie. Twee steekproefpersonen hadden geen informatie over de provincie. Aangezien de variabele provincie niet werd opgevraagd bij het Rijksregister en het veldwerkbureau dit op vraag van de Universiteit Antwerpen aanmaakte, worden deze twee steekproefpersonen niet uitgesloten uit het model. Zij krijgen een gewicht van 1, zodat zij toch nog in verdere analyse worden meegenomen maar hun gewicht heeft geen invloed op de verdeling van de wegingscoëfficiënt. Tabel 21 toont dat de gewogen steekproef de initiële steekproef naar leeftijdscategorie sterk benadert.

Een volgende stap was de inverse nemen van alle geschatte kansen naar deelname o.b.v. de covariabelen om tot de uiteindelijke gewichten te komen (later genoemd als `wght_nonresponse`). Deze waarden liggen tussen 1,00 en 8,05. We kiezen ervoor om de coëfficiënten niet af te toppen. Hiervoor baseren we ons op één van de methoden uit Potter and Zheng (2015) waarbij waarden die groter zijn dan de mediaan x factor 4 of 5 worden vervangen door deze waarde. De mediane coëfficiënt 2.8 vermenigvuldigd met 4 of 5 geeft ons een grotere waarde dan de hoogste coëfficiënt.

Tot slot worden de twee wegingscoëfficiënten, `wght_design` en `wght_nonresponse`, vermenigvuldigd tot een finale weegcoëfficiënt '`wght_final`' die corrigeert naar de non-respons én de hele populatie.

Tabel 21 Verdeling naar leeftijdscategorie – ongewogen en gewogen steekproef

	Steekproef		Gewogen steekproef	
	N	%	N	%
18-25 jaar	10998	52,2	10938,5	52,0
26-64 jaar	5029	23,9	4975,8	23,6
65 jaar en ouder	5067	24,0	5132,8	24,4
Totaal	21094	100,0	21047,1	100,0

8 Datacleaning

Voor we de data gebruiken om verdere analyses op uit te voeren, is het van belang de data te bekijken op eventuele inconsistenties. Ten eerste werd er nagegaan of filtervragen juist werden aangeduid. In de Zorgenquête 2021 wordt bevraagd of respondenten al dan niet nood hebben aan hulp of ondersteuning omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking (hulpnood) (zie bijlage 4, vraag 3). Hierna volgt de vraag of ze omwille van deze hulpnood professionele of betaalde hulp kregen (prof_h) (zie bijlage 4, vraag 4). Als respondenten professionele hulp kregen, volgen er detailvragen over deze professionele hulp. We besloten dat indien een respondent één detailvraag over professionele hulp invult, maar wanneer een respondent invult geen professionele hulp te krijgen of deze vraag niet invult, de respondent professionele hulp krijgt, “prof_h” werd bijgevolg op “ja” gezet. Daarnaast besloten we dat we niets aan te passen aan de variabele “hulpnood”, omdat deze complexer te interpreteren is. Iemand die gebruik maakt van professionele hulp, heeft niet per se een hulpnood omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking. Hetzelfde deden we voor de vragen over het verkrijgen van hulp van een familielid, buur, vriend of kennis (inf_o) (zie bijlage 4, vraag 7) en voor het verkrijgen van hulp van zorgvrijwilligers (vrw_o) (zie bijlage 4, vraag 10). Indien hierover één detailvraag werd ingevuld werd de desbetreffende filtervraag op “ja” gezet. De variabele “hulpnood” pasten we wederom niet aan.

Na het deel over hulp en ondersteuning krijgen, volgt het deel over hulp en ondersteuning geven. Dezelfde procedure, zoals hierboven beschreven, werd herhaald voor: het al dan niet kennen van iemand met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking (ntw_bep) (zie bijlage 4, vraag 13) en het al dan niet geven van verschillende informele zorgvormen: hulp geven aan familieleden, vrienden, kennissen of burens (mtzg_no, mtzg_12, mtzg_nu) (zie bijlage 4, vraag 14), hulp geven als zorgvrijwilliger (vwz_no, vwz_12, vwz_nu) (zie bijlage 4, vraag 26) en hulp geven via initiatieven van burens of burgers (bh_kerk, bh_faceb, bh_ptfm, bh_clb, bh_comte, bh_ander) (zie bijlage 4, vraag 35). Het leek ons hierbij de meest veilige keuze om bij een correctie te kiezen voor de antwoordcategorie “Ja, in de voorbije 12 maanden” en niet voor “Ja, momenteel” daar we geen info hebben of een respondent momenteel nog informele hulp aanbiedt. Daarnaast besloten we wel dat indien een respondent een vorm van informele hulp geeft, deze respondent ook iemand kent met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking en bijgevolg de variabele “ntw_bep” op “ja” wordt gezet.

Ten tweede maakten we een somvariabele aan ter controle van de variabelen “pr_eu1, pr_eu2, pr_eu3, pr_eu4” (zie bijlage 4, vraag 39) waarbij de respondenten een som van 100 euro moeten verdelen over vier soorten van hulp. Wanneer de som groter dan of kleiner dan 100 was werd er een proportionele correctie uitgevoerd zodat de som gelijk is aan 100 euro en we op deze manier geen data verliezen.

9 Aanmaak indicatoren

Op basis van de onderzoeksvragen in de projectfiche maakten we een aantal bijkomende variabelen aan. Een overzicht hiervan is terug te vinden in Tabel 22.

Tabel 22 Bijkomend aangemaakte indicatoren in finaal databestand

Variabelennaam & label	Categorieën	Uitleg
XTRA_Herkomst "Belgische of buitenlandse herkomst respondent"	1 = Belgische herkomst 2 = Buitenlandse herkomst 3 = Geen info over herkomst	Buitenlandse herkomst gedefinieerd zoals Statistiek Vlaanderen (2021) dit definieert: "De personen die legaal en langdurig in België verblijven en die voldoen aan een van de onderstaande criteria: <ul style="list-style-type: none"> - de huidige nationaliteit van de persoon is niet de Belgische nationaliteit; - de geboortenationaliteit van de persoon is niet de Belgische nationaliteit; - de geboortenationaliteit van de vader is niet de Belgische nationaliteit; de geboortenationaliteit van de moeder is niet de Belgische nationaliteit."
XTRA_hhsom "Aantal samenwonenden in huishouden"		$XTRA_hhsom = 1 + \text{sum}(\text{of } hh_1 - hh_10)$ (zie bijlage 4)
XTRA_mtzg_act "Ben je actief mantelzorger (nu of nu en in de voorbije 12 maanden)?"	0 = Nee 1 = Ja (actieve mantelzorger) 2 = Enkel in de voorbije 12 maanden mantelzorg gegeven 66 = Niet van toepassing	Is respondent al dan niet een actieve mantelzorger? Actief mantelzorg geven = <ul style="list-style-type: none"> - Nu mantelzorg geven OF - Nu en in de voorbije 12 maanden mantelzorg geven
XTRA_nivbh_hercod "Hoogst behaalde opleidingsniveau in 4 categorieën"	1 = Lager middelbaar of minder 2 = Hoger middelbaar onderwijs 3 = Hoger onderwijs 4 = Andere	Hoogst behaalde opleidingsniveau van respondent gehercodeerd in 4 categorieën
XTRA_Provincie "Provincie in Vlaanderen waar respondent woonachtig is"	1 = Antwerpen 2 = Limburg 3 = Oost-Vlaanderen 4 = West-Vlaanderen 5 = Vlaams Brabant	

Variabelennaam & label	Categorieën	Uitleg
XTRA_vwz "Heb je tijdens de voorbije 12 maanden als vrijwilliger vanuit een organisatie hulp geboden?"	1 = Nee 2 = Ja, momenteel 3 = Ja, momenteel en in de voorbije 12 maanden 4 = Enkel in de voorbije 12 maanden 66 = Niet van toepassing	Biedt de respondent hulp en ondersteuning aan als zorgvrijwilliger?
Wght_design "Design weight"		Weegcoëfficiënt: correctie voor gebruikte steekproefdesign
Wght_nonresponse "Nonresponse weight: lftd_cat*belg*geslacht*provinc where provinc is known"		Weegcoëfficiënt: correctie voor ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in de netto-steekproef door non-respons
Wght_final "Combinatie design weight en nonresponse weight"		Weegcoëfficiënt: correctie naar non-respons en de hele populatie

10 Informele zorg in cijfers

In wat volgt worden de eerste resultaten van de Zorgenquête 2021 besproken wat betreft de hoeveelheid informele zorg die ontvangen en gegeven wordt (zowel voor mantelzorg als zorgvrijwilligers). Dit wordt steeds bekeken naar de achtergrondkenmerken leeftijdscategorie, geslacht, herkomst en opleidingsniveau om zo een profiel te schetsen van de personen die informele zorg ontvangen en geven.

10.1 Zorgvragers omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking

In deze paragraaf wordt de hoeveelheid informele zorg ontvangen besproken. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar mantelzorg en hulp door zorgvrijwilligers. We bekijken hiervoor eerst hoeveel respondenten nood hebben aan hulp of ondersteuning.

10.1.1 Nood hebben aan hulp of ondersteuning

Alvorens te bespreken hoeveel respondenten effectief informele zorg ontvangen, is het van belang te bekijken hoeveel individuen effectief een hulpnood hebben door een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking. Tabel 23 toont dat 14,7% van de respondenten een hulpnood heeft.

Tabel 23 Hulpnood hebben (N = 20972)

Hulpnood	N	Percentage
Ja	3 080,2	14,7%

Noot: Gewogen frequenties en percentages voor non-respons

Tabel 24 geeft een overzicht van het hebben van een hulpnood naar de achtergrondkenmerken leeftijdscategorie, geslacht, herkomst en opleidingsniveau. Deze tabel geeft met andere woorden het profiel weer van degenen met een hulpnood. Uit deze tabel blijkt dat de hulpnood toeneemt naarmate leeftijd toeneemt. Met name van 10,5% (18-25 jaar) naar 14,4% (26-64 jaar) naar 23,9% (65+). Daarnaast hebben vrouwen een hogere hulpnood dan mannen, respectievelijk 16,7% en 12,6%. Personen met een Belgische herkomst hebben een hogere hulpnood dan personen met een buitenlandse herkomst³³ (14,8% ten opzichte van 12,4%). Tot slot neemt de hulpnood toe naarmate het opleidingsniveau van een persoon lager is: 9,9% van de personen met een diploma hoger onderwijs hebben een hulpnood ten opzichte van 25,2% van de personen met een diploma lager middelbaar onderwijs of minder.

Tabel 24 Hulpnood hebben naar achtergrondkenmerken (N = 18648)

	Hulpnood
18-25 jaar (N = 10 939)	10,5%
26-64 jaar (N = 4 971)	14,4%
65+ (N = 5063)	23,9%
Vrouw (N = 10 765)	16,7%
Man (N = 10 207)	12,6%
Belgische herkomst (N = 15 269)	14,8%
Buitenlandse herkomst (N = 3 453)	12,4%
Geen info over herkomst (N = 96)	8,2%
Lager middelbaar of minder (N = 3 257)	25,2%
Hoger middelbaar onderwijs (N = 5 774)	14,2%
Hoger onderwijs (N = 9 159)	9,9%
Ander opleidingsniveau (N = 458)	23,2%

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

³³ Voor de gebruikte definitie van “personen met een buitenlandse herkomst” zie: Tabel 22 Bijkomend aangemaakte indicatoren in finaal databestand

10.1.2 Informele zorg ontvangen

Tabel 25 geeft een overzicht van het aandeel respondenten met een hulpnood die ook effectief informele zorg ontvangen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het ontvangen van mantelzorg en het ontvangen van informele zorg van een zorgvrijwilliger. Uit de tabel kan vastgesteld worden dat het ontvangen van mantelzorg ruimer verspreid is dan het ontvangen van hulp van een zorgvrijwilliger. Respectievelijk gaat het om 68,7% van de respondenten met een hulpnood die mantelzorg ontvangen ten opzichte van 9,8% van de respondenten met een hulpnood die zorg van een zorgvrijwilliger ontvangen.

Tabel 25 Informele hulp ontvangen als er een hulpnood is (N = 2951)

Type informele hulp ontvangen	N	%
Mantelzorg	2 114,1	68,7%
Zorgvrijwilliger	287,6	9,8%

Noot: Gewogen frequenties en percentages voor non-respons

Het ontvangen van informele zorg kan tevens bekeken worden naar achtergrondkenmerken om op deze manier een profiel te schetsen van individuen die informele zorg ontvangen. Zo zien we dat het ontvangen van informele zorg toeneemt naarmate leeftijd toeneemt (zie: Tabel 26), dit zowel voor het ontvangen van mantelzorg als het ontvangen van hulp van een zorgvrijwilliger. Daarnaast ontvangen vrouwen met een hulpnood meer informele zorg dan mannen met een hulpnood, dit is wel meer uitgesproken bij mantelzorg (76,1% van de vrouwen met een hulpnood ontvangen mantelzorg ten opzichte van 58,4% van de mannen) dan bij hulp van zorgvrijwilligers (10,0% van de vrouwen met een hulpnood ontvangen hulp van een zorgvrijwilliger ten opzichte van 9,4% van de mannen). Personen met een Belgische herkomst ontvangen meer informele zorg dan personen met een buitenlandse herkomst, al zijn de verschillen niet uitermate groot. Tot slot neemt het ontvangen van informele zorg toe naarmate het opleidingsniveau lager is.

Uit voorgaande bespreking kunnen we besluiten dat het profiel van degenen met een hulpnood hetzelfde is als het profiel van degenen die het meest informele zorg ontvangen als er een hulpnood is.

Tabel 26 Informele hulp ontvangen als er een hulpnood is naar achtergrondkenmerken

	Mantelzorg	Zorgvrijwilliger
18-25 jaar (N = 1 125)	61,9%	5,6%
26-64 jaar (N = 685)	62,3%	6,2%
65+ (N = 1 141)	79,2%	15,9%
Vrouw (N = 1 719)	76,1%	10,0%
Man (N = 1 232)	58,4%	9,4%
Belgische herkomst (N = 2 207)	69,0%	9,1%
Buitenlandse herkomst ³⁴ (N = 423)	63,3%	7,0%
Geen info over herkomst (N = 6)	100,0%	0,0%
Lager middelbaar of minder (N = 789)	74,8%	14,0%
Hoger middelbaar onderwijs (N = 798)	68,8%	8,2%
Hoger onderwijs (N = 909)	59,8%	3,4%
Ander opleidingsniveau (N = 101)	77,4%	12,2%

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

10.2 Zorggevers omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking

In deze paragraaf wordt de hoeveelheid informele zorg geven besproken. Hierbij wordt wederom een onderscheid gemaakt naar individuen die zich engageren als mantelzorger en als zorgvrijwilliger. Eerst bekijken we hoeveel respondenten een potentiële zorgvrager in hun netwerk hebben.

10.2.1 Potentiële zorgvrager in netwerk

Alvorens te bekijken hoeveel informele zorg er gegeven wordt is het van belang te bekijken hoeveel respondenten iemand kennen met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem. Dit geeft weer hoeveel respondenten een potentiële zorgvrager in hun netwerk hebben. Uit Tabel 27 kunnen we vaststellen dat 60,0% van de respondenten een potentiële zorgvrager in zijn of haar netwerk heeft.

Tabel 27 Iemand kennen met langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem (N = 20825)

Iemand kennen met langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem?	N	%
Ja	12 497,4	60,0%

Noot: Gewogen frequenties en percentages voor non-respons

³⁴ Er werd niet gecontroleerd of het netwerk van personen met buitenlandse herkomst al dan niet woonachtig is in het buitenland.

We kunnen dit tevens bekijken naar achtergrondkenmerken. Dit geeft het profiel weer van degenen die een potentiële zorgvrager in hun netwerk hebben. Uit Tabel 28 kan vastgesteld worden dat naarmate leeftijd toeneemt het hebben van een potentiële zorgvrager in je netwerk afneemt, van 64,5% (18-25 jaar) naar 50,5% (65+). Het aandeel vrouwen met een potentiële zorgvrager in hun netwerk is hoger dan het aandeel mannen (63,8% ten opzichte van 56,0%). Daarnaast is het aandeel personen met een Belgische herkomst die iemand kennen met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem hoger dan het aandeel personen met een buitenlandse herkomst (61,0% ten opzichte van 48,2%). Tot slot zien we dat naarmate het opleidingsniveau toeneemt, het aandeel personen met een potentiële zorgvrager in hun netwerk toeneemt.

Tabel 28 Iemand kennen met langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar achtergrondkenmerken

	Potentiële zorgvrager in netwerk
18-25 jaar (N = 10 880)	64,5%
26-64 jaar (N = 4 926)	59,8%
65+ (N = 5019)	50,5%
Vrouw (N = 10 671)	63,8%
Man (N = 10 154)	56,0%
Belgische herkomst (N = 15 248)	61,0%
Buitenlandse herkomst (N = 3 451)	48,2%
Geen info over herkomst (N = 96)	44,1%
Lager middelbaar of minder (N = 3 251)	48,1%
Hoger middelbaar onderwijs (N = 5 783)	58,1%
Hoger onderwijs (N = 9 142)	63,1%
Ander opleidingsniveau (N = 456)	48,8%

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

10.2.2 Informele zorg geven

Uit Tabel 29 kunnen we het aandeel respondenten afleiden die informele hulp aanbieden als ze een potentiële zorgvrager in hun netwerk hebben. We bekijken dit voor twee types informele zorggevers: mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Er kan vastgesteld worden dat het geven van mantelzorg breder verspreid is dan het geven van informele zorg als zorgvrijwilliger. 25,1% van de respondenten met een potentiële zorgvrager in hun netwerk zijn actief mantelzorger. Dit wil zeggen dat ze momenteel mantelzorg geven of momenteel en in de voorbije 12 maanden mantelzorg hebben gegeven. De percentages van zorgvrijwilligers liggen beduidend lager: 1,3% van de respondenten met een potentiële zorgvrager in zijn of haar netwerk geeft momenteel zorg als zorgvrijwilliger, 0,5% doet dit momenteel en in de voorbije 12 maanden en 4,6% deed dit enkel in de voorbije 12 maanden.

Tabel 29 Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem (N = 11518)

Type informele zorg geven	N	%
Mantelzorg:		
- Actief	3 058,1	25,1%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	3 671,3	30,1%
Zorgvrijwilliger:		
- Momenteel	153,2	1,3%
- Momenteel en in de voorbije 12 maanden	62,2	0,5%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	525,7	4,6%

Noot: Gewogen frequenties en percentages voor non-respons

Tabel 30 geeft een overzicht weer van het aandeel informele zorg aanbieden als je een potentiële zorgvrager in je netwerk hebt naar leeftijdscategorieën. Uit deze tabel kunnen we afleiden dat voornamelijk 26-64-jarigen mantelzorg aanbieden (62,5%). Ook zien we in deze leeftijdscategorie dat 33,4% van de 26- tot 64-jarigen actief mantelzorg geven. Maar ook in de andere leeftijdscategorieën kunnen we zien dat meer dan 50% van de 18-25-jarigen (51,5%) en 65-plussers (56,7%) die een potentiële zorgvrager in hun netwerk hebben, mantelzorg geven. Bij de zorgvrijwilligers zien we dat voornamelijk 65-plussers hulp als zorgvrijwilliger aanbieden.

Tabel 30 Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar leeftijdscategorieën (N = 11518)

Type informele zorg geven	18-25 (N = 6834)	26-64 (N = 2870)	65+ (N = 2489)
Mantelzorg:			
- Actief	22,2%	33,4%	23,3%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	29,3%	29,1%	33,4%
- <i>Totaal mantelzorgers</i>	<i>51,5%</i>	<i>62,5%</i>	<i>56,7%</i>
Zorgvrijwilliger:			
- Momenteel	0,9%	1,6%	2,1%
- Momenteel en in de voorbije 12 maanden	0,5%	0,6%	0,7%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	4,6%	2,4%	7,1%
- <i>Totaal zorgvrijwilligers</i>	<i>6,0%</i>	<i>4,6%</i>	<i>9,9%</i>

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

In Tabel 31 kan vastgesteld worden dat voornamelijk vrouwen zich engageren om informele zorg aan te bieden, zowel als mantelzorgers als als zorgvrijwilliger.

Tabel 31 Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar geslacht (N = 11518)

Type informele zorg geven	Vrouw (N = 6668)	Man (N = 5526)
Mantelzorg:		
- Actief	27,5%	22,1%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	31,0%	29,0%
- <i>Totaal mantelzorgers</i>	<i>58,5%</i>	<i>51,1%</i>
Zorgvrijwilliger:		
- Momenteel	1,7%	0,9%
- Momenteel en in de voorbije 12 maanden	0,6%	0,5%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	5,2%	3,9%
- <i>Totaal zorgvrijwilligers</i>	<i>7,5%</i>	<i>5,3%</i>

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

Naar herkomst zien we niet zo'n beduidend grote verschillen in het aanbieden van informele zorg wanneer iemand een potentiële zorgvrager in zijn of haar netwerk heeft (zie: Tabel 32). Wat betreft mantelzorg geven is het aandeel personen met een Belgische herkomst het hoogst, namelijk 53,3% ten opzichte van 5,8%. Voor hulp geven als zorgvrijwilliger zien we het omgekeerde, hier is het aandeel personen met een buitenlandse herkomst het hoogst (7,1% ten opzichte van 6,0%).

Tabel 32 Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar herkomst (N = 10903)

Type informele zorg geven	Belgische herkomst (N = 9283)	Buitenlandse herkomst (N = 1662)	Geen info over herkomst (N = 40)
Mantelzorg:			
- Actief	24,5%	20,9%	25,9%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	28,8%	29,9%	40,5%
- <i>Totaal mantelzorgers</i>	<i>53,3%</i>	<i>50,8%</i>	<i>66,4%</i>
Zorgvrijwilliger:			
- Momenteel	1,2%	1,5%	0,0%
- Momenteel en in de voorbije 12 maanden	0,4%	0,9%	0,0%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	4,4%	4,7%	0,0%
- <i>Totaal zorgvrijwilligers</i>	<i>6,0%</i>	<i>7,1%</i>	<i>0,0%</i>

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

Tot slot kunnen het geven van informele zorg ook naar opleidingsniveau bekijken (zie: Tabel 33). Wat betreft mantelzorg zien we in totaal quasi geen verschillen. Wel zien we dat wanneer het over actief mantelzorg geven gaat, actief mantelzorg geven stijgt naarmate het opleidingsniveau hoger is. Voor de zorgvrijwilligers zien we een omgekeerd patroon: hoe lager het opleidingsniveau, hoe hoger het aandeel personen dat zich engageert als zorgvrijwilliger.

Tabel 33 Informele zorg geven als je iemand kent met een langdurige ziekte, beperking of gezondheidsprobleem naar opleidingsniveau (N = 10828)

Type informele zorg geven	Lager middelbaar of minder (N = 1550)	Hoger middelbaar onderwijs (N = 3361)	Hoger onderwijs (N = 5769)	Andere (N = 220)
Mantelzorg:				
- Actief	20,9%	22,1%	26,0%	28,9%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	31,9%	30,3%	26,8%	35,9%
- <i>Totaal mantelzorgers</i>	<i>52,8%</i>	<i>52,4%</i>	<i>52,8%</i>	<i>64,8%</i>
Zorgvrijwilliger:				
- Momenteel	2,2%	0,9%	1,2%	2,5%
- Momenteel en in de voorbije 12 maanden	0,7%	0,4%	0,5%	2,0%
- Enkel in de voorbije 12 maanden	6,0%	4,3%	4,0%	3,5%
- <i>Totaal zorgvrijwilligers</i>	<i>8,9%</i>	<i>5,6%</i>	<i>5,7%</i>	<i>8,0%</i>

Noot: Gewogen percentages voor non-respons

11 Conclusie

De Zorgenquête 2021 werd opgesteld met het doel een cijfermatig beeld te verwerven van verschillende informele zorgvormen bij Vlamingen van 18 jaar en ouder. Hierbij werd een focus gelegd op twee groepen informele zorggevers: mantelzorgers en zorgvrijwilligers. De studie maakte expliciet de keuze om extra aandacht te besteden aan de leeftijdsgroep van 18 tot 25 jaar en personen boven de 64 jaar omdat deze in voorgaand onderzoek minder belicht werden (Bronselaer et al., 2018).

We stelden een vragenlijst op, gebaseerd op verkennend onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen (Bronselaer et al., 2018), die we herwerkten en aanpasten na een uitgebreide pilootstudie. De survey gaat uit van een random steekproef van 21096 personen van 18 jaar en ouder die zich in een privaat huishouden in het Vlaams Gewest bevinden getrokken uit het Rijksregister. We maakten gebruik van een gestratificeerde steekproef voor drie leeftijdsgroepen: 18-25 jaar; 26-64 jaar en 65 jaar en ouder. Hierbij werd zowel expliciete stratificatie toegepast om voldoende aantallen in elke leeftijdsgroep te selecteren. Daarnaast werd om het toeval te verhelpen impliciete stratificatie toegepast naar nationaliteit, geslacht en leeftijd.

Op voorhand werden een aantal doelstellingen opgesteld met betrekking tot het responscijfer en het minimaal behalen van volgende aantallen in de netto-steekproef:

- Een responscijfer van respectievelijk 20, 30 en 40% in de respectievelijke leeftijdsgroepen
- 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep
- 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep
- 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep
- 384 zorgvrijwilligers in de volledige netto-steekproef

Het responspercentage voor de 18- tot en met 25-jarigen bedraagt 30,7%, voor de 26- tot en met 64-jarigen 35,4% en voor de 65-plussers 45,0%. De vooropgestelde streefdoelen met betrekking tot de responspercentages in elke leeftijdscategorie werden hierdoor behaald. In totaal kent de Zorgenquête 2021 een responscijfer van 35,3% en een totale netto-steekproefomvang van 7439 respondenten. Het streefdoel van minimaal 1537 Vlamingen in elke leeftijdsgroep in de netto-steekproef werd bereikt. De aantallen die bereikt werden in de netto-steekproef zijn: 3381 respondenten van 18-25 jaar, 1779 respondenten van 26-64 jaar en 2279 respondenten van 65 jaar en ouder. Daarnaast streefden we naar 384 actieve mantelzorgers in elke leeftijdsgroep, dit streefdoel werd enkel bereikt voor de 18- tot en met 25-jarigen (495 actieve mantelzorgers). In de leeftijdsgroep 26 tot en met 64 jaar telden we 352 actieve mantelzorgers en bij de 65-plussers telden we 260 actieve mantelzorgers. Het streefdoel van 384 personen met een langdurige ziekte of handicap in elke leeftijdsgroep in de netto-steekproef werd behaald. Voor de respectievelijke leeftijdsgroepen gaat het om respectievelijk 493, 477 en 814 respondenten met een langdurige ziekte of handicap. Tot slot telden we 267 zorgvrijwilligers in de totale netto-steekproef, waardoor het vooropgestelde streefdoel niet werd behaald.

De survey leverde volgende algemene verdelingen op: 14,7% van de respondenten hebben een hulpnood; 68,7% hiervan ontvangt hulp van een mantelzorger en 9,8% hiervan ontvangt hulp van een zorgvrijwilliger. Daarnaast heeft 60,0% van de respondenten een potentiële zorgvrager in zijn of haar netwerk. 25,1% hiervan geeft actief mantelzorg en 30,1% enkel in de voorbije 12 maanden. Het aantal zorgvrijwilligers als je een potentiële zorgvrager in je netwerk hebt ligt beduidend lager. 1,3% van de respondenten met een potentiële zorgvrager in hun netwerk is momenteel zorgvrijwilliger, 0,5% is dat momenteel en in de voorbije 12 maanden en 4,6% was dat enkel in de voorbije 12 maanden.

Een meer diepgaande analyse van de resultaten zal terug te vinden zijn in het inhoudelijk vervolgrapport van deze studie. De data van de Zorgenquête 2021 zijn beschikbaar voor verder onderzoek. De aanvraag hiervoor kan gebeuren bij het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (contactpersoon: Joost Bronselaer).

Literatuur

Bronselaeer, J., Demeyer, B., Vandezande, V., & Boer, L. V. (2018). *Wat weten we (niet) over informele zorg in Vlaanderen? Voorstel voor het dichten van de cijfer- en kennislacunes.* https://www.departementwvg.be/sites/default/files/media/InformeleZorgInVlaanderen_rapport.pdf

Dillman, D. A., Christian, L. M., & Smyth, J. D. (2014). *Internet, phone, mail, and mixed-mode surveys. the tailored design method (4 ed. ed.)* [Book]. Wiley. <https://vpn.uantwerpen.be?url=https%3a%2f%2fsearch.ebscohost.com%2flogin.aspx%3fdirect%3dtrue%26AuthType%3dip%2curl%2cuid%26db%3dcat01187a%26AN%3dABC.c.lvd.14310385%26lanq%3dnl%26site%3deds-live>

Gemeente- en Stadsmonitor Vlaanderen. (2017). Stadsmonitor 2017: Een monitor voor leefbare en duurzame Vlaamse steden. Brussel: Agentschap Binnenland Bestuur

Lavrakas, P. J. (2008). *Refusal Conversion.* In P. J. Lavrakas (Ed.), *Encyclopedia of Survey Research Methods (Vol. 1-0)*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Potter, F., & Zheng, Y. (2015). *Methods and issues in trimming extreme weights in sample surveys. Proceedings of the American Statistical Association, Section on Survey Research Methods,*

Statistiek Vlaanderen. (2021). *Bevolking naar herkomst.* <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/ksmd-105-bevolking-naar-herkomst>

The American Association for Public Opinion Research. (2016). *Standard Definitions: Final Dispositions of Case Codes and Outcome Rates for Surveys.* https://www.aapor.org/AAPOR_Main/media/publications/Standard-Definitions20169theditionfinal.pdf

Bijlagen

1. Veldwerkdocumenten pilootstudie

1.1. Introductiebrief

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

U werd geselecteerd op basis van een toevallige trekking uit het Rijksregister om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit van Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het is de eerste keer dat we dit uitgebreide onderzoek doen. Naast uzelf ontvangen meer dan twintigduizend andere Vlamingen van 18 jaar en ouder deze uitnodiging om deel te nemen aan dit onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Wat is informele zorg? En wie zijn 'wij'?

Informele zorg kan opgevat worden als alle zorg en ondersteuning die niet door professionelen wordt geboden en niet als beroepsarbeid wordt vergoed. Informele zorg is een breed begrip, om dit beter te begrijpen zijn wij geïnteresseerd in uw stem.

Wij zijn onderzoekers verbonden aan de Universiteit van Antwerpen en doen dit in opdracht van de Vlaamse overheid. Het onderzoeksbureau M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Wie vult de vragenlijst in?

De persoon naar wie deze vragenlijst is verzonden moet de vragenlijst invullen. De naam van deze persoon vindt u op deze brief. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Hoe u moet deelnemen leest u op de ommezijde.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor familieleden, vrienden, kennissen of bureu. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven of van anderen ontvangen.

Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld. De resultaten worden anoniem verwerkt.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser)
en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Voor vragen over privacy en databescherming kunt u contact opnemen met de verantwoordelijke van de Vlaamse Overheid voor bescherming van persoonsgegevens, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

1.2. Deelnamebrief zending 2

1.2.1. Online

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Ongeveer een week geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor familieleden, vrienden, kennissen of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven of van anderen ontvangen.

Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld. De resultaten worden anoniem verwerkt.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgende mailadres zorgenquete@uantwerpen.be

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Voor vragen over privacy en databescherming kunt u contact opnemen met de verantwoordelijke van de Vlaamse Overheid voor bescherming van persoonsgegevens, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

1.2.2. Papier

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Ongeveer een week geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, voegen wij alvast een papieren vragenlijst toe. De ingevulde vragenlijst kunt u - bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de bijgevoegde envelop. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te kleven.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor familieleden, vrienden, kennissen of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven of van anderen ontvangen.

Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld. De resultaten worden anoniem verwerkt.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Voor vragen over privacy en databescherming kunt u contact opnemen met de verantwoordelijke van de Vlaamse Overheid voor bescherming van persoonsgegevens, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

1.3. Herinneringsbrief zending 3

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Een tijdje geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Daar wij momenteel nog niet over uw antwoorden op deze vragenlijst beschikken, zouden wij het bijzonder op prijs stellen mocht u alsnog de vragen kunnen beantwoorden.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, vindt u hierbij een papieren vragenlijst. De ingevulde vragenlijst kunt u - bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de bijgevoegde envelop. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te kleven.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor familieleden, vrienden, kennissen of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven of van anderen ontvangen.

Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld. De resultaten worden anoniem verwerkt.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Voor vragen over privacy en databescherming kunt u contact opnemen met de verantwoordelijke van de Vlaamse Overheid voor bescherming van persoonsgegevens, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

2. Veldwerkdocumenten hoofdstudie

2.1. Introductiebrief

18-25-jarigen (online met incentive)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

U werd geselecteerd op basis van een toevallige trekking uit het Rijksregister om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit van Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek. Naast uzelf ontvangen meer dan twintigduizend andere Vlamingen van 18 jaar en ouder deze uitnodiging om deel te nemen aan dit onderzoek.

Het is de eerste keer dat we dit uitgebreide onderzoek doen. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Uw deelname zal namelijk bijdragen tot het nieuwe Vlaamse beleid rond informele zorg. Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Wat is informele zorg?

Mensen kunnen door een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking soms hulp nodig hebben. Dit kan zijn vanaf de geboorte, doorheen het leven of op latere leeftijd. Mogelijk heb je zelf hulp en ondersteuning nodig, en / of help of ondersteun je iemand in je (nabije) omgeving. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, buren, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

Wie vult de vragenlijst in?

De persoon naar wie deze vragenlijst is verzonden moet de vragenlijst invullen. De naam van deze persoon vindt u op deze brief. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

We betalen u voor deelname !

Als dank voor uw deelname, krijgt iedere deelnemer van ons een geschenkbond van 5 Euro indien je binnen de 7 dagen de vragenlijst invult. Als u op het einde van de vragenlijst komt, kan u uw gegevens opgeven (die houden we apart bij van uw antwoorden) en we sturen na het einde van dit onderzoek een geschenkbond van 5 Euro op.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07. Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

26-64-jarigen (online)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

U werd geselecteerd op basis van een toevallige trekking uit het Rijksregister om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit van Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek. Naast uzelf ontvangen meer dan twintigduizend andere Vlamingen van 18 jaar en ouder deze uitnodiging om deel te nemen aan dit onderzoek.

Het is de eerste keer dat we dit uitgebreide onderzoek doen. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Uw deelname zal namelijk bijdragen tot het nieuwe Vlaamse beleid rond informele zorg. Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Wat is informele zorg?

Mensen kunnen door een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking soms hulp nodig hebben. Dit kan zijn vanaf de geboorte, doorheen het leven of op latere leeftijd. Mogelijk heb je zelf hulp en ondersteuning nodig, en / of help of ondersteun je iemand in je (nabije) omgeving. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, buren, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

Wie vult de vragenlijst in?

De persoon naar wie deze vragenlijst is verzonden moet de vragenlijst invullen. De naam van deze persoon vindt u op deze brief. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

65 jaar en ouder (online)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

U werd geselecteerd op basis van een toevallige trekking uit het Rijksregister om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit van Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek. Naast uzelf ontvangen meer dan twintigduizend andere Vlamingen van 18 jaar en ouder deze uitnodiging om deel te nemen aan dit onderzoek.

Het is de eerste keer dat we dit uitgebreide onderzoek doen. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Uw deelname zal namelijk bijdragen tot het nieuwe Vlaamse beleid rond informele zorg. Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Wat is informele zorg?

Mensen kunnen door een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking soms hulp nodig hebben. Dit kan zijn vanaf de geboorte, doorheen het leven of op latere leeftijd. Mogelijk heb je zelf hulp en ondersteuning nodig, en / of help of ondersteun je iemand in je (nabije) omgeving. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, buren, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of buren. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

Wie vult de vragenlijst in?

De persoon naar wie deze vragenlijst is verzonden moet de vragenlijst invullen. De naam van deze persoon vindt u op deze brief. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser)
en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, dan ontvangt u volgende week een papieren vragenlijst met bijgevoegde envelop.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

2.2. Deelnamebrief zending 2

18-25-jarigen (online met incentive)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Ongeveer twee weken geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burens, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burens. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

We betalen u voor deelname!

Als dank voor uw deelname, krijgt iedere deelnemer van ons een geschenkbond van 5 Euro indien je binnen de 7 dagen de vragenlijst invult. Als je op het einde van de vragenlijst komt, kan je je gegevens opgeven (die houden we apart bij van uw antwoorden) en we sturen na het einde van dit onderzoek geschenkbond van 5 Euro op.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

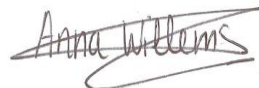
Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

26-64-jarigen (online)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Ongeveer een week geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, buren, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of buren. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

65 jaar en ouder (online of papieren versie)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Ongeveer een week geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen. Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, voegen wij alvast een papieren vragenlijst toe. De ingevulde vragenlijst kunt u - bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de bijgevoegde envelop. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te kleven.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetectvlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burenen, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burenen. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

2.3. Deelnamebrief zending 3

18-25-jarigen (online met incentive)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Een tijdje geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek.

Als u de vragenlijst al online hebt ingevuld, willen we u daarvoor alvast bedanken. Hebt u dat nog niet gedaan, dan kan dat nog altijd. We kunnen alleen betrouwbare resultaten bekomen als zo veel mogelijk mensen deelnemen.

Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Hoe deelnemen?

- Vul de vragenlijst online in. Gelieve dit binnen de week te doen.
- Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX
- Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burens, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burens. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

We betalen u voor deelname!

Als dank voor uw deelname, krijgt iedere deelnemer van ons een geschenkbond van 5 Euro indien je binnen de 7 dagen de vragenlijst invult. Als je op het einde van de vragenlijst komt, kan je je gegevens opgeven (die houden we apart bij van uw antwoorden) en we sturen na het einde van dit onderzoek geschenkbond van 5 Euro op.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

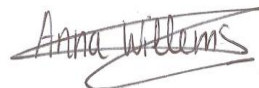
Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans
Promotor

Anna Willems
Onderzoekster
zorgenquete@uantwerpen.be

26-64-jarigen en 65 jaar en ouder (online of papieren versie)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Een tijdje geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek

Daar wij momenteel nog niet over uw antwoorden op deze vragenlijst beschikken, zouden wij het bijzonder op prijs stellen mocht u alsnog de vragen kunnen beantwoorden. Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, vindt u hierbij een papieren vragenlijst. De ingevulde vragenlijst kunt u - bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de bijgevoegde envelop. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te kleven.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burens, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burens. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

2.4. Herinneringsbrief zending

26-64-jarigen (online of papieren versie met incentive)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Een tijdje geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek

Daar wij momenteel nog niet over uw antwoorden op deze vragenlijst beschikken, zouden wij het bijzonder op prijs stellen mocht u alsnog de vragen kunnen beantwoorden. Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, kunt u de papieren vragenlijst die wij u eerder stuurden gebruiken. De ingevulde vragenlijst kunt u – bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de envelop die bijgevoegd was. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te klevens.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burens, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burens. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking

We betalen u voor deelname !

Als dank voor uw deelname, krijgt iedere deelnemer van ons een geschenkbond van 5 Euro indien u binnen de 7 dagen de online of papieren vragenlijst invult of terugstuurt in de bijgevoegde envelop. Deze geschenkbond zal automatisch verzonden worden naar iedere deelnemer die de enquête volledig ingevuld heeft. Uw bon is gekoppeld aan uw toegangscode, dat op zichzelf gekoppeld staat aan u. Deze gegevens houden we apart bij van uw antwoorden en worden na het einde van dit onderzoek verwijderd.

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvg@vlaanderen.be.

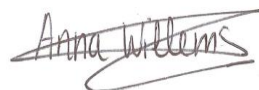
Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

65 jaar en ouder (online of papieren versie)

Betreft: Zorgenquête 2021

Geachte,

Een tijdje geleden kregen u en twintigduizend andere Vlamingen een uitnodiging om deel te nemen aan een onderzoek naar informele zorg in Vlaanderen. Dit onderzoek wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. M.A.S. helpt ons bij de praktische uitvoering van het onderzoek.

Dit onderzoek is heel belangrijk, want uw deelname zal rechtstreeks bijdragen tot het nieuwe Vlaams beleid rond informele zorg. **Elke stem is daarom belangrijk, ook diegene die geen informele zorg krijgen of geven.** Er zijn geen juiste of foute antwoorden. Het gaat om wat jij doet, denkt of ervaart. Al uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en enkel verwerkt voor de doeleinden van het onderzoek

Daar wij momenteel nog niet over uw antwoorden op deze vragenlijst beschikken, zouden wij het bijzonder op prijs stellen mocht u alsnog de vragen kunnen beantwoorden. Het is noodzakelijk dat de persoon aan wie de vragenlijst gericht is, de vragen beantwoordt en niet iemand anders. Indien deze persoon de vragenlijst niet kan invullen (bv. wegens ziekte, afwezigheid, overlijden), is het niet de bedoeling dat iemand anders de vragenlijst invult. Uw deelname is vrijwillig en u kunt op elk moment beslissen om uw medewerking te stoppen.

Mocht u niet in de mogelijkheid zijn om deze vragenlijst online in te vullen, kunt u de papieren vragenlijst die wij u eerder stuurden gebruiken. De ingevulde vragenlijst kunt u – bij voorkeur binnen een week - eenvoudig terugsturen in de envelop die bijgevoegd was. Het adres is voorgedrukt en u hoeft geen postzegels te klevens.

U kan ook nog steeds online deelnemen.

Ga daarvoor naar www.zorgenquetevlaanderen.be (in te tikken als URL of adres in uw internetbrowser) en tik deze code in: XXXXX

Ofwel scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet.

Over deze vragenlijst

Wij stellen vragen over het helpen en zorgen voor of door familieleden, vrienden, kennissen, burens, vrijwilligers via een organisatie of initiatieven van burgers of burens. Het kan om vele vormen van hulp en ondersteuning gaan: van praktische hulp, hulp bij persoonlijke verzorging tot emotionele steun en gezelschap, van enkele keren per jaar tot bijna elke dag. Hierbij willen we aandacht hebben voor de hele brede waaier aan manieren waarop Vlamingen informele zorg aan elk geven, van anderen ontvangen of in hun (nabije) omgeving personen kennen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking

Hebt u nog vragen?

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met invullen van de vragenlijst, kunt u ons contacteren op het volgend mailadres zorgenquete@uantwerpen.be of telefonisch van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 16 uur op het nummer 0476 01 46 07.

Als u vragen hebt of hulp nodig hebt met de toegang tot de digitale vragenlijst, kunt u steeds terecht bij het onderzoeksbureau M.A.S. van maandag tot en met vrijdag tussen 9 en 18 uur op het gratis nummer 0800.94377.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor dit onderzoek. U hebt het recht om uw persoonsgegevens in te zien, te wijzigen of te laten verwijderen. U kunt ook vragen om de verwerking ervan te beperken. Omdat we de resultaten zo verwerken dat deze na ontvangst niet meer aan u uniek kunnen worden gelinkt, kunnen wij u deze rechten, na ontvangst, niet meer verlenen. U hebt steeds het recht om klacht in te dienen bij de Vlaamse Toezichtcommissie. Voor meer vragen over privacy en gegevensbescherming kunt u contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, veiligheidsconsulent.dwvvg@vlaanderen.be.

Wij danken u alvast hartelijk voor uw tijd en uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Prof. dr. Dimitri Mortelmans

Promotor

Anna Willems

Onderzoekster

zorgenquete@uantwerpen.be

3. Overzicht copyright van de meetinstrumenten in de Zorgenquête 2021

MODULE	Concept(en)	Definitie	Vragenlijst	Instrument (gevalideerd)	Publicatie / Opmerkingen
Gezondheid	Zelfredzaamheid	<p>ADL-beperkingen omvat persoonsverzorging en bewegen: zich wassen, aankleden en schoenen aantrekken, in huis rondlopen, buitenshuis te gaan.</p> <p>IADL-beperkingen omvatten instrumentele activiteiten: lichthuishoudelijk werk, zwaar huishoudelijk werk, administratie, boodschappen doen</p> <p>Concept zelfredzaamheid:</p> <p>Matig afhankelijk (afhankelijk op 1 domein): uitsluitend hulp nodig voor één of meer huishoudelijke activiteiten, geen hulp nodig op vlak van persoonsverzorging of bewegingsactiviteiten;</p> <p>Sterk afhankelijk (afhankelijk op 2 domeinen): geen hulp nodig voor de persoonsverzorging, wel hulp nodig bij één of twee bewegingsactiviteiten en bij huishoudelijke activiteiten;</p> <p>Zeer sterk afhankelijk (afhankelijk op 3 domeinen): hulp nodig bij één of twee activiteiten op vlak van persoonsverzorging, wat meestal gepaard gaat met beperkingen op het vlak van</p>	<p>Stadsmonitor, editie 2017</p> <p>Vlaamse hoofdvragenlijst ronde 9 2018/2019 European Social Survey</p> <p>Europese enquête over de kwaliteit van het bestaan 2007</p> <p>BelRai (Sociaal Supplement v5)</p> <p>....</p>	Katz ADL schaal	<p>- Katz S, Ford AB, Moskowitz RW, Jackson BA, Jaffe MW. Studies of illness in the aged: the index of ADL: a standardized measure of biological and psychosocial function. JAMA. 1963 Sep 21;185:914-9195.</p> <p>- Katz S, Akpom CA. 12. Index of ADL. Medical care. 1976 May;14(5 Suppl):116-118</p> <p>- ...</p>

MODULE	Concept(en)	Definitie	Vragenlijst	Instrument (gevalideerd)	Publicatie / Opmerkingen
		beweging en huishoudelijke activiteiten.			
	Depressieve symptomen	Een zelfbeoordelingslijst om depressieve klachten of gevoelens te meten. Een hogere score kan wijzen op een hogere frequentie van depressieve klachten	Opgenomen o.a. in ronde 3,6 en 7 van de ESS Vlaanderen: Epidemiology Research on Dementia in Antwerp (erda)-survey, die zich beperkte tot ouderen. Nederland: onderzoek onder ouderen: de Longitudinal Aging Study Amsterdam	8- itemversie van de Center of Epidemiological Studies Depression Scale (ces-d) De Nederlandse vertaling werd gevalideerd door Bouma e.a. (1995) .	- S. Van de Velde, K. Levecque, P. Bracke. Flanders versus the Netherlands: focus on differences between depressive symptoms in men and women measured on the basis of CES-D8 - ...
	De ingekorte schaal voor algemene, emotionele en sociale eenzaamheid	Loneliness is an indicator of social well-being and pertains to the feeling of missing an intimate relationship (emotional loneliness) or missing a wider social network (social loneliness). The 6-item De Jong Gierveld Loneliness Scale is a reliable and valid measurement instrument for overall, emotional, and social loneliness that is suitable for large surveys. Sociale eenzaamheid: samenhangend met de afwezigheid van een bredere kring van contacten of sociaal netwerk (familie, vrienden, collega's, mensen in de buurt. Emotionele eenzaamheid: gerelateerd aan de afwezigheid van een intieme relatie of	Scheiding in Vlaanderen (SIV) ...	De Jong Gierveld & Van Tilburg (2008) eenzaamheidsschaal 6-itemversie	- Jenny de Jong Gierveld & Theo van Tilburg VU University, Faculty of Social Sciences, Department of Sociology https://home.fsw.vu.nl/tg.van.tilburg/manual_loneliness_scale_1999.html - De Jong Gierveld & Van Tilburg (2006). Loneliness and social isolation. In D. Perlman & A. Vangelisti (Eds.), The Cambridge handbook of personal relationships (pp. 485-500). Cambridge, UK: Cambridge University Press. - Van Beuningen, Coumans & Moonen (2018). Het meten van eenzaamheid. CBS paper (pdf) - ...

MODULE	Concept(en)	Definitie	Vragenlijst	Instrument (gevalideerd)	Publicatie / Opmerkingen
		vertrouwenspersoon (een partner, goede vriend of vriendin)			
Overheid en informele zorg	Opvattingen over wat al dan niet onder de verantwoordelijkheid van de overheid zou moeten vallen	The concept Attitudes towards welfare state scope and responsibilities (AttScope) is an absolute key concept in the welfare attitudes literature, and refers to citizens' preferences regarding the legitimate scope of government activities. It focuses on attitudes towards government intervention in the domain of pensions, unemployment benefits and child care.	ESS round 4 (2008) ESS round 8 (2016)		<ul style="list-style-type: none"> - - Svalfors, S. (2012). Welfare attitudes in Europe: Topline Results from Round 4 of the European Social Survey. - - Svalfors, S. (2008). The generational contract in Sweden: age-specific attitudes to age-related policies. <i>Policy and Politics</i>, 36(3), 381-396. doi:10.1332/030557308x307720 - - Van Oorschot, W., Reeskens, T., & Meuleman, B. (2012). Popular perceptions of welfare state consequences: A multilevel, cross-national analysis of 25 European countries. <i>Journal of European Social Policy</i>, 22(2), 181-197. doi:10.1177/0958928711433653 - - Laenen, T., & van Oorschot, W. (2020). Change or Continuity in Europeans' Welfare Attitudes? In <i>Welfare State Legitimacy in Times of Crisis and Austerity</i>: Edward Elgar Publishing. - - Topline results from round 8/4 of the European social Survey (pdf) - - ...

4. Vragenlijst hoofdstudie

Zorgenquête 2021

Belangrijke informatie vooraf

Neem je tijd om elke vraag rustig door te nemen. We hebben onze vragen zo opgesteld dat we niemand uitsluiten. Indien een vraag niet voor jouw situatie van toepassing is, volg

Let op! Als je bij een vraag leest “*kruis per activiteit één hokje aan*”, willen we je vragen om bij elke activiteit jouw antwoord aan te kruisen. Als er een activiteit niet van toepassing is, duid je “niet” aan.

Hoe invullen?

- Vul de vragenlijst in met een zwarte of blauwe balpen (geen potlood of viltstift).
Zet een duidelijk kruisje in het vakje van jouw keuze.

Bijv.: Woon je alleen?

 ja

 nee

Indien jij je **vergist** hebt, dan laat je het foute vakje staan en **kleur het goede vakje helemaal in**.

Bijv: Woon je alleen?

 ja

 nee (*dit is het juiste antwoord*)

- Als je iets in een invulvak wil noteren, gebruik dan steeds **HOOFDLETTERS**.

Wij willen je al van harte bedanken voor jouw deelname!

Opstart

1 Wat is je leeftijd in jaren?

Vul beide vakjes in.

2 Met welk geslacht identificeer je jezelf?

 Man

 Een andere optie. Hoe zou jij jezelf beschrijven?

 Vrouw

Hulp en ondersteuning krijgen

3 Heb jij zelf nood aan hulp of ondersteuning omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?

Een langdurige ziekte of beperking kan van alles betekenen: een lichamelijke of verstandelijke handicap, (beginnende) dementie of geheugenprobleem, psychische kwetsbaarheid, een verslavingsproblematiek, algemene beperkingen door ouderdom of een chronische of terminale ziekte zoals kanker, hartziekte, suikerziekte, long- of nieraandoening.

Nee ➔ Ga naar vraag 13

Ja

4 Heb jij tijdens de voorbije 12 maanden zelf professionele of betaalde hulp gekregen omwille van je ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?

Nee ➔ Ga naar vraag 6

Ja

5 Van welke diensten, zorgverleners of voorzieningen heb je hulp gekregen tijdens de voorbije 12 maanden?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Een dienst voor gezinshulp of aanvullende thuiszorg
- Een thuisverpleegkundige
- Een klusjesdienst, poetshulp of een dienst warme maaltijden
- Thuiszorgdiensten van gemeente of OCMW (bv. Warme maaltijdendienst)
- Een oppasdienst
- Dag- of nachtopvang in een woonzorgvoorziening (rusthuis)
- Kortverblijf in een woonzorgcentrum (rusthuis)
- Van een andere voorziening zoals een psychiatrische voorziening
- Een therapeut/psycholoog/centrum voor geestelijke gezondheid
- Een arts/specialist
- Een kinesist, logopedist of ergotherapeut
- Een (gezondheid)applicatie of toepassing op pc/tablet/smartphone
- Een andere dienst

➔ Ga nu naar vraag 7

6 Wat zijn voor jou de hoofdredenen om géén professionele of betaalde hulp te krijgen? (meerdere mogelijkheden, maximaal 3)

- Ik heb geen hulp nodig van diensten of voorzieningen
 Ik krijg voldoende hulp van familie, vrienden en de buurt
 Er is geen gepaste hulp beschikbaar
 Ik sta op een wachtlijst voor diensten of voorzieningen
 Ik ken de diensten niet of onvoldoende
 Het is te duur
 Ik wil het niet
 Het is te ingewikkeld
 Te veel paperassen
 Ik vrees mijn zelfstandigheid te verliezen
 Ik vrees mijn privacy te verliezen
 Andere reden, omschrijf

7 Heb je in de voorbije 12 maanden zelf hulp ontvangen van een familielid, buur, vriend of kennis omwille van je ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?

- Nee Ga naar vraag 10
 Ja

7a Zo ja, van wie? Vul telkens het aantal in per categorie, waar van toepassing is.

	Aantal
Partner(s)	<input type="text"/>
(plus)Moeder(s)	<input type="text"/>
(plus)Vader(s)	<input type="text"/>
Dochter(s) (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zoon/zonen (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zus(sen), halfzus(sen), pluszus(sen)	<input type="text"/>
Broer(s), halfbroer(s), plusbroer(s)	<input type="text"/>
Kleindochter(s)	<input type="text"/>
Kleinzoon/kleinzonen	<input type="text"/>
Moeder(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Vader(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Schoondochter(s)	<input type="text"/>
Schoonzoon/schoonzonen	<input type="text"/>
Grootouder(s)	<input type="text"/>
Andere leden van de familie	<input type="text"/>
Vrienden	<input type="text"/>
Buren	<input type="text"/>

Anderen zoals kennissen, collega's, ...

8 In welke mate heb je hulp gekregen bij onderstaande activiteiten van deze persoon of personen tijdens de voorbije 12 maanden?*Kruis per activiteit één vakje aan.*

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Huishoudelijke hulp zoals schoonmaken, koken, boodschappen, klusjes opknappen	☐	☐	☐	☐	☐
Persoonlijke verzorging zoals hulp bij baden, douchen, aankleden	☐	☐	☐	☐	☐
Medische en verpleegkundige hulp zoals klaarzetten en toedienen van geneesmiddelen, wondverzorging	☐	☐	☐	☐	☐
Administratieve hulp en regelen van allerhande zaken zoals papieren invullen, afspraken maken, ...	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ICT (pc, smartphone, tablet)	☐	☐	☐	☐	☐
Vervoer en begeleiding bij bezoek aan arts, familie, ..	☐	☐	☐	☐	☐
Emotionele steun zoals luisteren naar verhaal, troosten, praten	☐	☐	☐	☐	☐
Toezicht houden en oppassen	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ontspanningsactiviteiten, zinvolle dagbesteding	☐	☐	☐	☐	☐
Ondersteuning bij school/studie	☐	☐	☐	☐	☐
Organiseren en regelen van zorg, hulp en ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Andere hulp of ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐

Omschrijf deze andere hulp of ondersteuning:

9 In het algemeen hoe tevreden ben je met alle hulp die je krijgt van familieleden, vrienden, buren of kennissen?

Heel
ontevreden

Heel
tevreden

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10 Heb je tijdens de voorbije 12 maanden zelf hulp ontvangen van vrijwilligers vanuit een organisatie omwille van je ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?
(bv. denk aan vrijwilligers van organisaties zoals het Rode Kruis, Samana, Kom op tegen Kanker, het ziekenhuis, de Minder Mobiele Centrale, via de gemeente of het OCMW, ...).

Nee → Ga naar vraag 13

Ja

11 In welke mate heb je hulp gekregen bij onderstaande activiteiten van deze vrijwilliger(s) tijdens de voorbije 12 maanden?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Huishoudelijke hulp zoals schoonmaken, koken, boodschappen, klusjes opknappen	☐	☐	☐	☐	☐
Administratieve hulp en regelen van allerhande zaken zoals papieren invullen, afspraken maken, ...	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ICT (pc, smartphone, tablet)	☐	☐	☐	☐	☐
Vervoer en begeleiding bij bezoek aan arts, familie, ...	☐	☐	☐	☐	☐
Emotionele steun zoals luisteren naar verhaal, troosten, praten	☐	☐	☐	☐	☐
Toezicht houden en oppassen	☐	☐	☐	☐	☐

Hulp bij ontspanningsactiviteiten, zinvolle dagbesteding	☐	☐	☐	☐	☐
Ondersteuning bij school/studie	☐	☐	☐	☐	☐

...

In welke mate heb je hulp gekregen bij onderstaande activiteiten van deze vrijwilliger(s) tijdens de voorbije 12 maanden?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Nooit	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Organiseren en regelen van zorg, hulp en ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Andere hulp of ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Omschrijf deze andere hulp of ondersteuning:	<input type="text"/>				

12

In het algemeen hoe tevreden ben je met alle hulp die je krijgt van deze vrijwilligers?

Heel
ontevreden

Heel
tevreden

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hulp en ondersteuning geven (dit gaat over de hulp die jij geeft)

13 Ken jij iemand met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?

Een langdurige ziekte of beperking kan van alles betekenen: een lichamelijke of verstandelijke handicap, (beginnende) dementie of geheugenprobleem, psychische kwetsbaarheid, een verslavingsproblematiek, algemene beperkingen door ouderdom of een chronische of terminale ziekte zoals bv. kanker, hartziekte, suikerziekte, long- of nieraandoening.

Nee ➔ Ga naar vraag 38

Ja

13a Zo ja, wie? Vul telkens het aantal in per categorie, waar van toepassing is.

	Aantal
Partner(s)	<input type="text"/>
(plus)Moeder(s)	<input type="text"/>
(plus)Vader(s)	<input type="text"/>
Dochter(s) (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zoon/zonen (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zus(sen), halfzus(sen), pluszus(sen)	<input type="text"/>
Broer(s), halfbroer(s), plusbroer(s)	<input type="text"/>
Kleindochter(s)	<input type="text"/>
Kleinzoon/kleinzonen	<input type="text"/>
Moeder(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Vader(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Schoondochter(s)	<input type="text"/>
Schoonzoon/schoonzonen	<input type="text"/>
Grootouder(s)	<input type="text"/>
Andere leden van de familie	<input type="text"/>
Vrienden	<input type="text"/>
Buren	<input type="text"/>
Anderen zoals kennissen, collega's, ...	<input type="text"/>
Personen die ik ken via een organisatie waar ik vrijwilliger ben	<input type="text"/>

(bv. het Rode Kruis, Samana, Kom op tegen Kanker, het ziekenhuis, de Minder Mobiele Centrale, via de gemeente of het OCMW)

14 Heb jij tijdens de voorbije 12 maanden familieleden, vrienden, kennissen of buren geholpen omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Nee ➔ Ga naar vraag 26 Ja, in de voorbije 12 maanden Ja, momenteel

14a Zo ja, vul het aantal personen in dat je geholpen hebt per categorie.

	Aantal
Partner(s)	<input type="text"/>
(plus)Moeder(s)	<input type="text"/>
(plus)Vader(s)	<input type="text"/>
Dochter(s) (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zoon/zonen (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>
Zus(sen), halfzus(sen), pluszus(sen)	<input type="text"/>
Broer(s), halfbroer(s), plusbroer(s)	<input type="text"/>
Kleindochter(s)	<input type="text"/>
Kleinzoon/kleinzonen	<input type="text"/>
Moeder(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Vader(s) van je partner(s)	<input type="text"/>
Schoondochter(s)	<input type="text"/>
Schoonzoon/schoonzonen	<input type="text"/>
Grootouder(s)	<input type="text"/>
Andere leden van de familie	<input type="text"/>
Vrienden	<input type="text"/>
Buren	<input type="text"/>
Anderen zoals kennissen, collega's, ...	<input type="text"/>

14b Aan welke persoon heb je tijdens de voorbije 12 maanden het meeste hulp geboden?

(slechts één antwoord mogelijk)

☐ Partner	☐ Moeder van je partner
☐ (plus)Moeder	☐ Vader van je partner
☐ (plus)Vader	☐ Schoondochter
☐ Dochter (ook co-ouderschap, pluskind, adoptie of pleeggezin)	☐ Schoonzoon
☐ Zoon (ook co-ouderschap, pluskind, adoptie of pleeggezin)	☐ Grootouder
☐ Zus, halfzus, pluszus	☐ Ander lid van de familie
☐ Broer, halfbroer, plusbroer	☐ Vriend
☐ Kleindochter	☐ Buur
☐ Kleinzoon	☐ Anderen zoals kennis, collega, ...

15 Hoe lang bied of bood je hulp aan deze persoon?

Als je minder dan een maand hulp hebt gegeven, dan vul je 0 in bij maanden en 0 bij jaren.

(Bijvoorbeeld: 1 jaar en 6 maanden → jaar: 01 maand: 06)

Jaar:

Maand:

16 Maakt de persoon deel uit van je huishouden?

Nee

Ja → Ga naar vraag 18

17 Hoelang duurt de verplaatsing van jouw huis naar de persoon? Het gaat om een enkele reis met het voor jouw gebruikelijke vervoermiddel.

Vul alle vakjes in.

aantal minuten

18 In welke mate is de persoon in staat volgende activiteiten uit te voeren? Het gaat er niet om of deze persoon de activiteit verricht of niet, wel of deze persoon ertoe in staat is om de activiteiten uit te voeren.

Kruis per activiteit één vakje aan.

In welke mate is deze persoon in staat om ...

	Helemaal niet	Met moeite mits hulp van anderen	Met moeite maar op eigen kracht	Zonder moeite
... buitenshuis te gaan	☐	☐	☐	☐
... in huis rond te lopen	☐	☐	☐	☐
... zich aan te kleden en schoenen aan te trekken	☐	☐	☐	☐
... zich te wassen	☐	☐	☐	☐
... licht huishoudelijk werk te verrichten (stof afnemen, ...)	☐	☐	☐	☐
... zwaar huishoudelijk werk te verrichten (vloer dweilen, ...)	☐	☐	☐	☐
... administratieve taken te verrichten (rekeningen betalen, formulieren invullen, ...)	☐	☐	☐	☐
... boodschappen te doen	☐	☐	☐	☐
... te participeren aan activiteiten georganiseerd in de buurt of in de gemeente/stad	☐	☐	☐	☐
... sociale contacten te onderhouden	☐	☐	☐	☐
... een dagje er op uit te gaan of een vrijetijdsactiviteit te doen	☐	☐	☐	☐

19 Omwille van welke ziekte, gezondheidsprobleem of beperking heeft deze persoon nood aan hulp? Kruis telkens aan wat van toepassing is..

	Nee	Ja	Weet niet
Een lichamelijke beperking	☐	☐	☐
Een verstandelijke beperking	☐	☐	☐
(beginnende) Dementie / geheugenprobleem	☐	☐	☐
Psychische problemen	☐	☐	☐

Algemene beperkingen door ouderdom

... **Omwille van welke ziekte, gezondheidsprobleem of beperking heeft deze persoon nood aan hulp? Kruis telkens aan wat van toepassing is..**

Nee

Ja

Weet niet

Een acute ziekte of ongeval

Een chronische of terminale ziekte (bv. kanker, hartziekte, long- of nieraandoening, suikerziekte)

Een andere oorzaak, omschrijf:

20 In welke mate heb jij onderstaande hulp geboden aan de persoon tijdens de voorbije 12 maanden?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Huishoudelijke hulp zoals schoonmaken, koken, boodschappen, klusjes opknappen	☐	☐	☐	☐	☐
Persoonlijke verzorging zoals hulp bij baden, douchen, aankleden	☐	☐	☐	☐	☐
Medische en verpleegkundige hulp zoals klaarzetten en toedienen van geneesmiddelen, wondverzorging	☐	☐	☐	☐	☐
Administratieve hulp en regelen van allerhande zaken zoals papieren invullen, afspraken maken,...	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ICT (pc, smartphone, tablet)	☐	☐	☐	☐	☐
Vervoer en begeleiding bij bezoek aan arts, familie,...	☐	☐	☐	☐	☐
Emotionele steun zoals luisteren naar verhaal, troosten, praten	☐	☐	☐	☐	☐
Toezicht houden en oppassen	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ontspanningsactiviteiten, zinvolle dagbesteding	☐	☐	☐	☐	☐
Ondersteuning bij school/studie	☐	☐	☐	☐	☐
Organiseren en regelen van zorg, hulp en ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Andere hulp of ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐

Omschrijf deze andere hulp of ondersteuning:

21 Hoeveel uren gemiddeld bied of bood je hulp per week aan de persoon tijdens de voorbije 12 maanden?
(tip: maak een schatting van de laatste 4 weken)

Eén antwoord mogelijk.

☐ Minder dan 10 uren per week	☐ 41 tot 50 uren per week
☐ 10 tot 20 uren per week	☐ 51 tot 60 uren per week
☐ 21 tot 30 uren per week	☐ 61 uren per week of meer
☐ 31 tot 40 uren per week	

22 Heb jij in de afgelopen 12 maanden een financiële vergoeding ontvangen voor de hulp die jij hebt geboden aan die persoon?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Nee, ik ontving geen enkele vergoeding
- Ja, van de hulpbehoevende persoon
- Ja, van een instantie (bv. mantelzorgpremie via de gemeente)
- Ja, van een andere persoon

23 Heeft deze persoon nog hulp gekregen van anderen tijdens de voorbije 12 maanden?

- Nee → Ga naar vraag 23 b Ja → Ga naar vraag 23 a

23a Zo ja, kruis aan wat van toepassing is.

Meerdere antwoorden mogelijk

- Andere hulp van bekenden (bijv. partner, kinderen, vrienden, familielid, buur)
- Een vrijwillig(st)er uit het georganiseerd vrijwilligerswerk
- Een dienst voor gezinshulp en aanvullende thuiszorg
- Een thuisverpleegkundige
- Een klusjesdienst, poetshulp of een dienst warme maaltijden
- Thuiszorgdiensten van gemeente of OCMW (bv. Warme maaltijdendienst)
- Een oppasdienst
- Dag- of nachtopvang in een woonzorgvoorziening (rusthuis)
- (Kort)verblijf in een woonzorgvoorziening (rusthuis)
- Van een andere instelling zoals een psychiatrische voorziening
- Een therapeut/psycholoog/centrum voor geestelijke gezondheid
- Een arts/specialist

- Een kinesist, logopedist of ergotherapeut
- Een (gezondheid)applicatie of toepassing via pc/tablet/smartphone
- Een andere dienst, omschrijf:

23b

Zo niet, wat zijn de hoofdredenen van die persoon om geen hulp van anderen te krijgen? (meerdere antwoorden mogelijk, maximaal 3)

- Deze persoon heeft geen hulp door anderen nodig
- Deze persoon kan geen beroep doen op familie, vrienden, kennissen, buren
- Er is geen gepaste hulp beschikbaar voor deze persoon
- Deze persoon staat op een wachtlijst voor diensten of voorzieningen
- Deze persoon kent de diensten niet of onvoldoende
- De diensten zijn te duur voor deze persoon
- Deze persoon wil geen andere hulp
- Het is te ingewikkeld voor deze persoon om hulp te vragen aan diensten
- Te veel paperassen voor deze persoon om hulp te vragen aan diensten
- Deze persoon vreest zijn zelfstandigheid te verliezen
- Deze persoon vreest zijn privacy te verliezen
- Andere reden
- Weet niet

De volgende vragen gaan over jouw ervaringen met alle hulp of ondersteuning die je hebt geboden tijdens de voorbije 12 maanden aan familieleden, vrienden, kennissen of buren omwille van een ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking.

24 In welk mate ga je akkoord of niet akkoord met volgende uitspraken over de hulp die je hebt geboden tijdens de voorbije 12 maanden?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Noch akkoord, noch niet akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Niet van toepassing
De hulp die ik bied is fysiek belastend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De hulp die ik bied is emotioneel belastend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb onvoldoende tijd voor mijn gezin omwille van de hulp die ik bied	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb onvoldoende tijd voor mezelf omwille van de hulp die ik bied	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou meer waardering willen krijgen voor de hulp ik bied	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik haal voldoening uit de hulptaken die ik opneem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ervaar de hulp als zinvol	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25 Met welke ondersteuning ben of zou jij het meest geholpen zijn in jouw situatie als ondersteuner aan familieleden, vrienden kennissen of buren? (meerdere antwoorden mogelijk, maximaal 3)

- Emotionele steun
- Opvang om af en toe weg te kunnen
- Lotgenotencontact
- Advies en informatie op maat
- Opleiding of training krijgen
- Financiële ondersteuning
- Meer samenwerking en afstemming met zorgverleners/diensten
- Hulp bij het regelen en coördineren van zorg
- Hulp van anderen uit mijn (nabije) omgeving of die van de persoon die hulp nodig heeft
- Meer hulp door professionele zorgverleners/diensten
- Combinatie werk en zorg ondersteunen (bv. thuiswerk promoten, flexibel werken, voltijdse of deeltijdse onderbreking van het betaald werk met vergoeding)
- Iets anders, omschrijf:

Ik heb geen ondersteuning nodig

Nu stellen we vragen over het bieden van hulp of ondersteuning als vrijwilliger vanuit een organisatie. Dit doe je onbetaald of voor een kleine vergoeding en vaak op vastgestelde tijden, van een paar uur tot meerdere dagen per week of maand.

26 Heb je tijdens de voorbije 12 maanden als vrijwilliger vanuit een organisatie hulp geboden aan personen omwille van een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of een beperking?

(bv. denk aan vrijwilligers van het Rode Kruis, Samana, Kom op tegen Kanker, het ziekenhuis, de Minder Mobiele Centrale, via de gemeente of het OCMW, ...).

meerdere antwoorden mogelijk

Nee → Ga naar vraag 35 Ja, in de voorbije 12 maanden Ja, momenteel

27 Zo ja, bied of bood je hulp aan één persoon, verschillende personen of aan mensen in een groep?
meerdere antwoorden mogelijk

- Eén persoon
- Verschillende personen, maar niet in groep
- Mensen in groep

28 Hoe lang bied of bood je hulp aan als vrijwilliger vanuit een organisatie?
Als je minder dan een maand vrijwilliger bent, dan vul je 0 in bij maanden en 0 bij jaren.

(Bijvoorbeeld: 1 jaar en 6 maanden → jaar: 01 maand: 06)

Jaar: Maand:

29 In welke mate heb jij onderstaande hulp geboden als vrijwilliger vanuit een organisatie tijdens de voorbije 12 maanden?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Huishoudelijke hulp zoals schoonmaken, koken, boodschappen, klusjes opknappen	☐	☐	☐	☐	☐
Administratieve hulp en regelen van allerhande zaken zoals papieren invullen, afspraken maken,...	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ICT (pc, smartphone, tablet)	☐	☐	☐	☐	☐
Vervoer en begeleiding bij bezoek aan arts, familie,...	☐	☐	☐	☐	☐
Emotionele steun zoals luisteren naar verhaal, troosten, praten	☐	☐	☐	☐	☐

Toezicht houden en oppassen	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp bij ontspanningsactiviteiten, zinvolle dagbesteding	☐	☐	☐	☐	☐
Ondersteuning bij school/studie	☐	☐	☐	☐	☐
Organiseren en regelen van zorg, hulp en ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Andere hulp of ondersteuning	☐	☐	☐	☐	☐
Omschrijf deze andere hulp of ondersteuning:	<input type="text"/>				

30 Omwille van welke ziekte, gezondheidsprobleem of beperking heeft deze persoon of personen nood aan hulp? Kruis telkens aan wat van toepassing is.

	Nee	Ja	Weet niet
Een lichamelijke beperking	☐	☐	☐
Een verstandelijke beperking	☐	☐	☐
(beginnende) Dementie / geheugenprobleem	☐	☐	☐
Psychische problemen	☐	☐	☐
Algemene beperkingen door ouderdom	☐	☐	☐
Een acute ziekte of ongeval	☐	☐	☐
Een chronische of terminale ziekte (bv. kanker, hartziekte, long- of nieraandoening, suikerziekte)	☐	☐	☐
Een andere oorzaak, omschrijf:	☐	☐	☐
<input type="text"/>			

31 Hoeveel uren gemiddeld bied of bood je hulp per week als vrijwilliger vanuit een organisatie tijdens de voorbije 12 maanden? (tip: maak een schatting van de laatste 4 weken)

Eén antwoord mogelijk.

☐ Minder dan 10 uren per week	☐ 41 tot 50 uren per week
☐ 10 tot 20 uren per week	☐ 51 tot 60 uren per week
☐ 21 tot 30 uren per week	☐ 61 uren per week of meer
☐ 31 tot 40 uren per week	

32 **Waarom bied of bood je hulp als vrijwilliger vanuit een organisatie?***Meerdere antwoorden mogelijk*

☐ Om iets voor een ander te kunnen doen	☐ Om een centje bij te verdienen
☐ Omdat ik het zelf leuk vind om te doen	☐ Om de kans op werk te vergroten
☐ Omdat ik het een zinvolle besteding vind	☐ Omdat ik dit van thuis uit zo geleerd heb
☐ Omdat ik het als mijn plicht vind	☐ Omdat ik verplicht werd dit te doen
☐ Vanwege de sociale contacten	☐ Ik doe dit zomaar
☐ Om nieuwe dingen te leren	☐ Andere reden(en)

33 **Heb jij gedurende de afgelopen 12 maanden een kostenvergoeding ontvangen als vrijwilliger vanuit een organisatie?**

- Nee, ik ontving geen vergoeding Ja, ik ontving een vergoeding

34 **Er volgen nu enkele uitspraken over vrijwilliger zijn vanuit een organisatie. Kan je telkens aangeven in hoeverre je het hier eens of oneens mee bent in jouw situatie als vrijwilliger?**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
Het is helder voor mij wat ik als vrijwilliger wel of niet mag doen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou graag meer contact willen met andere vrijwilligers.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou meer waardering willen krijgen voor wat ik doe als vrijwilliger.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou meer ondersteuning willen hebben bij mijn vrijwilligerswerk.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou graag (meer) geld hiervoor ontvangen.	☐	☐	☐	☐	☐

Nu stellen we aantal vragen over initiatieven van burens of burgers. Het gaat dus niet om georganiseerd vrijwilligerswerk waarin je onbetaald via een organisatie doorgaans op vaste tijdstippen hulp en ondersteuning biedt.

35 **Duid aan in welke mate je via deze initiatieven de voorbije 12 maanden personen met een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking hebt geholpen?**

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Een religieuze instelling: kerk, moskee, vrijzinnig centrum, ...	☐	☐	☐	☐	☐
Via Facebook, een groepschat, mail of een app	☐	☐	☐	☐	☐
Via een deeleconomieplatform (al dan niet met een vergoeding)	☐	☐	☐	☐	☐
Een club of groep	☐	☐	☐	☐	☐
Een wijk- of buurtcomité	☐	☐	☐	☐	☐
Andere	☐	☐	☐	☐	☐
Omschrijf dit/deze andere initiatief(-ven):	<input type="text"/>				

36 **Waarom heb je bij één of meer van bovenstaande initiatieven hulp geboden?**

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ik help niet
- Ik heb tijd
- Ik kom goed overeen met mijn buurt
- Ik vind het zelf leuk om te doen
- Ik vind het een zinvolle tijdsbesteding
- Om nieuwe dingen te leren
- Omdat ik het van thuis uit zo geleerd heb
- Ik werd verplicht dit te doen
- Omwille van mijn geloof
- Ik doe dit zomaar
- Vanwege de sociale contacten
- Ik zie dat als mijn plicht
- Ik wil iets voor ander kunnen doen
- Om een centje bij te verdienen
- Er is waarschijnlijk niet voldoende hulp van anderen
- Andere reden(en)

37 **Waarom heb je niet bij één of meer van bovenstaande initiatieven hulp geboden?**

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ik help wel
- Ik heb te weinig tijd
- Ik kom niet goed overeen met mijn buurt
- Ik wil dat liever niet doen
- Ik heb hier nog nooit aan gedacht
- Ik ken geen buurtinitiatieven of groepen
- Ik weet niet waar te beginnen
- Ik ben niet gelovig
- Mijn eigen gezondheid of leeftijd laat dat niet toe
- Er is waarschijnlijk al voldoende hulp van anderen
- Ik wil liever anoniem blijven in mijn buurt
- Ik spreek de taal niet voldoende
- Ik voel me uitgesloten in groepen
- Ik heb slechte ervaringen met het deelnemen bij initiatieven van buurtgenoten of andere burgers
- Andere reden(en)

Overheid en zorg

38 Er bestaan verschillende opvattingen over wat wel en niet onder de verantwoordelijkheid van de overheid zou moeten vallen. Geef voor elk van de taken op een schaal van 0 tot 10 aan in welke mate je denkt dat de overheid ervoor de verantwoordelijkheid zou moeten hebben?

Je kan antwoorden met een score van 0 (overheid hoort helemaal niet verantwoordelijk te zijn) tot 10 (overheid zou volledig verantwoordelijk moeten zijn).

Als eerste...

Zou helemaal niet de verantwoordelijkheid van de overheid mogen zijn

Zou volledig de verantwoordelijkheid van de overheid moeten zijn

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
... ervoor te zorgen dat iedereen een baan krijgt die er een wil?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... ervoor te zorgen dat de gezondheidszorg toereikend is?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... ervoor te zorgen dat ouderen een redelijke levensstandaard hebben?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

En in welke mate moet het volgens jou de verantwoordelijkheid van de overheid zijn

Zou helemaal niet de verantwoordelijkheid van de overheid mogen zijn

Zou volledig de verantwoordelijkheid van de overheid moeten zijn

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
... om te voorzien in een redelijke levensstandaard voor werklozen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... om te voorzien in voldoende kinderopvang voor werkende ouders?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... om te voorzien in betaald verlof voor werkenden die tijdelijk voor zieke familieleden moeten zorgen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

39 Stel je bent minister van welzijn, volksgezondheid en gezin en je krijgt 100 euro om te verdelen over de volgende vier soorten van hulp. Hoe zou jij de 100 euro uitgeven?

Vul steeds alle vakjes in. Bijvoorbeeld 13 euro =

- Residentiële zorg (zorg in voorzieningen, ook dagopvang)
- Professionele thuiszorg (zorg aan huis door professionele zorgverleners)
- Mantelzorg (zorg door huisgenoten, familieleden, vrienden, kennissen en buren)
- Zorg door vrijwilligers (zorg door personen die lid zijn van een vrijwilligersorganisatie)

			EURO
			EURO
			EURO
			EURO

Let op, de som mag niet hoger of lager zijn dan 100 euro

- Geen mening

40 Hieronder staan een aantal maatregelen die de overheid kan nemen om personen die informele zorg bieden, te ondersteunen. Geef de voor jou belangrijkste steunmaatregel aan die de overheid moet nemen. (één antwoord mogelijk)

Informele zorg is alle hulp of ondersteuning die men onbetaald biedt aan familie, vrienden, kennissen, buren of via een vrijwilligersorganisatie aan personen omwille van een ziekte, gezondheidsprobleem of beperking.

- Inzetten op ondersteuning van informele zorgverleners door geld te geven (premies), opleiding en training of combinatie werk en zorg te vergemakkelijken (bv. thuiswerk promoten, flexibel werken, voltijdse of deeltijdse onderbreking van het betaald werk met vergoeding)
- Kwaliteit garanderen in de professionele zorg: o.a. betere betaling van zorgpersoneel, lange wachtlijsten wegwerken
- Mediacampagnes of acties voeren waarin informele zorg aandacht krijgt
- (meer) Professionele ondersteuning aanbieden die de taak van de informele zorgverlener verlicht
- Geen mening

41 Dit onderzoek moet het Vlaamse zorgbeleid vormgeven, welke boodschap wil jij de Vlaamse minister voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin meegeven?

Jij (en je gezin)

Achtergrond

42 Heb je momenteel de Belgische nationaliteit?

Nee

Ja

43 Ben je met de Belgische nationaliteit geboren?

Nee

Ja

44 Had jouw vader bij zijn geboorte de Belgische nationaliteit?

Nee

Ja

Weet niet

45 Zo niet, wat was de nationaliteit van je vader bij zijn geboorte?

Mijn vader is geboren binnen de EU met een andere nationaliteit dan de Belgische

Mijn vader is geboren buiten de EU met een andere nationaliteit dan de Belgische

Weet niet

46 Had jouw moeder bij haar geboorte de Belgische nationaliteit?

Nee

Ja

Weet niet

47 Zo niet, wat was de nationaliteit van je moeder bij haar geboorte?

Mijn moeder is geboren binnen de EU met een andere nationaliteit dan de Belgische

Mijn moeder is geboren buiten de EU met een andere nationaliteit dan de Belgische

Weet niet

48 Zijn je ouders nog in leven? (Ouders zijn de personen die jij zelf als ouders ziet.)

Eén antwoord mogelijk.

Nee, geen van beide

Ja, enkel mijn vader

Ja, enkel mijn moeder

Ja, mijn beide ouders

Weet niet

49 Zijn je schoonouders nog in leven? (Schoonouders zijn de personen die jouw partner als ouders ziet.)

Eén antwoord mogelijk.

- Nee, geen van beide
 Ja, enkel mijn schoonvader
 Ja, enkel mijn schoonmoeder
 Ja, mijn beide schoonouders
 Weet niet

50 Hoeveel zussen of broers heb je? Vul per item één cijfer in. Indien je geen zussen of broers hebt of ze zijn overleden, mag je nul invullen bij beiden. (Pluszussen of –broers, adoptie of pleeggezin tellen hier mee).

	Aantal
☐ Zus(sen)	____
☐ Broer(s)	____

Wat hier volgt vragen we naar jouw kinderen en kleinkinderen die niet meer bij je thuis inwonen.

51 Hoeveel kinderen en eventueel kleinkinderen heb je die niet (meer) bij je thuis wonen? Vul per item één cijfer in. (Pluskinderen, adoptie of pleeggezin tellen hier mee). Indien je geen kinderen of kleinkinderen hebt of ze zijn overleden, vul je nul in.

	Aantal		Aantal
☐ Dochter(s)	____	☐ Kleindochter(s)	____
☐ Zoon (zonen)	____	☐ Kleinzoon (zonen)	____

Pas op: Het gaat hier niet over kind(eren) waarvoor je een week-om-week verblijfsregeling hebt

Opleiding

52 Studeer je nog?

- Nee
 Ja

53 Wat is je hoogst behaalde diploma of getuigschrift? (ben je nog een student, geef dan het diploma aan waarvoor je studeert)

- Geen diploma of getuigschrift
 Lagere school
 Lager secundair (middelbaar)
 Hoger secundair (middelbaar)
 Hoger onderwijs of universiteit

Andere:

54 Zit je op kot?

Nee

Ja

Wonen

55 In welke soort woning woon je?
Voor kotstudenten bedoelen we het ouderlijk huis.

☐ Open bebouwing (vrijstaande woning)	☐ Appartement
☐ Halfopen bebouwing	☐ Studio of kamer
☐ Rijwoning	☐ Andere
☐ Loft	

56 Woon je in een eigendom, een private huurwoning of in een sociale huurwoning?
Voor kotstudenten bedoelen we het ouderlijk huis.

- Ik of iemand van het huishouden is eigenaar van de woning waarin ik woon
- Ik woon in een private huurwoning
- Ik woon in een sociale huurwoning
- Ik woon kosteloos (gratis bewoner)
- Andere
- Weet niet

57 Woon je alleen?
Eén antwoord mogelijk.

- Ja, ik woon alleen ☞ Ga naar vraag 59
- Nee, ik woon met anderen ☞ Ga naar vraag 58
- Nee, ik woon in een residentiële voorziening
(bv. woonzorg – of psychiatrische voorziening) ☞ Ga naar vraag 59
- Andere ☞ Ga naar vraag 59

58 Met hoeveel personen woon je samen? Vul telkens het aantal in per categorie, waar van toepassing.
Meerdere antwoorden mogelijk.

	Aantal		Aantal
Partner(s)	<input type="text"/>	Kleinkind(eren)	<input type="text"/>
Ouder(s)	<input type="text"/>	Grootouder(s)	<input type="text"/>
(plus)Zus(sen)	<input type="text"/>	Andere familieleden	<input type="text"/>
(plus)Broer(s)	<input type="text"/>	Vriend(en), vriendin(nen)	<input type="text"/>
Kind(eren) (ook co-ouderschap, pluskinderen, adoptie of pleeggezin)	<input type="text"/>	Andere personen	<input type="text"/>

Ondersteuning bij de zorg en opvang voor jouw kinderen

We willen je enkele vragen stellen over het gebruik van opvang voor jouw inwonende kind(eren). Als je geen inwonende kinderen hebt, mag je naar vraag 62 doorgaan.

59 Krijg je bij de zorg en opvang voor jouw kind(eren) op dit moment onbetaalde hulp van iemand buiten jouw gezin?

Nee ➔ Ga naar vraag 61

Ja

60 Hoeveel uren per week krijg je onbetaalde hulp van iemand anders bij de zorg en opvang voor jouw kind(eren)?

Indien je een week-om-week verblijfsregeling hebt voor jouw kind(eren), vul dan het aantal uren in voor de week dat jouw kind(eren) bij jou is/zijn.

Vul beide vakjes in. Bijvoorbeeld 5 uren =

uren per week

61 Gebruik je een betaalde opvang voor jouw kind(eren)?

Af en toe een babysit voor een avondje uit telt niet mee.

Nee ➔ Ga naar vraag 62

Ja

61a Welke betaalde opvang gebruik je? En hoeveel uren per week gebruik je deze betaalde opvang?

Het maakt niet uit hoeveel kinderen er worden opgevangen tijdens deze uren.

Vul alle vakjes in. Bijvoorbeeld 5 uren =

	Nee	Ja	Aantal uren per week
Onthaalouder	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Kinderdagverblijf/crèche	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Voor- of naschoolse kinderopvang	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Betaalde oppas bij jou thuis	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

62 Zorg jij zelf voor opvang op dit moment voor kind(eren) uit jouw buurt, kenniskring of familie?

Af en toe als babysit voor een avondje uit telt niet mee.

 Nee Ga naar vraag 64 Ja**63 Hoeveel uren per week zorg jij zelf voor opvang van kind(eren)?**Vul alle vakjes in. Bijvoorbeeld 5 uren =

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

uren per week

Inkomen

De volgende vragen hebben betrekking op het totale inkomen van jouw gezin. Het totaal beschikbaar inkomen van een gezin bestaat uit:

- netto inkomens uit arbeid of bedrijfsinkomen,
- sociale uitkeringen (vervangingsinkomen, kinderbijslag, werkloosheidsuitkering, pensioenuitkering, tegemoetkoming personen met handicap)
- en bijkomende inkomens zoals huuropbrengsten, intresten, maaltijdcheques e.a. van alle personen uit je gezin samen.

64 Als je de volgende schaal van inkomen bekijkt, met welk cijfer komt het totale beschikbare netto inkomen van afgelopen maand van je huishouden (zijnde alle leden wonende onder hetzelfde dak, vergeet jezelf niet mee te tellen) dan overeen?

Eén antwoord mogelijk.

☐ minder dan 249,99 euro per maand	☐ tussen 2000,00 en 2499,99 euro per maand
☐ tussen 250,00 en 499,99 euro per maand	☐ tussen 2500,00 en 2999,99 euro per maand
☐ tussen 500,00 en 999,99 euro per maand	☐ tussen 3000,00 en 4999,99 euro per maand
☐ tussen 1000,00 en 1499,99 euro per maand	☐ 5000,00 euro of meer per maand
☐ tussen 1500,00 en 1999,99 euro per maand	☐ Weet niet

65 Met het totale beschikbare inkomen van jouw huishouden voor ogen, hoe moeilijk of makkelijk kan jouw huishouden rondkomen?

Eén antwoord mogelijk.

- Zeer moeilijk
- Moeilijk
- Eerder moeilijk
- Eerder gemakkelijk
- Gemakkelijk
- Zeer gemakkelijk

Werk

We stellen nu enkele vragen over jouw situatie.

66 Heb je op dit moment (betaald) werk? Ook een studentenjob op regelmatige basis telt mee.
 Heb je een geldige arbeidsovereenkomst, maar werk je nu niet (bijvoorbeeld door loopbaanonderbreking of tijdelijke werkloosheid)? Dan moet je hier 'ja' antwoorden

Nee

Ja ➡ Ga naar vraag 68

67 Waarom heb je geen betaald werk?
 Kruis de belangrijkste reden aan.

Ik zoek werk

Ik studeer nog of ik volg een opleiding

Omwille van mijn gezondheid, ziekte of beperking

Omwille van werksfeer of werkomstandigheden

Ik ben huisvrouw of huisman

Ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij

Ik neem de zorg voor een kind of een andere persoon met een specifieke zorgbehoefte omwille van ziekte, beperking of ouderdom op mij

Ik vind geen voldoende of gepaste opvang voor mijn kind(eren)

Ik ben op pensioen (inclusief werkloosheid met bedrijfstoelage – het vroegere brugpensioen)

Ik doe het wat rustiger aan of ik neem meer tijd voor mezelf

Andere:

➡ Ga nu door naar vraag 71

68 Werk je op dit moment voltijds, deeltijds of werk je op dit moment niet omwille van werkonderbreking?
 Eén antwoord mogelijk.

Voltijds ➡ Ga naar vraag 71

Deeltijds

Ik werk niet op dit moment

Vakantie- of weekendwerk als student ➡ Ga naar vraag 71

Weet niet ➡ Ga naar vraag 71

69 Je werkt niet op dit moment, of je werkt deeltijds. Welke formule gebruik je daarvoor?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Deeltijds arbeidscontract
- Tijdskrediet
- Ouderschapsverlof
- Verlof voor medische bijstand
- Palliatief verlof
- Verlof voor mantelzorg
- Ziekteverlof
- (tijdelijk) Volledige of gedeeltelijke werkloosheid
- Verlof voor deeltijds werken (ambtenaren)
- Andere:

70 Waarom werk je op dit moment niet, of waarom werk je op dit moment deeltijds?

Kruis de belangrijkste reden aan.

- Ik vind geen voltijdse job
- De job die ik wil, wordt enkel deeltijds aangeboden
- Het aantal uren dat ik werk is gelijk aan een voltijdse
- Omwille van bedrijfseconomische redenen
- Ik combineer mijn job met een opleiding
- Omwille van gezondheidsredenen of arbeidsongeschiktheid
- Omwille van werksfeer of werkomstandigheden
- Ik verzorg het huishouden
- Ik neem de zorg voor mijn kind(eren) op mij
- Ik neem de zorg voor een kind of een andere persoon met een specifieke zorgbehoefte omwille van ziekte, beperking of ouderdom op mij
- Ik vind geen gepaste opvang voor mijn kind(eren)
- Ik doe het wat rustiger aan
- Ik neem (meer) tijd voor mezelf
- Een andere reden:

71 Welke omschrijving sluit het beste aan bij het soort werk of activiteit dat je doet? Als je momenteel niet (meer) werkt of tijdelijk onderbroken hebt, kruis dan aan wat het beste aansluit bij je laatste job.

Eén antwoord mogelijk: indien je meerdere jobs hebt, duid dan je hoofdactiviteit aan.

- Arbeider
- Bediende
- Leerkracht leerplichtonderwijs (KO/LO/SO)

- Lesgever/onderzoeker hoger onderwijs
- Gezondheidswerker (arts, verpleegkundige, zorgverlener, ...)
- Ordediensten (politie, brandweer, ...)
- Ambtenaar
- Leidinggevende in loondienst (manager, afdelingshoofd etc)
- Zelfstandige/vrij beroep/freelancer
- Zaakvoerder vennootschap
- Andere
- Ik heb (nog) nooit betaald werk gehad

Gezondheid

72 Hoe is jouw gezondheid over het algemeen?

Eén antwoord mogelijk

**Ze
er
slecht**

**Ze
er
goed**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

73 Heb je een langdurige ziekte, gezondheidsprobleem of beperking?

Nee

Ja

74 Ben je, vanwege een gezondheidsprobleem, sinds 6 maanden of langer beperkt geweest in activiteiten die mensen gewoonlijk doen?

Nee, niet beperkt

Ja, beperkt

Ja, erg beperkt

75 In welke mate ben je in staat volgende activiteiten uit te voeren? Het gaat er niet om of je de activiteit verricht of niet, wel of jij er toe in staat bent om de activiteiten uit te voeren.

Kruis per activiteit één vakje aan.

Ik ben in staat om ...	Helemaal niet	Met moeite mits hulp van anderen	Met moeite maar op eigen kracht	Zonder moeite
... buitenshuis te gaan	☐	☐	☐	☐
... in huis rond te lopen	☐	☐	☐	☐
... me aan te kleden en schoenen aan te trekken	☐	☐	☐	☐
... me te wassen	☐	☐	☐	☐
... licht huishoudelijk werk te verrichten (stof afnemen, ...)	☐	☐	☐	☐
... zwaar huishoudelijk werk te verrichten (vloer dweilen, ...)	☐	☐	☐	☐
... administratieve taken te verrichten (rekeningen betalen, formulieren invullen, ...)	☐	☐	☐	☐
... boodschappen te doen	☐	☐	☐	☐
... te participeren aan activiteiten georganiseerd in mijn buurt of in mijn gemeente/stad	☐	☐	☐	☐
... sociale contacten te onderhouden	☐	☐	☐	☐

... een dagje op stap te gaan of een vrijetijdsactiviteit te doen

76 Hieronder stellen we een aantal vragen hoe je je de afgelopen week gevoeld hebt. Kan je aanduiden hoe vaak gedurende de afgelopen week....

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Nooit of bijna nooit	Soms	Meestal	Altijd of bijna de hele tijd	Weet niet
... je je gedeprimeerd voelde?	☐	☐	☐	☐	☐
... je voelde dat alles wat je deed met moeite ging?	☐	☐	☐	☐	☐
... je slecht geslapen hebt?	☐	☐	☐	☐	☐
... je gelukkig was?	☐	☐	☐	☐	☐
... je je eenzaam voelde?	☐	☐	☐	☐	☐
... je van het leven genoot?	☐	☐	☐	☐	☐
... je je droevig voelde?	☐	☐	☐	☐	☐
... je niet op gang kon komen?	☐	☐	☐	☐	☐

77 Nu volgen enkele uitspraken die kunnen aangeven hoe jij je onlangs hebt gevoeld. Wil je van elk van de volgende uitspraken aangeven in hoeverre die op jou momenteel van toepassing zijn?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Nee	Min of meer	Ja	Weet niet
Ik ervaar een leegte om me heen.	☐	☐	☐	☐
Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen.	☐	☐	☐	☐
Ik heb veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen.	☐	☐	☐	☐
Ik mis mensen om me heen.	☐	☐	☐	☐
Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel.	☐	☐	☐	☐

Vaak voel ik me in de steek gelaten.

Communicatie en technologie

Nu stellen we je graag enkele vragen over gebruik van technologie en internet in je dagelijks leven. Het is belangrijk dat je deze vragen invult, of je er nu heel veel ervaring of juist weinig ervaring mee hebt. Wij horen graag jouw ervaring.

78 Heb je thuis toegang tot internet (via wifi of kabel)?

Nee Ja Ken ik niet → Ga naar vraag 79

78a In welke mate gebruik je het internet voor?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Niet	Eén of meerdere keren per jaar	Eén of meerdere keren per maand	Eén of meerdere keren per week	Dagelijks
Surfen/ opzoeken van informatie	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met de overheid	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met familieleden	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale media (Facebook, Twitter,...)	☐	☐	☐	☐	☐
Online winkelen	☐	☐	☐	☐	☐
Online bankieren	☐	☐	☐	☐	☐
Online administratie: tickets kopen, abonnementen regelen	☐	☐	☐	☐	☐
Contact met professionele zorgverleners of diensten	☐	☐	☐	☐	☐

79 Er volgen nu enkele uitspraken over sociale media zoals Facebook, Twitter en Instagram in het algemeen. Kan je telkens aangeven in hoeverre je het hier eens of oneens mee bent?

Kruis per activiteit één vakje aan.

	Volledig oneens	Eerder oneens	Neutraal	Eerder eens	Volledig eens	Geen idee
Sociale media zijn nuttig om in contact te blijven met familie.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale media zijn nuttig om nieuwe vrienden te maken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale media zijn nuttig om mensen met gelijkaardige interesses te vinden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dankzij sociale media voelt men zich minder eenzaam.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dankzij sociale media voelt men zich meer verbonden met andere mensen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale media maken gesprekken in levende lijve minder belangrijk.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sociale media zijn slecht voor het sociale leven in het algemeen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

80 In welke mate ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over technologie in het algemeen?*Kruis per activiteit één vakje aan.*

	Volledig oneens	Eerder oneens	Neutraal	Eerder eens	Volledig eens
Wanneer ik met nieuwe technologie moet werken vrees ik dat ik het op een of andere manier zal beschadigen of kapot maken.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik aarzel om nieuwe technologie te gebruiken omdat ik vrees dat ik fouten ga maken die ik zelf niet kan rechtzetten ...	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vermijd technologie waarmee ik niet vertrouwd ben.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me nerveus over het gebruik van technologie.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb moeite om de meeste technologische zaken te begrijpen.	☐	☐	☐	☐	☐
Technologische woorden en termen begrijp ik vlot.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben ervan overtuigd dat ik instructies voor technologische apparaten goed begrijp.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben in staat om mee te blijven met de technologische vooruitgang.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben ervan overtuigd dat ik mezelf kan leren met nieuwe technologie om te gaan.	☐	☐	☐	☐	☐

Tot slot: impact van de coronacrisis

Sinds maart 2020 beïnvloeden de coronapandemie en de overheidsmaatregelen die de pandemie moeten helpen bestrijden ons dagdagelijkse leven. We willen graag weten of de resultaten die uit deze enquête naar boven komen te maken hebben met de impact van de coronapandemie op jou (en je gezin).

81 Vergeleken met de situatie voor de coronacrisis, dus voor maart 2020, zijn de volgende zaken minder, meer of hetzelfde gebleven in jouw situatie.

Kruis per activiteit één vakje aan.

Kruis 'niet van toepassing' aan wanneer een bepaalde vraag voor jou niet van toepassing is omdat je bv. geen kinderen hebt.

	Minder	Hetzelfde gebleven	Meer	Ik weet het niet	Niet van toepassing
Totale inkomen van je gezin.	☐	☐	☐	☐	☐
Aantal uren werken van al jouw jobs samen.	☐	☐	☐	☐	☐
Professionele hulp of betaalde hulp krijgen omwille van ziekte of beperking.	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp krijgen door familie, vrienden, buren of kennissen omwille van een ziekte of beperking.	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp krijgen door vrijwilligers vanuit een organisatie omwille van een ziekte of beperking.	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp krijgen in de opvang van jouw kinderen (zowel onbetaald als betaald).	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp geven aan familie, vrienden, buren of kennissen omwille van een ziekte of beperking.	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp geven als vrijwilliger vanuit een organisatie aan personen omwille van een ziekte of beperking.	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp geven aan familie, kenniskring, vrienden of buren bij de opvang van hun kinderen.	☐	☐	☐	☐	☐

**JE BENT AAN HET EINDE GEKOMEN VAN DE VRAGENLIJST. WIJ WILLEN JE HEEL
HARTELIJK BEDANKEN VOOR HET INVULLEN VAN DEZE VRAGENLIJST.**

